

MAS Opavsko

Strategický plán LEADER

2008 - 2013

Opavsku to oMAStíme

červenec 2012

Obsah:

1. Žadatel/předkladatel strategického plánu LEADER	3
2. Základní údaje o MAS	... 3
3. Zpracování strategického plánu LEADER MAS.....	5
4. Analýza území MAS Opavsko	... 5
4.1. Hodnocení území	... 5
4.2. Zdroje území pro realizaci SPL	25
5. SWOT analýza	.. 28
5.1. Metodika SWOT analýzy	28
5.2. Vymezení SWOT analýzy.....	.. 29
6. Strategie	.. 33
6.1. Priority a cíle	33
6.2. Způsob dosahování cílů.....	44
6.3. Zapojení inovačních prvků	45
6.4. Finanční plán	47
6.5. Integrovaná strategie území	48
6.6. Monitoring naplňování cílů SPL.....	...50
7. Partnerství MAS.....	51
7.1. Historie MAS	...51
7.2. Zapojení partnerů do přípravy SPL.....	51
7.3. Vztah k obyvatelstvu	52
8. Zkušenosti a spolupráce.....	53
8.1. Zkušenosti	.. 53
8.2. Spolupráce	.. 53
9. Organizace MAS.....	.. 54
9.1 Organizační struktura a rozdělení odpovědnost.....	54
10. Administrativní postupy.....	.. 59
10.1 Registrace projektů	.. 59
10.2 Způsob výběru projektů.....	.. 62
10.3 Realizační část.....	71
10.4 Kontrola činnosti MAS	72
10.5 Archivace	74
10.6 Monitoring.....	75
10.7 Vyhodnocení (evaluace).....	75
10.8 Propagace MAS.....	76
11. Zapojení žen, mladých lidí a zemělců.....	77
11.1 Zapojení zemělců.....	78
11.2 Zapojení žen.....	79

1. Žadatel/předkladatel strategického plánu Leader

Přesný název MAS:	Místní akční skupina Opavsko
Sídlo MAS:	Opavská 228, 747 41 Hradec nad Moravicí
Právní forma MAS:	občanské sdružení
IČ.	270 23 818

2. Základní údaje o území MAS

Území Místní akční skupiny Opavsko je lokalizováno v NUTS II Moravskoslezsko, v kraji Moravskoslezském a v části okresu Opava a Ostrava. Z hlediska správního území jde o území obcí s rozšířenou působností Opava, kde leží většina obcí, ale zasahuje i na území obcí s rozšířenou působností Ostrava, Vítkov a Hlučín. Území sousedí ze severu s Polskem, ze severovýchodu s Hlučínskem, z východu s Ostravskem, z jihu s Vítkovskem, Bíloveckem a Oderskem, od jihozápadu je ohraničeno vojenským újezdem Libavá a ze západu dále sousedí s Bruntálskem a Krnovskem.

Právní osoba MAS Opavsko vznikla jako občanské sdružení registrované dne 1.3. 2006 na Ministerstvu vnitra ČR pod č.j. VS/1-1/63349/06-R spojením mikroregionů Matice Slezská, Hvozdnice a částí mikroregionů Opavsko Severozápad a Moravice, které spádově a historicky nedílně připadají k Opavsku. Sídlem Místní akční skupiny se stal Hradec nad Moravicí, jako přirozené historické a správní centrum oblasti.

K 1. 1. 2008 bylo členem sdružení 42 obcí ze čtyř zmíněných mikroregionů, v nichž žilo na ploše 532 km² 43 847 obyvatel. Hustota osídlení byla v průměru 82 obyvatel/km².

K 23.9. 2010 bylo členem sdružení 44 obcí, v nichž žije na ploše 618 km² 47054 obyvatel. Hustota osídlení činila v průměru 76 obyvatel/km². Novým členem MAS se stala obec Budišov nad Budišovkou s 3065 obyvateli, o rozloze 7649 ha. Dále byla přijata za člena obec Staré Těchanovice s 142 obyvateli a rozloze 729 ha.

K 15. 3. 2011 je členem sdružení již 48 obcí, které zaujímají rozlohu 653 km² s počtem 51 078 obyvatel. Hustota osídlení je v průměru 78 obyvatel/km². Novými členy se staly obce Kružberk, obec Moravice (250 obyvatel), Nové Lublice (197 obyvatel) a obec Vřesina (2684 obyvatel).

K 19/4/2011 je členem sdružení 52 obcí. Jde o obce Čermná ve Slezsku, Svatoňovice, Sosnová a Dobroslavice. Území o rozloze 702 km² s počtem 54346 obyvatel (sčítáno podle dat k31.12.2011).

Dále se novými členy se stali: Pavel Košec – Včelařská farma Košec, AG družstvo Kružberk, Vojtěch Binar z Lesních Albrechtic, Mlýn U vodníka Slámy, VITAREGIO o.s., Energia art & technology s.r.o., Vítězslav Fryč, Ing. Pavel Škrobánek, členem je Občanské sdružení V mechu a kapradí. Vlastimil Pasič – fyzická osoba vystoupil z občanské sdružení MAS Opavsko.

Seznam členů 84 Českomoravská myslivecká jednota, o.s. Okresní myslivecký spolek Opava, Jiří Mazur, Zuzana Scheidelová, Ing. Ctibor Vajda, Ing. Marie Skybová, Ph.D., Vošárna - občanské sdružení, Luděk Schweidler, Antonín Najser, Zemědělské a obchodní družstvo SLZESKÁ DUBINA, Jezdecký klub Agrostyl - Otice, Emil Ludvík, Tělovýchovná jednota Sokol Stěbřice, Kamila Kohoutková,

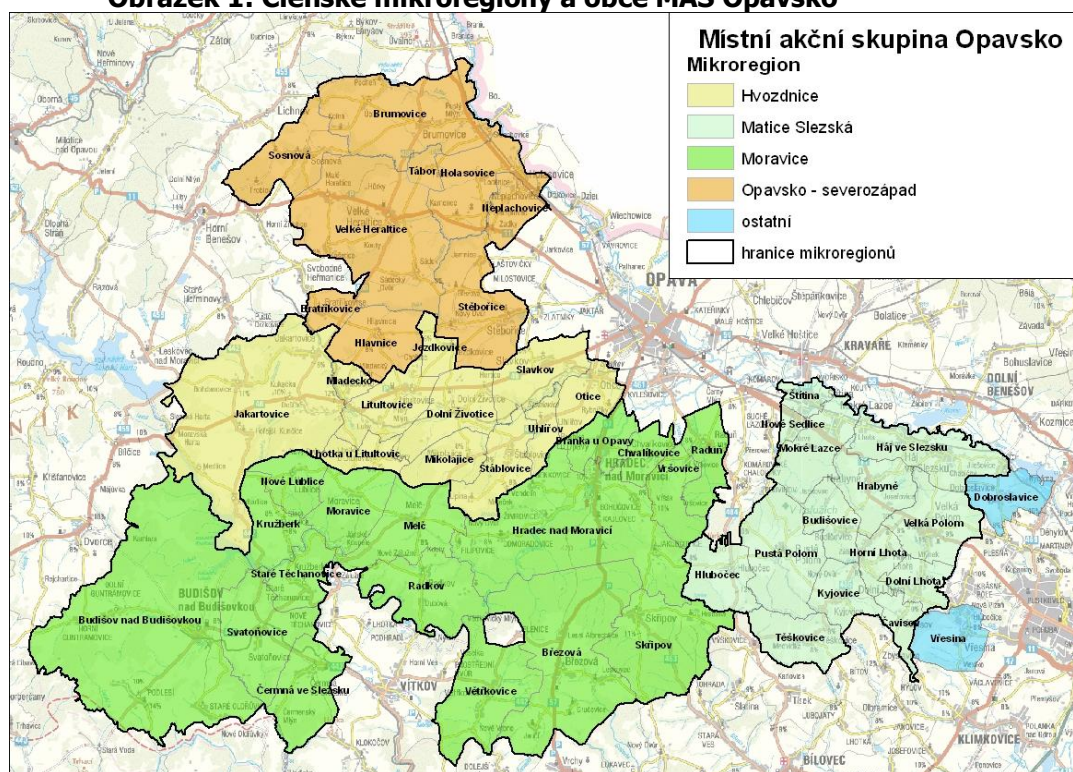
Tomáš Znášik, Monika Šneková, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Sbor dobrovolných hasičů Žimrovice, Ing. Jana Kristová, Tomáš Židek.

Na území MAS se nachází řada malých obcí do 500 obyvatel, které jsou součástí venkovské oblasti se spádovostí do měst Opavy a Ostravy. Průměrná hustota obyvatel se pohybuje kolem 77 obyvatel/km², což je hluboko pod krajským průměrem 230 obyvatel/km². Největším sídlem je Hradec nad Moravicí s 5 412 obyvateli, který má společně s Budišovem n. Budišovkou (3065 obyvatel) statut města, dále Háj ve Slezsku s 3289 a Vřesina s 2684 obyvateli.

Tabulka 1: Členské obce MAS Opavsko

Oblast	Obce
Mikroregion Hvozdnice	Dolní Životice, Jakartovice, Jezdkovice, Lhotka u Litultovic, Litultovice, Mikolajice ¹ , Mladecko, Otice, Slavkov, Štáblovice, Uhlířov
Mikroregion Matice Slezská	Budišovice, Čavisov, Dolní Lhota, Háj ve Slezsku, Hlubočec, Horní Lhota, Hrabyně, Kyjovice, Mokré Lazce, Nové Sedlice, Pustá Polom, Štítina, Těškovice, Velká Polom
Mikroregion Moravice ²	Branka u Opavy, Březová, Budišov nad Budišovkou, Černá ve Slezsku, Hradec nad Moravicí, Chvalíkovice, Kružberk, Melč, Moravice, Nové Lublice, Radkov, Raduň, Skřípov, Staré Těchanovice, Svatoňovice, Větrkovice, Vršovice
Mikroregion Opavsko Severozápad ³	Bratřikovice, Brumovice, Hlavnice, Holasovice, Neplachovice, Sosnová, Stěbořice, Velké Heraltice
Ostatní	Dobroslavice, Vřesina

Obrázek 1: Členské mikroregiony a obce MAS Opavsko

¹ Obec Mikolajice je zároveň členem mikroregionu Moravice. Pro zjednodušení však bude uváděna pouze v mikroregionu Hvozdnice.

² Složení mikroregionu se mění, tabulka reprezentuje ideální spádové území mikroregionu bez Vítkova.

³ Z členských obcí Mikroregionu Opavsko Severozápad není členem MAS Opavsko obec Úvalno.

3. Zpracování strategického plánu Leader MAS

Strategický plán LEADER byl vypracováván v letech 2007 a 2008 ve spolupráci členů MAS Opavsko, firmy Ekotoxa a Hranické rozvojové agentury. První verze plánu vypracovala v roce 2007 fa Ekotoxa v rámci projektu Osvojování schopností MAS financovaného z programu LEADER+, plán byl dokončen a předložen na SZIF ke konci roku 2007. Jelikož návrh nebyl doporučen k financování, Výbor MAS rozhodl o vypracování nezávislého hodnocení a následné aktualizaci SPL. Zpracováním hodnocení a vedením procesu aktualizace byla pověřena Hranická rozvojová agentura.

Hodnocení SPL poukázalo na řadu slabých míst plánu a stalo se podkladem pro upřesnění plánu aktualizace. Nedostatky byly shledány v konzistentnosti celého dokumentu, zejména analýzy území se SWOT analýzou a strategickou částí, v zapojení cílových skupin programu LEADER, v propracování inovačních prvků, ale i v návrhu organizace MAS a administrativních postupech. V průběhu září a října 2008 proběhla intenzivní příprava MAS, v rámci které se podařilo slabá místa napravit.

V rámci přípravy prvního dokumentu v roce 2007 byly jednotlivé kroky při vypracování analýzy území, SWOT analýzy, výběru témat strategie, směřování jednotlivých fichí a finančních alokací pravidelně konzultovány na schůzích Programového výboru MAS, který se pravidelně scházel v intervalech měsíce až dvou. Kromě členů Výboru se jednání účastnili i další zástupci veřejného a podnikatelského sektoru. Mimo přímých účastníků byly informace dále předávány dalším členům MAS. Pro průzkum priorit mezi obcemi, podnikateli a neziskovými organizacemi byl uskutečněn dotazníkový průzkum, kterého se zúčastnilo takřka 200 respondentů. Byly tak získány údaje a podklady ze všech členských obcí MAS, a to jak ze strany samospráv, podnikatelského sektoru, tak i neziskových organizací. O alokaci prostředků na jednotlivá opatření bylo rozhodnuto na základě průzkumu mezi členskou základnou.

Po prvním neúspěchu byla pro posílení vkladu místních aktérů svolána dvě společná jednání pracovních skupin (2. října, 14. října), kterých se zúčastnilo na 60 aktérů rozvoje území, kteří v několika tematických pracovních skupinách (rozvoj vesnic, podnikání a zemědělství, kulturní dědictví a cestovní ruch, ženy, mládež) revidovali jednotlivé části SPL (SWOT analýza, návrhová část, finanční plán, fiche a preferenční kritéria). Proces přípravy doprovázela intenzivní práce Programového výboru, který připomínkoval jednotlivé dílčí návrhy i celkový dokument.

Do procesu podněcování zájmu místních obyvatel a přípravy návrhů byli vtaženi manažeři mikroregionů, které tvoří území MAS. Partnerství v realizační fázi byla projednána například se Slezskou Univerzitou v Opavě, Zemědělskou školou Opava, partnerskými MAS.

Aktualizace SPL zúročila veškeré zkušenosti, které MAS díky přípravě SPL v prvním kole získala.

Potřeba aktualizace vznikla ve druhé polovině roku 2010 a počátkem roku 2011, kdy bylo do MAS Opavsko v několika vlnách přijato několik nových obcí (Staré Těchanovice, Budišov nad Budišovkou, Moravice, Kružberk, Nové Lublice a Vřesina) a také několik dalších členů z řad neziskových organizací zemědělců a podnikatelů.

4. Analýza území MAS Opavsko

4.1. Hodnocení území

4.1.1. Geografické hodnocení území

Z geologického hlediska se území MAS Opavsko dělí na dvě rozdílné části – v západní části vystupují na povrch zvrásněné horniny Českého masivu, východní část náleží k Opavské pánvi – severní části karpatské předhlubně. Z pohledu geomorfologie náleží západní část území do ploché vrchoviny Nízkého Jeseníku s nejvyššími vrcholy přes 700 m n. m. Nadmořská výška narůstá nad 500 m n.m. směrem na západ od horního toku řeky Moravice. Nejvyšším bodem území je Červená hora (749 m n. m.) sopečného původu v katastrálním území Guntramovice, Vysutý (714 m n. m.) a Mlýnský kopec (685 m n. m.) nacházející se na území obce Budišov nad Budišovkou. Přechodová oblast kolem údolí řeky Moravice je charakteristická výskytem strmých svahů s nadmořskou výškou kolem 400 – 550 m n.m. Na vrcholech a rozvodích jsou zachovány zbytky poloroviny. Do severní části území zasahuje Stěbořická pahorkatina se střední nadmořskou výškou 332 m n. m. Na východě území se rozkládá Opavská pahorkatina, resp. její část

Poopavská nížina s nejnižšími body kolem řeky Opavy v nadmořské výšce kolem 220 m n.m. (Háj ve Slezsku). Od jihu území sousedí s přírodním parkem Oderské vrchy.

Tabulka 2: Zastoupení ploch v území MAS Opavsko

Oblast	Půda (ha)	Z toho (%)				
		zemědělská půda	lesní půda	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy
Hvozdnice	12291	65	26	1,9	1,5	5,7
Matice Slezská	11386	48	44	0,8	1,9	4,9
Moravice	31658	50	43	1,5	1,1	4,9
Opavsko Severozápad	13255	77	16	1,2	1,4	5,2
Ostatní obce	1588	51	33	4,0	2,4	9,9
MAS Opavsko	70179	57	35	1,4	1,4	5,2

Zdroj: ČSÚ, data k roku 2010

Z celkové plochy 65 277 ha (resp. 70 179 ha započítáme-li území ucházejících se obcí) zaujímá podle údajů ČSÚ za rok 2010 největší podíl zemědělská půda 57 % území. Ve srovnání s krajským průměrem 51 % jde o údaj nadprůměrný. V jednotlivých oblastech je podíl zemědělské půdy dosti rozdílný – úzce koresponduje s charakterem reliéfu a kvalitou půd – vysoce nadprůměrný je v mikroregionu Opavsko Severozápad (76,6 %), mírně nadprůměrný v mikroregionu Hvozdnice (65,2 %), naopak podprůměrný v mikroregionech Moravice (49,6 %), Matice Slezská (48,1 %) a v ostatních obcích (50,5).

Podobně jako u zemědělské půdy je velmi rozdílné taky zastoupení lesních ploch v jednotlivých oblastech – od velmi nízkého podílu lesa v mikroregionu Opavsko Severozápad (15,6 %) až po nadprůměrné podíly v mikroregionech Moravice (42,9 %) a především Matice Slezská (44,3 %). Obecně platí, že s vyššími polohami stoupá podíl lesů, kdežto v katastrech níže položených obcích (s úrodnější zemědělskou půdou) není zpravidla žádná hospodářsky nevyužívaná plocha.

Celkový podíl lesní půdy v MAS Opavsko (34,6 %) je jen nepatrně nižší než krajský průměr (35,6 %), což je vzhledem k zemědělskému charakteru převážné části Opavska poměrně překvapivý údaj. Podíly vodních ploch jsou velmi nízké vzhledem k tomu, že kromě vodních toků, vodní nádrže Kružberk a několika rybníků (především v mikroregionu Hvozdnice), se na území nenacházejí žádné větší vodní plochy. Rovněž nízký podíl zastavěných území a ostatních ploch odpovídá venkovskému charakteru oblasti.

4.1.2. Klimatické charakteristiky

Klimatické podmínky jsou poměrně příznivé. Jsou výrazně ovlivněny otevřeností k severu a zvyšující se nadmořskou výškou v jižní části území – s rostoucí nadmořskou výškou mírně klesá průměrná teplota a zvyšuje se úhrn srážek. Údolní polohy náleží do mírně teplé oblasti, ve vyšších polohách převládá charakter oblasti mírně chladné. Drsnější klima panuje v jihozápadní části území MAS s nejvyšší průměrnou nadmořskou výškou, tj. na Budišovsku. Dlouhodobá průměrná roční teplota na území je 7 až 8 °C. Počasí se vyznačuje mírnějším létem, teplým srážkově dostatečnými podzimem. Dešťové srážky jsou na území rozděleny nepravidelně, nejméně prší na územích v dešťovém stínu Hrubého Jeseníku na severozápadě území, v místě obcí Holasovice, Loděnice a u Neplachovic. Nejnižší roční průměr úhrnu srážek je kolem 600 mm, největší 810 mm srážek je na nejvyšším místě Červené Hoře. Počítat je možno 140 až 160 srážkových dní v roce, maximum srážek v roce připadá na měsíc červenec, minimum na měsíce leden a únor. Převládajícím směrem proudění větru je jihozápadní, častý je i severní a severovýchodní směr proudění.

4.1.3. Vodní poměry území

Území MAS Opavsko lze označit za krajinu tří řek. Řeky Opava, Moravice a Hvozdnice nejenže dělí území do povodí, z nichž vycházejí mikroregiony, ale zásadně též ovlivňují krajinový ráz Opavska a v dávné minulosti se jejich bezprostřední okolí stalo místem, kde se usídlili první obyvatelé tohoto kraje. Celé území MAS Opavsko náleží do povodí Odry.

Řeky Opava a Moravice pramení v Hrubém Jeseníku, Hvozdnice v Nížkém Jeseníku nedaleko Horního Benešova. Všechny tři řeky meandrují, zejména meandry na řece Moravici jsou silně zaškrčené, řeka Opava vytváří v údolní nivě mezi Opavou a Hlučínem téměř 30 meandrů. Všechny tři řeky svým přírodním charakterem nabízejí atraktivní prostředí pro rekreaci a turistiku (viz dále).

Na jihozápadním okraji území MAS se na Moravici nachází Kružberská přehrada, jež slouží jako zdroj pitné vody pro obyvatele měst Opavy a Ostravy. Hvozdnice napájí řadu rybníků. Dalšími menšími toky jsou Raduňka, Ohrozima, Sedlinka, na níž byla postavena vodní nádrž Přerovec, a Čížina, s vodní nádrží Pocheň. V nivách řek Hvozdnice – v okolí Štáblovic, Otic a Slavkova – a Raduňky byly v minulosti vybudovány chovné rybníky.

Znečištění povrchových vod (stojatých i tekoucích) pochází zejména z obcí, které nemají dosud zajištěné čištění odpadních vod a z intenzifikované zemědělské činnosti. Velká část obyvatel odvádí odpadní vodu do septiků, domácí čistírny odpadních vod jsou instalovány v malé míře.

Z hlediska ochrany vodních zdrojů a zemědělského půdního fondu je rovněž důležité zamezit odplavování ornice do koryt potoků a řek. K vodní erozi dochází zejména na plochách svažité orné půdy. Erozní smyv se dále zhoršuje pěstováním nevhodných zemědělských plodin tzv. širokořádkových jako je např. kukuřice. Svažité plochy zemědělské půdy s rizikem eroze se vyskytují zejména v katastrech obcí Hradec nad Moravicí, Jakartovice, Velké Heraltice, Brumovice, Těškovice a Háj ve Slezsku. Omezení výsevu a pěstování kukuřice na svažitých pozemcích staví proti sobě zájmy ochrany půd a vod a na druhé straně zájmy zemědělců a zájmy bioenergetiky. Podle zemědělců je kukuřice těžko nahraditelná kvalitní pícnina se stále se zvyšujícím významem i pro bioenergetiku (biomasa pro bioplynové stanice).

Značná část území MAS byla v roce 1997 zasažena povodní (postihla všechny tři větší toky), která vyvolala potřebu tuto problematiku řešit. Protipovodňová problematika je řešena v Plánu oblasti povodí Odry 2010 - 2015 (prosinec 2009), kde je v jednotlivých úsecích navrženo zejména zkapacitnění koryt v kombinaci s výstavbou poldrů. Cílem je ochrana sídelních oblastí až do úrovně stoleté vody. Finančně náročné úpravy koryt se ukazují samy o sobě jako nedostatečné. Velkým problémem v tomto ohledu nadále zůstává rychlost odtoku vody z krajiny, jež se v posledním století výrazně zrychlila, a to především úpravami vodních toků, scelením pozemků a rozoráním luk a mezí a dalšími nevhodnými úpravami krajiny v okolí vodních toků. Snížení retenční schopnosti krajiny může vést k poklesu hladiny podzemních vod, event. ke ztrátě vodních biotopů vázaných na vlhká místa. Pomocí zlepšit situaci mohou kromě výše uvedené výstavby poldrů také přírodě blízká opatření na zadržování vody v krajině, jako jsou zasakovací pásy, průlehy, zatravněné údolnice apod.

4.1.4. Sociodemografické podmínky

Struktura osídlení území MAS je spíše koncentrovaná. rozptýlená zástavba se vyskytuje vzácně. Podle údajů ČSÚ žije v členských obcích MAS 51 078 obyvatel. Průměrná hustota osídlení (78 obyvatel/km²) je vzhledem ke krajské hodnotě (230 obyvatel/km²) velice nízká. Nejvyšší hustota osídlení je udávána v obcích Vřesina (310 obyvatel/km²) a Dobroslavice (214 obyvatel/km²) a na území mikroregionu Matice Slezská (140 obyvatel/km²), kde je oproti zbylým třem mikroregionům více než dvojnásobná v nichž průměrná hustota obyvatel dosahuje hodnot 55 až 66 obyvatel/km².

Tabulka 3: Počet obyvatel v jednotlivých oblastech MAS Opavsko

Oblast	Hustota (obyvatel/km ²)	Počet obyvatel	v tom podle pohlaví		v tom ve věku		
			muži	ženy	0 až 14 let	15 až 64 let	65 a více let
Hvozdnice	66	8097	4096	4001	1271	5738	1088
Matice Slezská	140	15909	7811	8098	2278	11072	2559
Moravice	55	16914	8606	8683	2782	12115	2392
Opavsko Severozápad	61	7474	3927	3973	1218	5619	1063
Ostatní obce	214	3405	1662	1743	479	2348	578
MAS Opavsko	75	52850	26102	26498	8028	36892	7680

Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2010

Vstupem nových obcí do MAS Opavsko se za poslední dva roky zvýšil počet obyvatel MAS z 43 847 na 51 799 obyvatel, resp. je počítáno s 52 850 po plánovaném vstupu dalších 3 obcí (sčítáno dle údajů ČSÚ k 1.1.2010). Současně dochází také k růstu počtu obyvatel v obcích MAS. Statisticky zachycený růst počtu obyvatel na venkově je dán spíše vlnou zvýšeného zájmu o bydlení v příměstských

oblastech Opavy a Ostravy. Není jisté, zda tento trend bude nadále pokračovat. Celkově obyvatelstvo stárne a dlouhodobě je nutno počítat s dalším demografickým stárnutím populace.

Pozn.: Výrazně nejpočetnějším ročníkem jsou obyvatelé narozeni v letech 1974 a 1975, příslušníci těchto ročníků jsou, jako důsledek socialistických propopulačních opatření, nejpočetnější generací obyvatelstva již po celá desetiletí a zůstanou nejpočetnější i v dohledné budoucnosti. Tato skutečnost je zvláště sociodemograficky a ekonomicky významná při nástupu těchto ročníků do důchodového věku (tj. kolem roku 2038 - 2040).

4.1.5. Životní prostředí a jeho ochrana

Podobně jako v jiných oblastech České republiky došlo na území Moravskoslezského kraje v průběhu předešlých dvou desetiletí k výraznému poklesu emisí škodlivin z průmyslových velkých a zvláště velkých zdrojů a ze středních zdrojů emisí. Tento pokles je znatelný zvláště u hodnot SO₂, CO a tuhých látek, docházelo také k mírnému poklesu emisí NO_x. Tento příznivý trend se na Ostravsku bohužel neudržel. Na Ostravsku, ale i v Opavě jsou pravidelně na monitorovacích stanicích zaznamenávány nadlimitní koncentrace zdraví škodlivých látek z ovzduší, především jemných prachových částic a benzoapyrenu. Nepříznivé imisní situace jsou důsledkem složitých atmosférických procesů, do nichž vstupují emise z ostravských a polských průmyslových zdrojů, emise ze stále se intenzifikující silniční dopravy a emise z lokálních zdrojů pro vytápění domácností. Za špatných meteorologických (rozptylových) podmínek se uvedené vlivy projevují jako smogové situace.

Na samotném území MAS Opavsko se nenachází významnější průmyslové zdroje emisí, které by měly na kvalitu ovzduší zásadní negativní vliv. To ovšem neznamená, že je na území jako celku čisté ovzduší. Znečištění ovzduší klesá celkově od východu k západu podle zvyšující se vzdálenosti od Ostravska a přilehlých průmyslových center v Polsku. Hodnotíme-li kvalitu ovzduší na úrovni jednotlivých obcí, pak situace může být velice překvapující i ve venkovských oblastech dostatečně vzdálených od Ostravy. Výskyt zdraví škodlivých látek v respirační zóně (tedy v úrovni našich hlav a oken) má původ nejen ve vzdálených průmyslových zdrojích. Často je na vině intenzivní silniční doprava (výfukové plyny, otěry pneumatik a vířený prach usazený na komunikacích), která navíc produkuje obtěžující hluk a může působit také jako ohrožení bezpečí. V zimním období nejhorší znečištění vypouštějí domácnosti spalující v nekvalitních kotlích tuhá paliva (uhlí, nekvalitní mokré dřevo) a někdy i odpad. Drahá plynofikace venkova prováděná v minulých desetiletích se kvůli zdražování plynu ukazuje jako neúčinná strategie.

Ke zlepšení čistoty ovzduší za současných ekonomických přínosů pro venkov může přispět především zavádění moderních nízkoemisních technologií, větší podpora alternativních způsobů vytápění (technologicky vyspělá spalovací zařízení – automatické kotle, biomasa, solární energie či tepelná čerpadla). Nejvýhodnější strategií je ovšem snižování energetické náročnosti bydlení realizovaná zateplením domů a veřejných budov a dalšími úsporami.

Ke zlepšení životního prostředí mnoha obcí zasažených intenzivní tranzitní dopravou (např. mezi Opavou a Ostravou) může přispět výstavba obchvatů, zajištění plynulosti dopravy a další opatření eliminující negativní vlivy dopravy (izolační zeleň, protihlukové stěny, dopravní restrikce atd.).

Na území obcí MAS Opavsko fungují systémy sběru a separace odpadu – v obcích je zajištěn tříděný sběr skla, plastů, nebezpečného a velkoobjemového komunálního odpadu. Svoz odpadu zajišťují z největší části Marius Pedersen a.s. a Technické služby Opava s.r.o, Technické služby Vítkov, HDSS – služby, s.r.o., OZO Ostrava, další firmy zajišťují svoz specifických surovin.

Z hlediska produkce odpadů zaujímá největší podíl směsný komunální odpad, velkoobjemový odpad a plasty. Třídění odpadu se mezi občany postupně zabydluje jako přirozená součást života. K dalšímu snižování množství ukládaného odpadu na skládky povede důslednější separace, především bioodpadu, který je i na venkově čím dál méně druhotně využíván, např. na kompostování nebo využití v bioplynových stanicích. Ke stimulaci separace a recyklace odpadů může v budoucnu dojít také vlivem rostoucích cen základních komodit, se kterými porostou i ceny vykupovaných tříděných druhotných surovin.

Ochrana přírody a krajiny

Navzdory převážně zemědělskému charakteru velké části území MAS Opavsko se zde nacházejí lokality ceněné pro svou vysokou přírodní hodnotu. Cenné jsou jak přírodě blízké biotopy s vysokou biodiverzitou (především v okolí vodních toků), tak typická podhorská zemědělská krajina s mozaikou lesních a nelesních dřevin (zejména v jižní, jihovýchodní a jihozápadní části území). I když je pro severní část území, v zemědělsky intenzivně využívaném údolí řeky Opavy charakteristický vysoký podíl téměř výhradně zorněné zemědělské půdy a nedostatek ekologicky stabilních krajinných prvků, rovněž zde se nachází některá maloplošná chráněná území (PP Úvalenské louky, PP Heraltický potok). Na části území byl vyhlášen přírodní park Moravice, 3 velkoplošná zvláště chráněná území (200,6 ha) a 12 maloplošných zvláště chráněných území (264,2 ha).

Infrastruktura obcí, občanská vybavenost

4.1.6. Dopravní infrastruktura a obslužnost regionu

Struktura silniční dopravy je tvořena silnicemi I. třídy, s napojením na dálnici D 47 a polskou A4. Mezi nejvýznamnější patří silnice I/46, jež představuje hlavní silniční tah z Opavy do Olomouce, silnice I/11, spojující města Ostravu, Opavu a Bruntál, silnice I/57, vedoucí přes Krnov a Opavu směrem na Fulnek, jež prochází městem Hradec nad Moravicí.

Dalšími významnými komunikacemi jsou silnice II. třídy: II/442 (směr Horní Benešov – Hořejší Kunčice – Svatoňovice – Vítkov – Jakubčovice nad Odrou), II/443 (směr Opava – Melč – Budišov n. B. – Stará Libavá), II/465 (tvoří spojnici mezi silnicemi I/11 a II/464) a II/467 (tvoří spojnici mezi silnicemi I/11 a Kravařemi ve Slezsku, dále pokračuje na Kobeřice). Významné jsou taktéž silnice II/460 a II/461. Silniční síť I. a II. třídy je doplněna komunikacemi III. třídy a místními komunikacemi.

Hustota silniční sítě odpovídá současným potřebám obslužnosti mikroregionu, ovšem technický stav některých silnic, obzvláště II. a III. tříd a místních komunikací, je nevyhovující.

Důležité pozemní komunikace jsou ve většině případů vedeny středy obcí. Vytváří se tak systémově nevyhovující řešení s negativními vlivy na životní prostředí a rovněž na bezpečnost silničního provozu. Subjektivně pocítovaný dlouhodobý růst dopravní zátěže vykazují průtahy silnic I. třídy v obcích

Slavkov, Litultovice, Mladecko, Velké Heraltice, Hrabyně, Velká Polom, Mokré Lazce, Nové Sedlice a Skrochovice. Jejich rekonstrukce, odstranění bodových závad (zajištění plynulosti dopravy) a vybudování obchvatů kolem nejvíce postižených obcí jsou v oblasti dopravy prioritami.

Osu železničního spojení tvoří trať č. 316 Ostrava – Opava dále pokračující jako trať č. 316 Opava – Krnov – Bruntál – Olomouc, která prochází severní částí území MAS. Trať byla v úseku Ostrava – Opava v roce 2006 elektrifikována a vyhovuje současným požadavkům jak na osobní, tak i na nákladní přepravu. Na území jsou provozovány ještě tři lokální tratě, a sice trať č. 315 Opava – Hradec nad Moravicí, trať č. 314 Opava – Jakartovice (Svobodné Heřmanice), jež je využívána jednak pro osobní, jednak pro nákladní přepravu. O trati č. 314 bylo již několikrát uvažováno v souvislosti s trendem rušení lokálních železničních tratí, což by pro západní část regionu byla velice citelná újma s mnoha negativními důsledky. Podobně jako trať č. 276 Suchdol n. O. – Budišov n. B. nejsou výše uvedené lokální tratě elektrifikovány. Se zřetelem na jejich lokální význam se s jejich modernizací nepočítá.

Hromadná doprava je v pracovních dnech především v obcích méně vzdálených od Opavy a Ostravy, vzhledem ke spádovosti (cesty do zaměstnání a do škol) vyhovující. Četnost spojů z center Opavy a Ostravy do vzdálenějších obcí je zpravidla nižší, avšak základní obslužnost území zajistí. O poznání horší je možnost cestování hromadnou dopravou o víkendech. Obtížné je rovněž spojení mezi

jednotlivými obcemi napříč hlavními komunikacemi, v tomto případě je skoro vždy nezbytný přestup v Opavě. V jihovýchodní části mikroregionu je v provozu tramvajová trať mezi osadou Zátíší a Ostravou-Porubou. Autobusové linky provozované společností TQM Holding Opava - Hradec nad Moravicí - Žimrovice - Melč - Podhradí - Vítkov, Opava – Melč – Kružberk - Budišov nad Budišovkou a Budišov nad Budišovkou – Guntramovice jsou v období od 1. dubna do 31. října vybaveny na přepravu jízdních kol.

4.1.7. Technická infrastruktura

Území MAS je v celém rozsahu zajištěno elektrickou energií. Zásobování elektrickou energií je dostatečné a je schopné pokrýt i případné budoucí požadavky na zvýšenou spotřebu. Většina sídelních útvarů je zásobována ušlechtilými energiemi dvojcestně – tzn. elektřinou a plynem. Plynofikace byla provedena ve většině obcí na území MAS Opavsko. V mikroregionu Hvozdnice není plyn zaveden ve Lhotce u Litultovic, Mikolajicích. V mikroregionu Matice Slezská a Opavsko Severozápad jsou plynem zásobovány všechny obce, přičemž na plyn je v obcích napojena většina objektů, výjimkou jsou nepripojené Bratříkovice. V mikroregionu Moravice dosud nebyla plynofikace provedena v obcích Kružberk, Nové Lublice, Skřipov, Staré Těchanovice, Svatoňovice. Úvahy o další plynofikaci jsou problematické z důvodu malé ochoty obyvatel používat na vytápění domácností ušlechtilé palivo, které je však několikanásobně dražší než vytápění uhlím či dřevem.

Pro vytápění domácností, dalších objektů i energetiku jsou v regionu dostupné i alternativní zdroje energie. Kromě energie slunce jsou používána paliva na bázi biomasy - dřevní hmota, obilní sláma, řepková sláma, lisované dřevité peletky apod. jejich použití je ideální pro neplynofikované obce. V současné době je jako alternativa k plynu, elektřině a uhlí nejvíce používáno kusové palivové dřevo. Jeho cena ale postupně roste. Alternativní paliva včetně solární energie zatím nejsou plošně rozšířeny, zásluhou programu Zelená úsporám se začínají více objevovat automatické kotle na pelety. Pro jejich větší rozšíření je třeba vybudovat dostatečné lokální kapacity na výrobu (lisování) pelet.

Zásobování pitnou vodou je zajištěno ve všech obcích z veřejného vodovodu. Napojení domácností přesahuje 95%. Pitná voda pro zásobení z veřejných vodovodů je získávána převážně z nejrozsáhlejší vodárenské soustavy v České republice Ostravského oblastního vodovodu. Některé domácnosti využívají jako druhý zdroj vlastní studny, jde spíše o užívání užitkové vody. Významným zdrojem pro úpravu pitné vody je vodárenská nádrž Kružberk. V některých obcích jsou doplňkově využívány i místní zdroje pozemních vod.

Největším problémem technické infrastruktury na území MAS Opavsko je nevyhovující či chybějící kanalizace a čištění odpadních vod v jednotlivých obcích. Mnohdy neúplná síť jednotné kanalizace odvádí často jak dešťové, tak i splaškové odpadní vody prostupující do kanalizace nebo přímo do vodoteče ze septiků a žump.

V mikroregionu Hvozdnice je problematika uspokojivě řešena pouze v obcích Otice, Slavkov a Dolní Životice. Vyhovující splašková kanalizace zakončená ČOV chybí v obcích Jakartovice, Jezdkovice, Lhotka u Litultovic, Litultovice, Mladecko, Mikolajice a Uhlířov. V mikroregionu Matice Slezská disponují kanalizační sítí všechny obce s výjimkou Čavisova, Dolní Lhoty a Nových Sedlic. Kanalizaci nemá ještě obec Dobroslavice. V mikroregionu Opavsko Severozápad chybí kanalizace jen v obcích Bratříkovice, Sosnová a Stěbořice. V mikroregionu Moravice jsou kanalizací vybaveny pouze obce Březová, Budišov n. B., Melč a Skřipov, ostatní vyhovující kanalizaci nemají. Ovšem kanalizaci napojenou na čističku odpadních vod mají pouze Březová, Budišov nad Budišovkou, Branka, Dolní Životice, Háj ve Slezsku, Hlavnice, Horní Lhota, Hrabyně, Melč, Otice, Slavkov, Velká Polom a Vřesina.

Je však třeba zmínit, že budování oddílné splaškové kanalizace zakončené centrální ČOV v malých obcích s rozptýlenou zástavbou je značně neekonomické a z finančních důvodů vlastně nemožné. Mnohé menší obce tak budou řešit čištění odpadních vod individuálními decentralizovanými systémy. Tam je pak příležitost uplatnit přírodě blízké ekologické koncepty, jako např. kořenové čistírny odpadních vod, různé typy dočišťovacích systémů, například „biologické rybníky“ nebo půdní filtry, které jsou výrazně levnější investičně i provozně než betonové klasické systémy čištění. Budoucnost mají moderní metody pracující pomocí bakterií, enzymů a obecně biotechnologickými postupy.

Úroveň infrastruktury (jak technické, tak dopravní) je na dobré úrovni především v obcích v blízkosti Opavy a ve větších obcích, což také zvyšuje zájem o bydlení v těchto lokalitách. Ve větší vzdálenosti od center (Opava, Ostrava) je infrastruktura vybavení obcí zpravidla na nižší úrovni. Zájem o bydlení na venkově je nejvíce limitován především dopravní dostupností veřejnou hromadnou

dopravou. Celkovou atraktivitu obcí vyjádřenou zájmem o bydlení, ale i turistickou atraktivitu oblasti ovlivňuje kvalita infrastruktury a občanské vybavenosti obcí, na kterou se dále váže rozvoj podnikatelských aktivit a služeb.

Atraktivitu obcí ovlivňuje i úroveň veřejných prostranství (náměstí, návěs, parky a klidové zóny, hřiště). Řada z těchto míst byla budována v 60. a 70. letech zcela nevyhovujícím způsobem a jejich údržba a obnova byla dlouhá léta zanedbána kvůli nedostatku prostředků. Vnitřní dluh na veřejných prostranstvích se odráží v jejich nízkém využívání obyvateli obcí a na celkovém vzhledu obcí. Malé a střední obce pomalu zařazují jejich obnovu do svých priorit. Další kapitolou je veřejné osvětlení, kterým disponují všechny obce, ale jehož úroveň často neodpovídá současným nárokům, ať už z hlediska energetické náročnosti nebo z hlediska eliminace světelného znečištění.

4.1.8. Bydlení

Téměř 90 % domů na území MAS bylo v době sčítání lidu v roce 2001 trvale obydleno. Podíl neobydlených domů je srovnatelný s Moravskoslezským krajem, ale nižší než v celé ČR. Mezi jednotlivými obcemi jsou v tomto ohledu značné rozdíly – více než čtvrtinu neobydlených domů mají Jakartovice, Kružberk, Lhotka u Litultovic, Nové Lublice a Staré Těchanovice. Podíl neobydlených domů koreluje se vzdáleností a dopravní dostupností do měst a také s nabídkou pracovních příležitostí. Podíl neobydlených bytů je jedním z ukazatelů atraktivity obce z hlediska trvalého bydlení, ale na druhou stranu může být i ukazatelem turistické atraktivity v podobě chatařské a chalupářské tradice českého národa.

Počet obydlených bytů se v posledních dvou desetiletích nepatrně zvýšil (cca o 1%). Ale především menší obce a obce vzdálenější od Opavy či Ostravy ve výstavbě nových bytů dlouhodobě stagnují (Bratříkovice, Lhotka u Litultovic, Jezdkovice, Mladecko, Radkov a Větrkovice). Také v dalších obcích přibývají byty po předchozích úbytcích zvolna až v posledních letech (např. Holasovice, Jakartovice, Melč, Mikolajice). Dynamický nárůst nově postavených bytů od roku 2005 zaznamenaly obce Otice, Hradec nad Moravicí, Velká Polom, Vřesina, Slavkov a Budišovice.

Jako překážku další výstavby uvádí zástupci obcí nejčastěji nedostatek volných stavebních parcel (Brumovice, Hlubočec, Skřípov, Stěbořice, Velké Heraltice a Uhlířov), neochotu vlastníků pozemku k prodeji pozemku nebo jeho části, nedostatečné napojení na kanalizaci, napojení na zemní plyn nebo jiný vhodný zdroj tepla. Dostatek stavebních pozemků je uváděn v souvislosti s obcemi Dolní Životice, Jezdkovice, Litultovice, Mikolajice, Mokré Lazce, Neplachovice, Otice, Pustá Polom, Radkov a Štítina. Některé obce rovněž plánují vymezení nových stavebních ploch a jejich napojení na inženýrské sítě. Výstavbu ve vlastní režii obce neplánují.

4.1.9 Vzdělání a školství

Vzdělanostní struktura obyvatelstva MAS Opavsko odpovídá průměru MSK kraje. Více než čtvrtina obyvatel uvádí jako nejvyšší dosažené základní nebo neukončené základní vzdělání a více než 40 % vyučení nebo střední odborné vzdělání bez maturity. Jediným rozdílem proti průměru kraje je nižší počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Více vysokoškolsky vzdělaných je ve větších městech, které nejsou na území MAS logicky zastoupeny.

Hustota a četnost školních zařízení je v současnosti dostatečná – také vzhledem k trvale se snižujícímu počtu dětí v minulých letech. Budoucí demografický vývoj, předznamenáný mírnou zvýšenou porodností v posledních letech a růstem zájmu o bydlení v příměstských oblastech do budoucna nepředpokládá rušení školských zařízení, ale naopak opětovné naplnění jejich kapacit. Více než polovina obcí potřebuje rekonstrukci budovy školy či školky s řeší s tím spojené finanční obtíže. Na řadě školských zařízení lze pozorovat neodpovídající technický stav objektů, zvláště v oblasti úspor energie a (o čem se mnoho neví a nemluví) v oblasti aktivního větrání. Vybavení škol je na průměrné úrovni. Z dlouhodobého hlediska tvoří některé lépe vybavené a specializované městské školy konkurenci školám venkovským.

Tabulka 4: Vzdelanostní struktura obyvatel MAS Opavsko (data k roku 2001)

Oblast	Bez vzdělání (%)	Základní a neukončené základní (%)	Vyučení a střední odborné bez maturity (%)	Úplné střední s maturitou (%)	Vyšší odborné a nástavbové (%)	Vysokoškolské (%)	Nezjištěné (%)
Hvozdnice	1,8	26,5	43,1	21,7	2,0	4,0	0,8
Matice Slezská	0,3	24,7	37,6	25,6	3,0	8,2	0,7
Moravice	0,6	29,4	42,4	20,0	2,2	4,7	0,7
Opavsko Severozápad	0,4	26,9	46,5	19,7	1,9	3,9	0,8
Ostatní obce	0,2	28,6	39,7	21,5	2,5	7,1	0,4
MAS Opavsko	0,6	27,1	41,5	22,0	2,4	5,7	0,7
MSK kraj	0,5	25,2	38,7	21,7	3,0	7,6	1,3

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidí, domů a bytů 2001

V roce 2010 se na území MAS Opavsko vyskytovalo celkem 38 mateřských a 34 základních škol – 17 úplných (1.-9. ročník) a 14 neúplných (1.-5. ročník). Devítileté základní školy jsou zřízeny v obcích: Březová, Budišov nad Budišovkou, Háj ve Slezsku, Hradec n. M., Hradec nad Moravicí (církvní ZŠ sv. Ludmily), Melč, Mladecko, Neplachovice, Pustá Polom, Raduň, Skřípov, Slavkov, Stěbořice, Štítina, Velká Polom, Velké Heraltice a Vřesina. Základní umělecké školy se nacházejí v Budišově n. B., Háji ve Slezsku a Hradci nad Moravicí. Menší školy v obcích Brumovice, Skřípov mají mírný podstav dětí a s tím spojené finanční problémy v chodu školy.

Tabulka 5: Školská zařízení v jednotlivých oblastech

Oblast	Počet obcí	MŠ	základní školy				střední školy		VOŠ	VŠ
			neúplná	úplná	ZUŠ	spec.	SŠ	gymn.		
Hvozdnice	11	7	4	2	0	0	0	0	0	
Matice Slezská	14	11	4	4	1	0	0	0	0	
Moravice	17	11	3	7	2	0	0	0	0	
Opavsko Severozápad	8	7	2	3	0	1	1	0	0	
Ostatní obce	2	2	1	1	0	0	0	0	0	
MAS Opavsko	52	38	14	17	3	1	1	0	0	

Zdroj: RURÚ SO ORP Opava (2010), RURÚ SO ORP Vítkov (2010), internetové stránky obcí, Morabskoslezský kraj

Střední škola (odborné učiliště) je zřízena pouze ve Velkých Heralticích. Vzhledem k tomu, že velká část území MAS je spádovou oblastí města Opavy (případně i Vítkova), resp. východní části města Ostravy – měst s širokou nabídkou středoškolského vzdělávání a se solidní dopravní dostupností, není nutné považovat absenci středních škol na území MAS Opavsko za vážný problém. Význam Opavy a Ostravy jako centra vzdělávání je umocněn nejen nabídkou základního (také specializovaného) a středoškolského vzdělávání, ale taky možností vysokoškolského studia – Slezská univerzita v Opavě, Ostravská univerzita v Ostravě, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Vysoká škola podnikání a Panevropská vysoká škola.

4.1.9. Zdravotnictví

Zdravotní péče je ve dvou třetinách obcí MAS zajišťována buďto trvalou lékařskou službou, kdy je v obci zřízeno středisko nebo častěji samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé, popř. děti a dorost, anebo občasnou lékařskou službou, většinou 1x za týden či za 14 dní. Zdravotní střediska jsou převážně ve větších obcích: Hradec nad Moravicí, Háj ve Slezsku, Stěbořice, Brumovice, Neplachovice, Velké Heraltice, Melč, Budišov nad Budišovkou, Jakartovice, Vřesina a dalších. V některých obcích je zřizování stálé lékařské služby nereálné, proto je jediným možným řešením detašované lékařské pracoviště. Především v malých obcích do 500 obvatel není k dispozici žádná

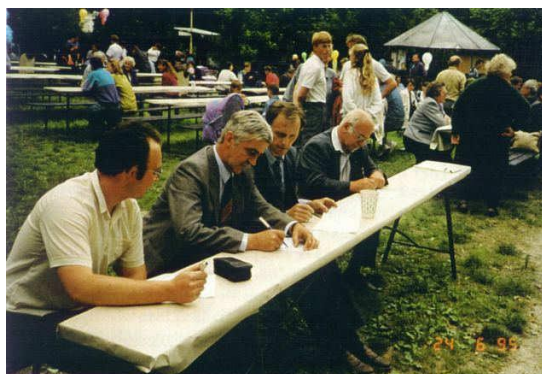
lékařská služba, obyvatelé těchto obcí jsou nuceni navštěvovat lékaře v okolních obcích, případně v nejbližším městě. Ve více než dvaceti obcích působí ve stálé ordinaci (nebo občasné) stomatolog, v několika obcích také gynekolog, neurolog, diabetolog (Háj ve Slezsku). Jelikož jsou všechny specializované zdravotní služby pro obyvatelstvo území MAS dostatečně zabezpečovány v blízkých městech Opavě, Ostravě, Vítkově a Krnově, není nutné považovat jejich omezený počet v obcích MAS za podstatný problém. Jinou otázkou je trend rušení nemocnic (Vítkov) nebo specializovaných oddělení v okresních nemocnicích (Opava, Krnov). Dislokací některých lékařských výkonů do krajských nemocnic se stává specializovaná péče pro občany např. v Jakartovicích nebo na Budišovsku takřka nedostupná, podobně jako rychlá intenzivní pomoc např. v zimním období.

Nadregionální význam má Rehabilitační centrum v Hrabyni, které tvoří Ústav sociální péče pro tělesně postižené občany, Rehabilitační centrum se specializovanou rehabilitační léčebnou, péčí po úrazech a operacích pohybového a nervového ústrojí, dům Stavebního bytového družstva invalidů se sto bytovými jednotkami pro zdravotně postižené občany a chráněná dílna Eurometa. Jde o moderní, bezbariérový komplex, jediný svého druhu v ČR.

Další významné sociálně-zdravotní počiny představují Ústav sociální péče pro mentálně postižené muže v Dolních Životicích, dětské domovy v Radkově-Dubové, Melči, Budišově nad Budišovkou a domovy důchodců v Kyjovicích, Háji ve Slezsku, Hradci nad Moravicí, Slavkově, Budišově n. B. Lze předpokládat, že požadavky na budování zařízení pro seniory budou narůstat, vzhledem k demografickému vývoji (populačně silné ročníky 50. a 70. let).

4.1.10. Kultura a sport

Kulturní a společenské aktivity jsou především ve větších obcích na solidní úrovni. Kulturní zázemí a většinu volnočasových aktivit však nabízejí zejména nedaleká města Opava a Ostrava. Především pro mládež jsou možnosti volnočasových aktivit v místě bydliště nebo v jiných obcích MAS Opavsko dosti omezené. Mimo zmíněná města lze jako nejnámennější kulturní centrum oblasti označit Hradec nad Moravicí, jmenovitě zámek s programem kulturních akcí (výstav, koncertů atd.). Rovněž další venkovské zámky slouží často k reprezentačním (je v nich umístěn obecní úřad) či kulturním účelům. Většina obcí má k dispozici kulturní dům, kde jsou pořádány různé akce. Obyvatelé většiny obcí, kromě těch nejmenších, mají možnost využívat knihovnu přímo ve své obci, součástí jejího vybavení je zpravidla také internet.

Mezi tradiční a nejčastěji pořádané kulturní akce v obcích patří plesy, pouti (karmaše), hody, kácení máje, pálení čarodějnic a taneční zábavy. V některých obcích se udržují specifické místní tradice, jako např. smažení vajec, vodění medvěda, výstava perníků a jiné. Kulturní akce nejčastěji pořádají nebo podporují obecní úřady a především místní zájmové organizace, jako základní organizace Svazu dobrovolných hasičů, Mysliveckého sdružení, Svazu chovatelů, Svazu zahrádkářů a sportovních klubů. V každé obci fungují v průměru tři takové organizace. Problémy se stárnutím a úbytkem členské základny mají dlouhodobě zahrádkáři a včelaři.

I když je území MAS Opavsko z hlediska etnografického celistvé, folklór zde až na výjimky (štitinský soubor Beatky) nemá takovou tradici a zázemí jako např. na Valašsku nebo na jižní Moravě. Lze konstatovat, že tato oblast má dobrý potenciál a zajímavé kulturní aktivity, jež mohou nejen udržovat a prezentovat místní zvyky a tradice pro budoucí generace, ale taky podpořit turistickou atraktivitu tohoto území.

Prostory pro kulturně společenské vyžití jsou obzvláště v menších obcích nedostatečné. Chybí prostory pro setkávání spolků, podhodnocené je vybavení stávajících kluboven, lidé zapojení ve spolcích jen obtížně hledají zdroje pro rozvoj svých aktivit. Tato situace se odráží v upadání zájmu zejména mladších generací o udržování spolkových tradic. Objekty určené pro volnočasové vyžití jsou ve špatném tepelně technickém stavu, což se projevuje zvýšenými provozními náklady.

Sport a tělovýchova jsou v různé míře zastoupeny v každé obci. Takřka všechny obce disponují fotbalovými hřišti, která obvykle slouží potřebám sportovních klubů a jejichž úroveň odpovídá venkovskému charakteru prostředí. V obcích, kde je zřízena základní nebo mateřská škola, je zpravidla

k dispozici tělocvična. budují se dětská hřiště. Kromě těchto dvou typů však není nabídka sportovních zařízení a zařízení pro volný čas mládeže příliš rozmanitá. V mnoha obcích je vidět posedávat mládež bezcílně na autobusových zastávkách.

Jako prevenci kriminality, šíření alkoholu a drog je velice vhodné budování center pro volný čas a sport dětí a mládeže, např. výstavbou a rekonstrukcí tenisových kurtů, lezeckých stěn, volejbalových a beachvolejbalových hřišť, minigolfu, skateparků, bicosu, agility (člověk a pes) či multifunkčních kluboven a posiloven. Monofunkčnost sportovních ploch a zařízení se projevuje v upadání sportovních aktivit provozovaných přímo v obcích. Stávající sportovní areály a tělocvičny jsou v řadě případů zastaralé, sportovní vybavení je sice funkční, leč pouze základní.

Cestovní ruch, kulturní dědictví, přírodní dědictví

4.1.11. Cestovní ruch, kulturní dědictví

Území MAS Opavsko spadá do turistického regionu Severní Morava a Slezsko, jež podle mapy atraktivnosti turistických regionů přináleží mezi atraktivní turistické regiony. V rámci zpracování územně analytických podkladů Moravskoslezského kraje byly vymezeny následující rekreačně krajinné celky:

- **Hradecko** - Březová, Hlubočec, Hradec nad Moravicí, Raduň, Skřipov, Vršovice
- **Kyjovicko** - Budišovice, Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Kyjovice, Pustá Polom, Těškovice
- **Jakartovicko** - Jakartovice, Lhotka u Litultovic, Mladecko
- **Vítkovsko** - Čermná ve Slezsku, Kružberk, Melč, Moravice, Nové Lublice, Radkov, Staré Těchanovice, Vítkov, Větrkovice
- **Budišovsko** - Budišov n. B., Svatoňovice

Samotná turistická oblast Opavské Slezsko (včetně města Opavy) patří v rámci turistického regionu Severní Moravy a Slezska k nejméně navštěvovaným oblastem (méně jen Karvinsko); v roce 2000 navštívilo tuto oblast na 75 tis. návštěvníků.

Pobyt návštěvníků Opavska je nejkratší v rámci kraje s nejvyšším podílem jednodenních návštěvníků a nejnižším podílem návštěvníků s týdenním a delším pobytem, přičemž nejčastějším způsobem ubytování je ubytování v soukromí u příbuzných nebo známých. Rezervovanější je postoj k úmyslu návštěvu oblasti opakovat. Hlavním důvodem návštěvy Opavska jsou návštěvníky uváděny relaxační aktivity, poznávací turistika – historické a kulturní zajímavosti, sportovní události a cykloturistika, o pěší turistiku je poměrně malý zájem.

Území MAS Opavsko sice nabízí **velké množství turistických zajímavostí**, ale má jen omezený potenciál k vytvoření turisticky atraktivní oblasti v nadregionálním měřítku. Z hlediska cestovního ruchu je tak oblast vhodná pro krátkodobou rekreaci, pěší turistiku a cykloturistiku. Cílů, jež by turisté v tomto kraji udržely po více dní, je velmi málo, a proto je třeba je dále vytvářet.

Na mnoha místech lze pozorovat začarovaný kruh: nízká návštěvnost – nedostatečná infrastruktura a nabídka pro návštěvníky (v řadě míst chybí stravovací, sportovní i ubytovací kapacity, marketing) – nízká atraktivita – nízká návštěvnost.

Stravovací a ubytovací zařízení jsou převážně u silnic I. třídy, jejich kapacita je velmi nízká, především vzhledem k plánovaným cyklotrasám je nedostačující. Ve spolupráci s obcemi je možné využití „brownfields“ k ubytování turistů, vzniku restauračních zařízení, například typu penzionu.

Příležitostí je **příměstská turistika**, především oslovení turistů, kteří současně s návštěvou měst Opavy a Ostravy navštíví i jejich okolí. Současnými nejčastějšími cíly turistů jsou níže uvedené přírodní a kulturní památky, zvláště pak údolí řeky Moravice a hradecký zámek s přilehlým parkem.

Jednou z nejvhodnějších možností rozvoje udržitelného cestovního ruchu je – vzhledem k podmínkám oblasti – **rozvoj cykloturistiky a pěší turistiky**. Výhodou, obzvláště pro pěší turistiku, je vysoká lesnatost velké části území. Mezi nejvíce atraktivní cíle pěší turistiky patří např. Hradec nad Moravicí,

údolí Moravice, Raduňky a arboretum Nový Dvůr. Atraktivitu území pro pěší turisty zvyšují naučné stezky např. Břidlicová stezka s muzeem břidlice v Budišově nad Budišovkou.

Velký rozvoj zaznamenala v posledních letech **cykloturistika**. Přestože se hustota a kvalita cyklistických tras v poslední době mírně zlepšuje, stále ještě nejsou jejich síť a kvalita na požadované úrovni. V rámci kraje je na Opavsku hustota turistických tras nejnižší, hustota cyklistických tras je naopak 4. nejvyšší. Hlavní cyklistické trasy sledují toky řek Opavy, Moravice, Raduňky a Hvozdnice. Bezesporu nejdůležitější bude po jejím dokončení (předpokládá se na jaře 2012) tzv. Slezská magistrála, která povede v úseku Velké Hoštice – Opava – Holasovice – Brumovice - Úvalno – Krnov. Realizace projektu povede k růstu rekreační funkce především obcí Brumovice a Holasovice, kde doposud byla infrastruktura pro cykloturistiku nedostatečná. Vyprojektována je i cyklostezka kolem toku Hvozdnice (Opava – Jakartovice – Svobodné Heřmanice). Význam některých cyklostezek není pouze rekreační a sportovní, řada obyvatel je využívá i při cestě do zaměstnání. Je nadále potřebné zvyšování jejich počtu a kvality – a to jak dálkových cyklostezek, tak okruhových – po kulturních památkách (např. zámecká cyklotrasa atp.), zvýšení nabídky služeb, zlepšení vybavení (servis, stojany na kola atd.) a oddělení od silniční dopravy. Chybějí také další stezky pro pěší, naučné stezky, odpočívadla s lavičkami a tábořišti, stezky pro bruslaře, na území takřka nejsou oficiální tábořiště se zázemím (Kajlovec u Hradce nad Moravicí).

Na tomto území je také několik vodních ploch vhodných ke koupání a k **provozování vodních sportů**. Pro potřeby vodáků je Povodím Odry s.p. několikrát do roka vypouštěna přehradní nádrž Kružberk na řece Moravici, v těchto termínech se zde sjíždějí stovky až tisíce návštěvníků. Až po ústí do Odry je sjízdná také řeka Opava.

Podmínky pro **lyžování** jsou dosti špatné. Nachází se zde jen kratší vleky v Hradci nad Moravicí, Jakartovicích, Háji ve Slezsku a Budišově n. B. které lze využít např. pro výuku menších dětí, snowboardu apod. V závislosti na množství sněhu je možné provozovat běžecské lyžování, buď ve volné krajině nebo na trasách určených pro letní pěší turistiku. Výhradně běžecské trasy nejsou vyznačené, ale začínají se objevovat izolované aktivity, např. strojová úprava běžecských tratí u Davidova Mlýna (Staré Těchanovice).

Vzhledem k převážně zemědělskému charakteru, skýtá oblast značný turistický potenciál ve formách venkovské turistiky, především v **agroturistice**. Avšak z důvodu nezájmu o projekty nebo nedostatku financí nedošlo k většímu rozvoji těchto aktivit. Novinkou v regionu je rozvíjející se **hippoturistika**,. Jízďárny a jezdecké kluby lze najít například ve Velké Polomi, Slavkově, Jakartovicích, Lhotě u Opavy, Budišově nad Budišovkou). Oblibu si také získávají tzv. agility, cvičení člověka se psem.

Jednou z velkých příležitostí je rozvoj gastroturistiky a minilázní. Zajímavou atraktivitou pro delší pobyty by byl **rozvoj lázeňství** realizovaný obnovou tradiční lázeňské lokality v Jánských Koupelích.

Celková úroveň **kulturních památek** je v řadě případů ve špatném technickém stavu. Ten byl způsoben v posledních letech nedostatkem v upřednostnění jiných priorit v rozvoji obcí. Vzhledem k dlouhé době jejich provozování je nutná jejich rekonstrukce. Na základě provedeného průzkumu je třeba dalšího rozvoje v oblasti aktivit a služeb cestovního ruchu, například multifunkční využití památek a jiných turisticky atraktivních objektů.

Nejrozšířenějšími kulturními památkami jsou objekty sakrální architektury – kostely, kaple, drobná sakrální architektura (kapličky, Boží muka, kříže a sochy svatých) a také zámky a zámecké parky, jež se nacházejí v řadě obcí. Turistickou zajímavost představují taktéž technické památky – větrné a vodní mlýny, Weissshuhnův kanál na řece Moravici a památky vojenské – pozůstatky opevnění Československa s významnými tvrzemi v Háji ve Slezsku a Opavě-Milostovicích. V Hrabyni byl postaven Památník Ostravské operace s expozicemi. Mezi turistické zajímavosti s nadregionálním významem lze dále zařadit Památník Slezského odboje na Ostré hůrce u Háje ve Slezsku. Úplnější seznam kulturních památek je uveden v následujícím přehledu.

Tabulka 6: Přehled památek v obcích MAS Opavsko

Obec	Památka, pamětihodnost
Bratřikovice	kostel Navštívení Panny Marie, kaplička, Boží muka
Brumovice	zřícenina hradu Vartnov, kostel Úblo, dřevěná kaple Pocheň, kapličky, památník obětem 1. svět války
Březová	kostel sv. Mikuláše, socha sv. Jana Nepomuckého
Budišov nad Budišovkou	muzeum břidlice, břidlicová stezka, břidlicový důl Staré Oldřůvky, zřícenina hradu Vildštejn, zlatá lípa – strom roku – památné místo bitvy u Guntramovic
Budišovice	smírčí kříž
Černá ve Slezsku	kostel sv. Markéty, litinový kříž s kamenným podstavcem, pozemek hřbitova, socha sv. Jana Nepomuckého
Dobroslavice	sloup s plastikou Panny Marie, dva smírčí kříže, kamenný most, zámecký park
Dolní Životice	barokní zámek, farní kostel Nejsvětějšího Spasitele, kaple sv. Salvatora, zbytky vodní tvrze, budova lihovaru s cennými výtvarnými prvky, socha sv. Jana Nepomuckého, smírčí kříž, množství drobných sakrálních památek (kapličky, Boží muka)
Háj ve Slezsku	památník národního umělce Vladislava Vančury, památník revolučních tradic na Ostré Hůrce, dělostřelecká tvrz Smolkov, chabičovský kostel sv. Valentina, vodní mlýny na řece Opavě, cukrovar a železniční stanice, kaple ve Lhotě, vodní mlýn, mlynářské muzeum ve Lhotě
Hlavnice	kostel Nejsvětější Trojice, dřevěný větrný mlýn z r. 1810
Holasovice	zámek Loděnice rovinné neopevněné sídliště – eneolitické sídliště a slovanské hradiště, archeologické stopy, rodinný dům P. Křížkovského, sýpka, kaple na Hůrce
Hrabyně	kostel Nanebevzetí Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, památník Hrabyně s historickými expozicemi 2. světové války, památník Dr. Karla Engliše, bývalá zámecká míčovna u čp. 1
Hradec nad Moravicí	kostel sv. Petra a Pavla, zámek, zámecká obrazárna, anglický park, výšinné opevněné sídliště - hradiště, archeologické stopy, městské opevnění, kaplička, papírna Weissshutova, Weissshuhnův kanál v Žimrovicích (unikátní vodní papírenský náhon 3,5 km dlouhý s tunely a aquadukty), historická parní stříkačka z r. 1907, ruční hasičská stříkačka z r. 1881
Chvalíkovice	kaple, sokolovna, škola, pomník padlých
Jakartovice	Jakartovice: kostel Narození Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, pozůstatky po těžbě břidlice (lomy a zajímavé biotopy) Deštné: zámek, gotický kostel Navštívení Panny Marie Bohdanovice: Kostel sv. Michala, Lidová architektura – statky č.p. 2 a 32 s empírovými štíty, Hořejší Kunčice kaple Zaniklé ooce Medlice (zřícenina hradu) a Kerhartice
Jezdkovice	zámek, kaple Krista Krále, Boží muka
Kružberk	hráz přehrady – vyhlídkové místo, kostel svatých apoštolů Petra a Pavla
Kyjovice	zámek, zámecký park, socha sv. Floriána, socha sv. Jana Nepomuckého
Lhotka u Litultovic	kaple Nejsvětější Trojice se zvonící, minerální pramen, osada Životské hory
Litultovice	zámek, venkovské muzeum, kostel sv. Bartoloměje, dřevěný větrný mlýn v Cholticích
Melč	zámek, kostel sv. Antonína Paduánského, kaple sv. Anny, Maria Talhof - kaple a pramen
Mikolajice	kaple sv. Floriana; Boží muka, smírčí kříž
Mladecko	empírový zámek „Mladecký Dvůr“, kaple sv. Josefa, venkovská usedlost
Mokré Lazce	kostel sv. Jana Křtitele, kaple sv. Anny
Neplachovice	zámek, zámecký park, pomník P. Křížkovského, vodní mlýn
Nové Lublice	kostel Nejsvětější Trojice
Nové Sedlice	Kaple, hrádek Přerovec (Zámčisko), archeologické stopy

Obec	Památka, pamětihodnost
Otice	kaple sv. Tadeáše, kaple Zvěstování P. Marie, kaplička sv. Trojice
Pustá Polom	kaple sv. Antonína
Radkov	zřícenina hradu Vikštejn, zámek na Dubové, kostel
Raduň	zámek, oranžerie, empírový ovčín a přilehlý park, hrad, zřícenina, kostel Nejsvětější Trojice, venkovská usedlost, špýchar
Skřípov	nedokončená stavba železnice z 19. století, kostel sv. Jana Křtitele, socha sv. Jana Nepomuckého, venkovská usedlost
Slavkov	Zámek a zámecká kaple, kostel sv. Anny, drobné sakrální památky (křížky a kaple), socha Sv. Jana Nepomuckého, sloup s obrazem Panny Marie
Smolkov	pomník národního umělce Vladislava Vančury
Sosnová	objekt starého lihovaru, kostel sv. Kateřiny, kaplička sv. Anny, socha sv. Jana Nepomuckého, sv. Floriána, hlídková tvrz, zámeček, farní budova
Staré Těchanovice	kostel sv. Petra a Pavla, poutní kaple, lázně Jánské Koupele s minerálními prameny (mimo provoz)
Stěbořice	zámek, kostel Narození Panny Marie, špýchar, archeologické nálezy
Svatoňovice	kostel Nejsvětější Trojice, památníky
Štáblovice	zámek, kostel sv. Vavřince, venkovský dům kaple Nejsvětější Trojice na Lipině, kaple vesnická památková rezervace Lipina
Štítina	kaple sv. Maří Magdalény, tvrz, zřícenina a archeologické stopy, pomník a hrob Ivana Kubince, památník gen. Heliadora Píky
Těškovice	kostel Nanebevzetí Panny Marie, památníky obětem 1. a 2. světové války.
Uhlířov	hřbitovní kaple sv. Antonína Paduánského, křížek se zvoničkou, pozůstatek větrné turbíny
Velká Polom	kostel sv. Václava, fara, sýpka v areálu statku, zřícenina vodní tvrze
Velké Heraltice	zámek, kostel Neposkrvněného Početí Panny Marie, kaple Bolestné Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, pomník Rudé armády, špýchar
Vršovice	kaplička Panny Marie Bolestné
Vřesina	Moderní architektonicky zajímavě ztvárněná kaple

4.1.12. Přírodní dědictví

Navzdory převážně zemědělskému charakteru velké části území MAS Opavsko se zde nacházejí lokality ceněné pro svou vysokou přírodní hodnotu. Cenné jsou jak přírodě blízké biotopy s vysokou biodiverzitou (především v okolí vodních toků), tak typická podhorská zemědělská krajina s mozaikou lesních a nelesních dřevin (zejména v jižní a východní části území). I když je pro severní část území, v zemědělsky intenzivně využívaném údolí řeky Opavy charakteristický vysoký podíl téměř výhradně zorněné zemědělské půdy a nedostatek ekologicky stabilních krajinných prvků, rovněž zde se nachází některá maloplošná chráněná území (PP Úvalenské louky, PP Heraltický potok).

Na části území byl vyhlášen přírodní park Moravice a 15 maloplošných, zvláště chráněných území.

Přírodní park Moravice – zaujímá celkem 14 134 ha, z toho na území MAS se nachází 10 200 ha (je plánováno jeho další rozšíření směrem na východ). Pod přehradní nádrží Kružberk teče Moravice 100-150 m pod úroveň okolní krajiny v hluboce zaříznutém údolí s velmi příkrými, nepřístupnými svahy, jež jsou většinou zalesněny. Důvodem vyhlášení přírodního parku je zachování krajinného rázu, jeho ochrana a postupná regenerace funkcí přírodních ekosystémů. S výjimkou osídlených částí či zemědělsky využívaných vrcholových náhorních plošin je tato oblast hustě zalesněna. Původní pralesní porosty bučiny však byly vymýceny a vystřídány těžbou smrkovou monokulturou. Zbytky klimaxových bukových lesů se vzácně zachovaly jako enklávy květnatých bučin na svazích údolí, v nižších polohách s příměsí dubu, habru a lípy. Spolu s maloplošnými luhy kolem vodních toků a suťovými i roklinnými lesy tvoří poslední původní přirozené biotopy ve zdejší krajině. Zbytky původních porostů jsou

chráněny v národní přírodní rezervaci Kaluža (viz níže). Dalšími maloplošnými územími ležícími v přírodním parku Moravice jsou NPR Kaluža a PR Valach.

Tab. 7 Maloplošná chráněná území na území MAS Opavsko

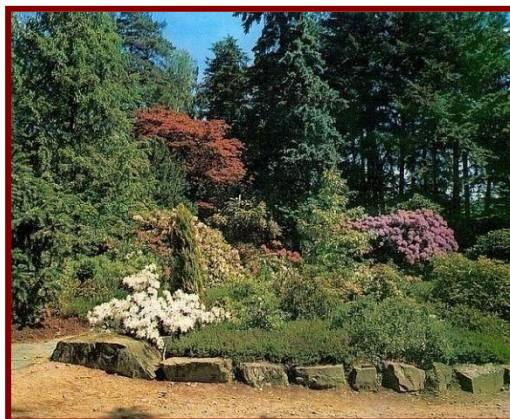
Kategorie	Název	Obec	Výměra (ha)	Důvod ochrany
NPR	Kaluža	Hradec nad Moravicí	57,03	Porosty přirozených květnatých bučin a suťových lesů v komplexu přírodního prostředí údolního toku řeky Moravice
PP	Heraltický potok	Neplachovice	14,39	Meandrující vodní tok s mrtvými rameny a pravidelně zaplavované mokřadní louky. Lokalita s druhově bohatou faunou obratlovců. Podstatná část luk je extenzivně obhospodařována
PP	Úvalenské louky	Brumovice	6,5	Přirozené vlhké louky s řadou ostřic
PP	Jezdkovický les	Jezdkovice	14,66	bývalé selské lesy s pestrou druhovou skladbou. Hlavním důvodem ochrany jsou mravenčí kupy druhu <i>Formica polyctena</i>
PP	Hůrky	Velké Heraltice	16,04	Unikátní různověký smíšený lesní porost s dominantním podílem původního sudetského modřínu a s původní heraltickou borovicí
PP	Černý důl	Svatoňovice	3,58	opuštěný důl, zimoviště mnoha druhů netopýrů
PP	Otická sopka	Otice, Slavkov	10,44	Pozůstatek sopky z období spodního miocénu, výchoz čedičové horniny odkryt v lomu pod vrcholem
PR	Valach	Březová - Lesní Albrechtice	14,60	přirozené bučiny na strmých svazích v údolí řeky Moravice, k. ú. Lesní Albrechtice
PR	U Leskoveckého chodníka	Skřipov	28,97	Smíšený přirozený porost smrku, modřínu a jedle
PR	V Kalužích		19,44	mozaika smíšeného kulturního lesa se solitéry vysokého věku, pasekami a mokřadními loukami.
PR	Hořina	Brumovice, Velké Heraltice	22,3	Meandrující tok s pestrou vodní faunou a zachovalými břehovými porosty, na přilehlých loukách bohatá populace šafránu Heuffelova
PR	Hvozdnice	Slavkov, Štáblovice, Uhlířov	56,24	Meandrující tok místy odkrývající skalní podloží. Druhově pestrá společenstva rybníků, mokřadů a zbytků lužních lesů, refugium mnoha druhů ptáků a obojživelníků. Pozoruhodné jsou také odkryvy kvartérních sedimentů
EVL	Štola Jakartovice	Jakartovice	0,04	lokalita netopýra velkého
EVL	Jakartovice	Jakartovice Deštné a Mladecko	13,75	lokalita modráska bahenního
EVL	Údolí Moravice	Hradec nad Moravicí, Žimrovice, Domoradovice a Lesní Albrechtice	186,81	lokalita přástevníka kostivalového, střevlíka hrbolatého, vranky obecné, bučiny asociace <i>Asperulo-Fagetum</i>

Zdroj: Zdroj: Seznam maloplošných chráněných území na území MSK. www.kr-moravskoslezsky.cz/zp_0101.html

EVL = evropsky významná lokalita, PP = přírodní památka, PR = přírodní rezervace

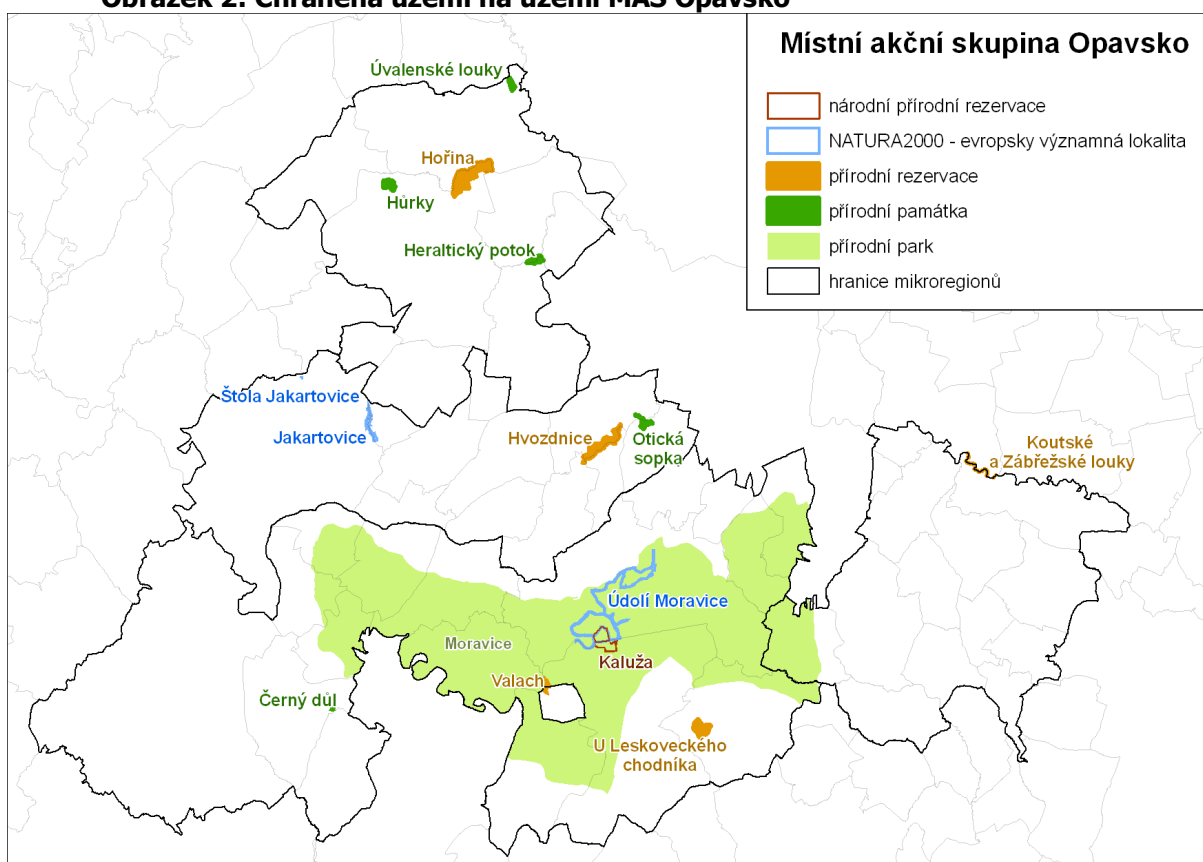
Kromě uvedených maloplošných, zvláště chráněných ploch se na území MAS dále nachází několik pozoruhodných, často plošně velmi omezených lokalit, jež z hlediska ochrany přírody vzbuzují pozornost i přesto, že jejich ochrana nebyla vyhlášena; v řadě případů jde o významná místa. Mezi tyto lokality je možné zařadit: zámecké parky v Dobroslavicích, Kyjovicích, Dohnálkův park (arboretum) v Háji ve Slezsku, údolí Čertova mlýna podél říčky Kremlice (Velká Polom, Háj ve Slezsku), údolí Ohrozimy mezi hrabyňským a mokrolazeckým katastrem, meandrující tok Opavy mezi

Štítinou a Hájem ve Slezsku, mokřad v Jilešovicích, Weinholdovu skálu (bývalý lom) v Budišovicích, lipovou alej v Hrabyni a dubovou alej v Raduni (obě jsou významnými krajinnými prvky). V katastru obce Stěbořice-Nový Dvůr se nachází Arboretum, které je významné nejen z přírodovědeckého, ale i z rekreačního hlediska. Na ploše 23 ha původního zámeckého parku zde roste na 7 000 druhů, variet, kultivarů a odrůd dřevin z celého světa. Na území MAS Opavsko se dále nachází několik památných stromů.

Přírodní památky, včetně těch uvedených nevyhlášených a lesních celků (např. v okolí Háje ve Slezsku, Hradce nad Moravicí, Raduně či na Budišovsku) mají značný turistický a rekreační potenciál, jsou cílem výletů pěších turistů a cykloturistů.

Obrázek 2: Chráněná území na území MAS Opavsko

Podnikání na venkově, zemědělství

4.1.13. Míra nezaměstnanosti

V obcích na území MAS dochází od roku 2008 k nárůstu míry nezaměstnanosti. Největší nárůst byl zaznamenán za poslední dva roky až na současných průměrných 12,3%. Mezi jednotlivými obcemi však existují výrazné rozdíly. Míra nezaměstnanosti je uspokojivá pouze v obcích Mokré Lazce, Čavisov, Dolní Lhota, Dobroslavice, Kyjovice a Jezdkovice, kde se pohybuje mezi 6 a 8 %. Nejhorší je situace v obcích Čermná ve Slezsku (36%), Bratříkovice (28%), Sosnová (26%), Jakartovice (24%) a Svatoňovice (23%). Míra nezaměstnanosti se ve většině obcí sledovaného území pohybuje mezi 8–20 %.

Problémem je dlouhodobá nezaměstnanost, která je vyšší zvláště u rizikových skupin obyvatelstva – osob postižených sociální exkluzí, osob nad 50 let, zdravotně postižených a matek po mateřské dovolené.

Počet 42 uchazečů v průměru na jedno evidované pracovní místo je vysoký. Tento ukazatel je vyšší než celkově v Moravskoslezském kraji (25 uchazečů na 1 VPM). Nejhorší je situace v mikroregionu Opavsko Severozápad, kde je udáváno až 576 uchazečů na 1 VPM), následuje mikroregion Moravice s počtem 56 uchazečů na volné pracovní místo. Tento údaj je však statisticky zkreslující, protože ne všechna volná pracovní místa jsou evidovaná. Někteří zaměstnavatelé preferují příjem nových zaměstnanců jinou cestou než přes úřady práce. Nicméně uvedený počet volných pracovních míst odráží teoretickou možnost uplatnění nezaměstnaných na pracovním trhu. Nejvyšší počet volných pracovních míst vykazují obce Otice, Budišov n. B., Vřesina, Velká Polom, Hradec n. M. a Háj ve Slezsku. Vyšší poptávka po pracovní síle je logicky vyšší ve větších obcích s rozvinutou infrastrukturou, množstvím podnikatelských subjektů a dalšími příležitostmi (státní správa) a v obcích položených blíže větším centrům. V ostatních obcích neexistují žádná nebo jen velmi malý počet volných pracovních míst (Bratříkovice, Radkov, Melč, Jezdkovice, Mikolajice, Mladecko, Uhlířov, Čavisov, Hlubočec, Těškovice a další. Situace především v malých obcích není z hlediska zaměstnanosti příliš uspokojivá, v obcích nejsou vytvářena nová pracovní místa a dojíždka obyvatel do vzdálenějších center snižuje výdělek. Na druhou stranu je v mnoha obcích velká potřeba práce při údržbě veřejných prostranství, zajišťování chodu obce a při budování infrastruktury, ale zvláště malé obce nedisponují dostatečnými zdroji na stálé zaměstnání lidí se zájmem o práci na obci.

Tabulka 7: Hodnocení míry nezaměstnanosti v MAS Opavsko

Oblast	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Dosažitelní uchazeči celkem	Míra nezaměst. (%)	Volná pracovní místa	Počet uchazečů/1 VPM
Hvozdnice	3806	495	13,0	23	21,5
Matice Slezská	7316	691	9,4	20	34,6
Moravice	8515	1167	13,7	21	55,6
Opavsko Severozápad	3917	576	14,7	1	576,0
Ostatní obce	970	79	8,1	6	13,2
MAS Opavsko	24524	3008	12,3	71	42,4

Zdroj: MPSV, data k 31. 12. 2010

Velký vliv na charakter hospodářství, strukturu a míru zaměstnanosti mají okolní velká města Opava a Ostrava. Většina ekonomicky aktivních obyvatel, zpravidla 2/3, v nemálo případech až 80 %, vyjíždí za prací mimo obec, někdy jen do sousední obce, převážně však do větších sídel, přičemž nejčastějším cílem dojíždění je Opava. Aktivní saldo mají pouze obce Otice, Hrabyně a Mladecko. Nejvíce zaměstnaných vyjíždí hlavně z menších vesnic (např. z Lhotky u Litultovic až 90 %). Drtivou většinu obcí sledovaného území lze proto označit jako obce obytné – za prací z obce vyjíždí více lidí, než do ní přijíždí.

4.1.14. Hospodářství, průmysl

I když se v případě území MAS Opavsko jedná o venkovský region, není jeho hospodářská povaha dominantně zemědělská. Ekonomika území obcí MAS vykazuje v rámci Moravskoslezského kraje poměrně dobré výsledky. V některých katastrech obcí jsou vyhrazeny podnikatelské a průmyslové zóny (např. v Brumovicích, Oticích, Dolních Životicích, Svatoňovicích, Litultovicích a dalších). Mezi jednotlivými obcemi jsou ovšem rozdíly, jež jsou dány především vzdáleností od měst Opavy a Ostravy, vzdáleností od komunikace I. třídy (ve směru na Olomouc, Ostravu či Bruntál a Krnov) a další charakteristikou a velikostí jednotlivých obcí (nedostatečná infrastruktura, špatná dostupnost sídel do spádových obcí, marginalizace těchto sídel). Řada firem v oblasti MAS je přímo vázána na zdroj své suroviny (zpracování dřeva, kamene, jatka) nebo využívá výhodné polohy mimo město (autodoprava, zemědělské služby).

Nejvyšší míru ekonomické aktivity vykazují obce Kružberk, Bratříkovice, Větrkovice, Brumovice a Radkov (nad 53 %), naopak nejnižší mají obce Vřesina, Budišovice, Horní Lhota, Staré Těchanovice a Lhotka u Litultovic (pod 42 %).

Tabulka 8: Hospodářská činnost podle převažující činnosti

Oblast	Celkem	Z toho								
		Zemědělství, lesnictví, rybolov	Průmysl	Stavebnictví	Doprava a spoje	Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství	Ostatní obchodní služby	Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	Školství a zdravotnictví	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby
Hvozdnice	1502	144	251	209	60	462	181	24	23	148
Matice Slezská	2840	158	466	317	112	874	505	35	80	293
Moravice	3267	401	515	418	125	943	438	44	72	311
Opavsko Severozápad	1382	114	235	225	51	425	140	27	29	136
Ostatní obce	640	29	102	51	19	230	132	4	22	51
MAS Opavsko	9631	846	1569	1220	367	2934	1396	134	226	939

Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2010

Odvětovému zaměření, tak jak je tomu v současnosti ve většině případů, vévodí obchod, prodej a opravy motorových vozidel, spotřebního zboží a pohostinství. Poměrně podstatný podíl firem je rovněž zaměřen na ostatní obchodní služby, stavebnické a průmyslové aktivity. Vzhledem k charakteru oblasti s vysoce rozvinutým zemědělstvím je nadprůměrný podíl subjektů, jež se věnují zemědělství, lesnictví nebo rybolovu. Rozdíly mezi jednotlivými oblastmi jsou dány zmíněnými geomorfologickými podmínkami, vzdáleností od významných center a komunikací a dalšími faktory (tradice výroby atd.). Prioritou je rovněž podpora nových podnikatelských aktivit, které by zvýšily počet pracovních míst přímo v jednotlivých obcích. Určitý potenciál pro růst podnikání je i ve službách, a to zejména ve službách sociálních (péče o starší a nemocné občany). Některé obce se již touto cestou vydávají.

Místní průmyslové podniky prošly náročnou transformací, některé se dostaly do vlastnictví majitelů mimo region, některé změnilo od roku 1989 několikrát majitele i náplň činnosti. Do vybraných průmyslových a stavebních podniků vstoupili zahraniční vlastníci, jiné byly za pomoci zahraničního kapitálu založeny. Řada firem přes slibný růst zanikla. Vznikla řada malých a středních firem, hlavně v nevýrobní sféře, v průmyslu a ve stavebnictví, což napomohlo odvětvové a územní diverzifikaci ekonomické základny území.

Z průmyslových odvětví je na území největší počet subjektů registrován v dřevozpracujícím a nábytkářském průmyslu (HON - Nábytek s.r.o., Ing Josef Šindelář - ELKONA, KOPL centrum s.r.o., Klasa Plus s.r.o., TILIA dřevovýroba - Uvírová Šárka, Karel Vlček - SARTRIN, Rigoleto s.r.o., Pila - Baran Karel, Pila Čavisov, Pila Deštné - Jan a Karel Trlica, Pila Hrabství s.r.o. atd). Řada firem působí v oblasti strojírenství, kovodělném průmyslu (BRANO a.s., OSPOL TECH s.r.o., Strojírna Vehovský s.r.o., OpaLL-AGRI s.r.o., Dřizgevič Kamil - kovoobrábění, DSF Rychtář s.r.o., Knop - kovovýroba s.r.o., Kovo-Haj s.r.o. a další) a ve stavebnictví (JUKAS spol. s r.o., Klimunda Petr, Professional Farda - Toman, Rebyd MV s.r.o., Stamex s.r.o., Stavas - Ing. Jaroslav Suchánek, Stavební činnost - Hájek Václav, Stavební firma - Jaromír Nosek, Stavební firma - Ing. Vít Lesák, Staving, UNIST, Vrchovecký spol. s r.o., Wilmax s.r.o.). V dlouhé tradici opavského stavitelství pokračuje řada řemeslných, často rodinných, firem (stavitelé, stolaři, zámečníci, klempíři, pokrývači). V sektoru průmyslu mají některé provozy nadregionální význam (Vltavín-Portál, s.r.o., Brumovice, ELIO Slezsko, a.s. Holasovice, Hekra Neplachovice) nebo mezinárodní význam (BRANO a.s.).

4.1.15. Zemědělství

Charakter zemědělství odpovídá uvedeným přírodním podmínkám v jednotlivých částech území MAS. I proto je pro tuto oblast charakteristický vysoký, více než tříčtvrtinový podíl orné půdy na celkové výměře zemědělské půdy (39 599 ha), přičemž v mikroregionu Opavsko Severozápad představuje tento podíl dokonce přes devadesát procent. Také v mikroregionech Hvozdnice a Matice Slezská je zornění zemědělské půdy dosti vysoké (80 a 75,3 %). Přestože se plocha trvalých travních porostů v posledních letech postupně zvyšuje (dochází k tomu hlavně díky zemědělské dotační politice), dosahuje zatravnění v celém území pouze 18,6 % plochy zemědělské půdy. Vyšší podíl zatravnění je zejména v mikroregionu Moravice (28,4 %), tedy v mikroregionu s vyšší nadmořskou výškou a sklonitějšími plochami, jež nezřídka patří do tzv. méně příznivých oblastí (LFA). Na druhé straně v mikroregionu Opavsko Severozápad s mírnějším reliéfem a lepšími podmínkami pro intenzivní zemědělství se vyskytují louky a pastviny pouze na 6,2 % zemědělské půdy. Zahrady tvoří ve sledovaném území pouze 3,4 % z celkové zemědělské půdy. Ostatní kultury nezabírají žádnou (vinice, chmelnice), eventuálně zabírají velmi zanedbatelnou výměru (116 ha ovocných sadů) zemědělské půdy, jež se v konečném hodnocení neprojeví.

Tabulka 9: Podíl zemědělských kultur v jednotlivých oblastech

Oblast	Zemědělská půda (ha)	Z toho (%)				
		orná půda	trvalé travní porosty	vinice a chmelnice	ovocné sady	zahrady
Hvozdnice	8008	80,0	17,1	0	0	2,9
Matice Slezská	5484	75,3	17,0	0	0,1	7,6
Moravice	15166	69,0	28,4	0	0	2,6
Opavsko Severozápad	10138	90,6	6,2	0	1,1	2,2
Ostatní obce	803	73,7	15,1	0	0	11,2
MAS Opavsko	39599	77,7	18,6	0	0,3	3,4

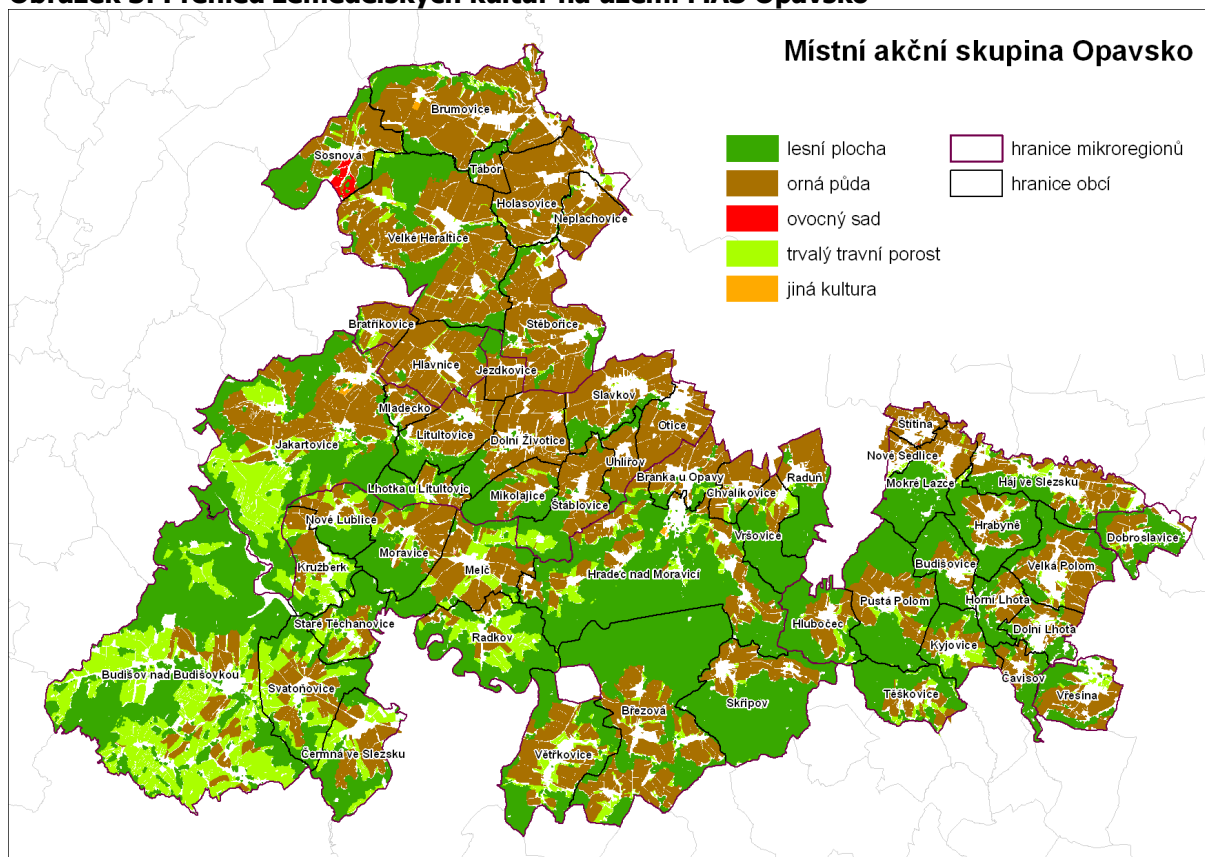
Zdroj: ČSÚ, data k 1. 1. 2010

Níže položené oblasti se řadí do řepařské výrobní oblasti s velmi dobrými podmínkami pro zemědělské hospodaření, výše položené oblasti náleží k výrobní oblasti obilnářské. Nejpriznivější podmínky pro intenzivní zemědělskou výrobu tak mají především zemědělci v západní a severní části území (v mikroregionu Opavsko Severozápad a Hvozdnice), kde jsou téměř všechny půdy zařazeny do 1. třídy nejvíce ceněné z hlediska ochrany půdního fondu. Nejhorší podmínky pro zemědělství naopak mají zemědělci na přechodném území mezi níže a výše položenými oblastmi (jih a východ území), zejména kvůli značné svazitosti pozemků a nejvyššímu zastoupení lesních porostů.

Hlavními pěstovanými plodinami jsou obilniny, olejny a cukrovka. V posledních letech nejvíce rostou plochy oseté řepkou olejnou a mákem, naopak klesají výměry cukrové řepy, brambor a zeleniny. Živočišnou výrobu tvoří zejména dojný skot, ve vyšších polohách i masný, dále prasata a drůbež (v posledních letech stále méně). Objem živočišné výroby poklesl na méně než 2/3 objemu před rokem 1989 a mnoho hospodářství se stalo přebytečnými. Na druhé straně se hledají netradiční příležitosti, např. chov pštrosů (Radkov, Štáblovice).

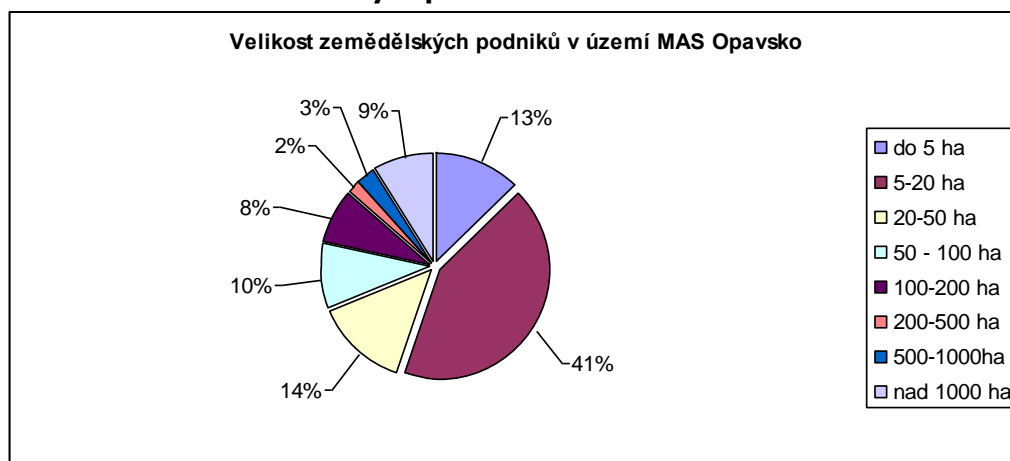
Všechny větší zemědělské subjekty v oblasti jsou zaměřeny na kombinovanou zemědělskou výrobu – intenzivní rostlinnou výrobu doplňuje výroba živočišná. Na území MAS hospodaří 102 zemědělských podniků. Většinu území obhospodařují větší podniky s výměrou mezi 50 – 200 ha. V podnicích se projevuje nedostatečná úroveň investic, jak stavebních tak technologických, v rostlinné i živočišné výrobě. Tato skutečnost je příčinou zastarávání technologického vybavení zemědělských podniků a také se odráží ve stavu zemědělských staveb, které ne vždy plně vyhovují moderním požadavkům welfare a ochrany životního prostředí.

Obrázek 3: Přehled zemědělských kultur na území MAS Opavsko

Zdroj: LPIS, 2010

Graf č.1 Velikost zemědělských podniků

Zdroj: www.efarmer.cz

Po roce 1989 prošlo zemědělství velkou vlastnickou transformací. Přesto obhospodařují naprostou většinu zemědělské půdy právnické osoby. Mezi místní významné a zároveň největší zemědělské farmy patří ZP Otice a.s., ZD Hraničář Loděnice, VOD Stěbořice, Agrimex Brumovice s.r.o., 1. Hradecká zemědělská a.s., ZAGRA Kyjovice, Jakarta Jakartovice a.s., a Březovská zemědělská a.s, Zemědělské obchodní družstvo Litultovice, AGRONET Smolkov .r.o., Zemědělské a obchodní družstvo Hlavnice, HESAKO zem. výroba s.r.o. a další menší farmy, zejména soukromě hospodařící rolníci. Řada farem se již dlouhodobě úzce zaměřuje na pěstování konkrétních plodin a vytvořila si tím v širokém okolí značný věhlas – ve dvou případech lze hovořit již téměř o geografické značce – Otické zelí, Březovské brambory. Několik, především větších farem má přidruženou výrobu. Zpracování zemědělské produkce

je však v této oblasti na dosti nízké úrovni, drtivá většina zemědělské produkce je vyvážena bez další přidané hodnoty. Sídli zde sice několik pekáren (DAMIX s.r.o. Kyjovice, Otická pekárna - Knappe Martin, Parní pekárna OKO - Křesťan Miroslav Hradec nad Moravicí, Ing., Pekárna - Brisuda Josef Radkov, Raduňská pekárna, SEMIX Pluso s.r.o.) lihovarů (Lihovar a likérka Velká Polom s.r.o., Lihovar Dolní Životice s.r.o., HerbAlko Štítina), pěstitelských pálenic a zpracovatelů masa (Jatka Kůrka s.r.o. Otice a několik menších řeznictví). Velká část podniků zpracovatelského a potravinářského průmyslu sídlí v městě Opavě (mimo území MAS Opavsko), řada podniků však byla zrušena a chybí jak na sledovaném území, tak v okolí (pivovar, mlékárna).

Část dnes nevyužívaných provozoven zemědělské výroby je do budoucna pro zemědělství nevyužitelná. Tyto areály tak představují potenciální plochy pro jiné využití. Také zaměření činnosti zemědělců se může v budoucnosti orientovat i na jiné oblasti (např. obnovitelné zdroje energie, agroturistika a jiné služby). V méně příhodných polohách je vhodné podpořit mimoprodukční funkce zemědělství, např. zapojením se do agroenvironmentálních programů a agroturistiky.

4.16. Shrnutí (závěry hodnocení území)

Hodnocení území

Území Opavska je geograficky pestré, krajinářsky atraktivní, s vyváženým podílem ploch lesa, luk, pastvin a orné půdy. Velikost a ráz sídel odpovídají venkovskému charakteru území. Klima oblasti nabízí velmi dobré podmínky pro zemědělství i cestovní ruch, tedy pro obory na podnebí nejvíce závislé. Charakter regionu výrazně ovlivňují řeky, říčky a potoky, jejich údolí a nivy tvoří základní osnovu krajiny, atraktivní pro bydlení a rekreaci. Krása a rozmanitost krajiny napomáhá i růstu počtu obyvatel, spolu s dobrou dopravní obslužností většiny území. Zájem na udržení kvalitního prostředí pro život se odráží v péči občanů, obcí a podniků o místní tradice, kulturní dědictví i environmentální témata a přírodu.

Některé problémy však venkov stále trápí: rostoucí nezaměstnanost v malých a od center vzdálenějších obcích, malá nabídka pracovních míst, nedostatečné prostředky těchto obcí na financování rozvoje, nevyhovující čištění odpadních vod, lokální znečištění ovzduší, málo efektivní a drahé odpadové hospodářství, nedokončená infrastruktura a malá občanská vybavenost obcí, zanedbaná turistická infrastruktura a mnohdy špatný stav kulturních památek a veřejných prostranství, nedostatečné zázemí pro sportovní a volnočasové aktivity a kulturní akce, stárnutí populace, suburbanizační jevy, hůře dostupná zdravotní péče, rostoucí kriminalita a jiné.

Infrastruktura, občanská vybavenost

V dopravě se využívá hustá síť komunikací, problémem jsou průtahy kapacitních silnic I. a II. třídy (hluk, emise, bezpečnost) především obcemi ve směru os Bruntál - Opava – Ostrava, Krnov – Opava a Olomouc – Opava., Opava – Fulnek. Problémem je také nízká kvalita silnic nižších tříd a jejich zimní údržba. Dále nedostatek bezpečných cyklotras a chodníků a zajištění hromadné veřejné dopravy i v okrajových částech regionu nebo o víkendech.

Vybavenost obcí technickou infrastrukturou je nerovnoměrná, nejhorší stav panuje v kanalizacích a ČOV, ale rezervy jsou i v odpadovém hospodářství. Při vytápění objektů se často používá palivové dříví, technologie využívající obnovitelných zdrojů energie (pelety, solární kolektory, tepelná čerpadla) jsou zatím výjimečné. Používání plynu na vytápění v plynofikovaných oblastech není z důvodu monopolizace a růstu cen ekonomické.

Bydlení obyvatel regionu má vysoký standard, bytový fond však stárne a rizikem je vysoká energetická spotřeba v domech a bytech. Vzdělávání dětí a mládeže v regionu má venkovský charakter, ve školách nebývají výrazné problémy s kázní a šikanou, avšak dostupnost středoškolského a vysokoškolského vzdělání je pro mládež zvláště z odlehlejších obcí složitější, což se projevuje na nižším než krajském procentu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel.

Zdravotní péče pro obyvatele Opavska je zajištěna, oblasti vzdálenější od Opavy a zvláště od Ostravy však mají, především co se týče rychlé zdravotnické pomoci a odborné péči, zhoršený přístup, což je zapříčiněno rušením lékařských zařízení a pracovišť (Vítkov, Krnov, Opava) ve prospěch krajských nemocnic. Různá je i kvalita vybavení zdravotnických zařízení. Vztah lidí na Opavsku ke kultuře a

sportu se odráží ve velkém množství sportovních a kulturních aktivit, ke kterému ovšem chybí odpovídající zázemí a vybavenost.

Venkov bude muset ve střednědobém horizontu reagovat také na demografický vývoj, který přepokládá stárnutí populace vrcholící odchodem nejsilnějších ročníků do důchodu kolem roku 2038 - 2040.

Cestovní ruch, kulturní a přírodní dědictví

Pro cestovní ruch jsou v regionu Opavska vhodné podmínky dané množstvím kulturních a přírodních památek a dalších atraktivit. Unikátní je především oblast údolí řeky Moravice a navazující meandry Hvozdnice a Opavy v kombinaci se souborem zámků v čele s nejpohádkovějším Hradcem nad Moravicí a Raduní. Kvůli malé propagaci, nevhodnému využití nebo špatnému stavu těchto památek je zatím jejich využití pro cestovní ruch a rekreaci malé.

Potenciál cestovního ruchu v regionu Opavska je možno spatřovat v kategorii krátkodobých a střednědobých pobytů zaměřených na obyvatele blízkých měst a aglomerací (Opava, Ostravsko-karvinská aglomerace a Katowická aglomerace v Polsku, ale vyloučena není ani Olomouc). Nutné je však zlepšení turistické infrastruktury (ubytovacích a stravovacích kapacit), zlepšení informovanosti a nabídky kulturních, sportovních a volnočasových aktivit.

Podnikání na venkově, zemědělství

Ekonomika regionu je dobře diverzifikovaná, zaměřená spíše na kooperaci s velkými podniky v Opavě i širším okolí, než na místní speciality a produkty. Ve většině obcí pokračuje tradice výjezdu za prací z místa bydliště. Nedostatek služeb, obchodu, místních řemesel a výroby místních specialit nevytváří podmínky ani pro rozvoj venkovské turistiky, ani pro tvorbu místních pracovních míst.

Velké rezervy jsou i ve využití stávajících budov a areálů, různého stáří a charakteru, často ve stadiu „brownfields“. Obrovské možnosti jsou i v mezioborové kooperaci v rámci regionu (spolupráce zemědělců, řemeslníků, obchodníků, dopravců a obcí) ve využití místního potenciálu – např. využití biomasy pro zelenou energetiku a pro uspokojení poptávky po čistých palivech na vytápění domácností.

Zemědělství nabývá kromě tradičních produkčních funkcí rozšířených o nový fenomén bioprodukce také další společensky významné funkce, především jde o péči o krajinu, která je úzce spjata s environmentálními tématy jako ochrana před povodněmi, degradace a kontaminace půd, ochrana biodiverzity a mimoprodukční (hlavně rekreační a ochranné) funkce lesa. Další úlohy zemědělství se objevují v zelené energetice, na významu nabývá místní výroba zelené elektrické energie z biomasy a v turistickém ruchu (agroturistika a gastroturistika).

Venkov brzdí i státní politika nedostatečné podpory venkova, diskriminační přerozdělování daňových výtěžků ve prospěch velkých měst a bující administrativa výkonu státní správy a chodu místní samosprávy. Údržba venkova, krajiny a budování infrastruktury je na práci náročná záležitost, ale práce je drahá z důvodu značného daňového zatížení a obce nedisponují dostatečnými prostředky na zaměstnávání potřebného počtu lidí.

4.2. Zdroje území pro realizaci SPL

4.2.1. Lidské zdroje

Území MAS Opavsko disponuje dostatečným potenciálem vzdělaných a zkušených obyvatel, kteří dávají dobré předpoklady pro úspěšnou realizaci SPL. Již v minulosti zde bylo realizováno mnoho projektů z operačních programů i národních zdrojů. Jen samotné občanské sdružení MAS Opavsko za krátkou dobu své existence získalo a realizovalo projekty z OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a z krajského Programu obnovy venkova (Vzdělávání a poradenství MAS Opavsko).

Tab. 9 Úspěšně realizované projekty na území MAS Opavsko

Program SAPARD		
Zemědělské družstvo Hraničář se sídlem v Loděnici	Rekonstrukce farmy pro prasata	2005
Agrimex Brumovice s.r.o.	Rekonstrukce kravína	2002

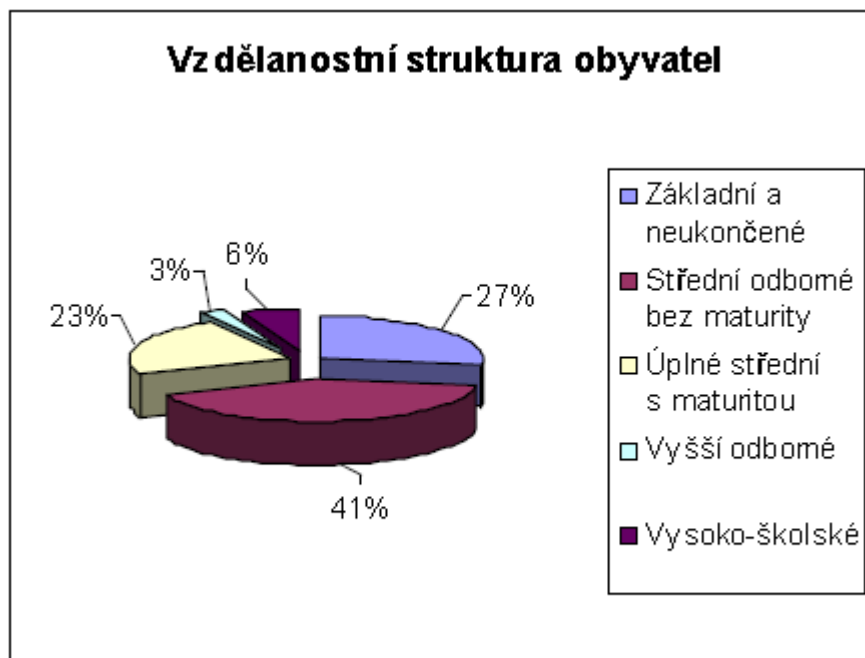
HESAKO zem. výroba s.r.o	Stavební úpravy odchovny mladého dobytka a stáje K-96		
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství			
ZOD Hlavnice	Nákup zemědělských strojů – traktor, krmný vůz		2004
ZP Otice	Řešení aplikace kejdy		2004
Ing. Lumír Jedlička	Nákup zemědělského stroje – rozmetadlo hnoje		2004
Martin Tvarůžka	Pořízení rozmetadla hnoje a žací lišty		2004
ZP Otice	Řešení aplikace tekutých hnojiv a pesticidů		2004
VOD Stěbořice	Dostavba mléčné farmy Jezdkovice		2004
VOD Stěbořice	Výstavba jímek TH na farmě Jezdkovice		2004
Přemysl Zíka	Rekonstrukce topení ve skleníku		2005
Semix Plus	Nákup technologie na výrobu cereálních výrobků		2005
ZD Hraničář Loděnice	Výstavba skladu obilí včetně technologie skladování		2006
Místní akční skupina Opavsko	Osvojování schopností k provádění programu Leader – MAS Opavsko		2006
Další operační programy			
Ing.Vladislav Moravec	Nákup investičního zařízení	SROP	2006
Ing.Vladislav Moravec	Podpora exportu	OP PP	2006

Mnoho projektů bylo předloženo ze strany členských obcí, podnikatelů a zemědělců. Byla navázána spolupráce se subjekty v mnoha oblastech působení a nalezeny kontaktní osoby pro spolupráci na projektech trvale udržitelného rozvoje regionu.

Na Opavsku žije řada aktivních lidí se znalostí daného území a ochotou zapojit se do rozvoje obcí a celého regionu. Důkazem toho je existence mnoha spolkových a neziskových organizací. V každé obci působí několik organizací, které spolu navzájem spolupracují. Jejich aktivity jsou zaměřeny na činnost dětí a mládeže, rodiny s dětmi, působí zde různé zájmové kroužky mládeže, myslivci, sdružení dobrovolných hasičů apod. Zástupci těchto skupin, kteří často působí v komunální nebo soukromé sféře, se sdružili v MAS Opavsko, kde hledají společné zájmy k rozvoji regionu.

Vzdělanostní struktura odpovídá celonárodním poměrům, jen mírně je nižší v podílu vysokoškolsky vzdělaných. Naopak vyšší podíl (oproti průměru ČR) existuje v sektoru střední odborné bez maturity, které zakládá předpoklad pro úspěšné rozběhnutí malých a středních výrobních podniků.

Graf. č.2: Vzđelanostní struktura obyvatel MAS Opavsko starších 15ti let k roku 2001

Zdroj: ČSÚ, 2001

Pro rozvoj lidských zdrojů je velmi důležité školství. Obce na území MAS disponují základními školami. Ve vzdálenosti umožňující denní dojíždění je studentům k dispozici město Opava, ve kterém se nachází

Slezská univerzita v Opavě, řada vyšších odborných škol a středních škol (např. Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola Opava, Vyšší odborná škola a Hotelová škola, gymnázia). Vzdělání obyvatel venkova je paradoxně a logicky tématicky shodné s problematikou dopravní obslužnosti. Elektrifikací trati Opava – Ostrava se zlepšila dostupnost Ostravy jako dalšího významného centra vzdělávání s řadou technických a přírodovědných oborů. Je tak vytvořena dostatečná kapacita místních odborníků v různých oblastech. Problémem ale zůstává nedostatek pracovních příležitostí, který dělá území pro vzdělané lidi méně atraktivním.

4.2.2. Finanční zdroje

Na území MAS existují finanční zdroje, které lze využít na realizaci programu Leader. Konkrétně Místní akční skupina Opavsko disponuje ročním rozpočtem 170 000 Kč. Mikroregiony zapojené do MAS pracují s následujícími rozpočty:

- Mikroregion Hvozdnice - 79 410 Kč,
- Mikroregion Matice Slezská - 156 060 Kč,
- Mikroregion Moravice – 128 610 Kč,
- Mikroregion Opavsko Severozápad – 74 390 Kč.

Všechny obce zapojené v rámci výše uvedených mikroregionů tedy pracují s celkovým ročním rozpočtem 438 470 Kč.

Na realizaci projektů je možné využít i dostupných úvěrů bank v Opavě – Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka atd.

Rovněž množství uskutečněných akcí uvedených v podkapitole Lidské zdroje dává nevyvratitelný předpoklad, že území MAS disponuje dostatečným finančním potenciálem, který umožní realizovat SPL.

4.2.3. Hospodářské zdroje

Pro realizaci projektů v rozvoji venkova jsou také důležité aktivity podnikatelské. V obcích MAS Opavsko funguje řada místních podnikatelů, kteří svými podnikatelskými záměry přispěli a přispívají ke strategii rozvoje MAS a posilují ekonomickou situaci území.

Hospodářství na území MAS je poměrně značně diverzifikováno do různých sektorů. Existuje zde dostatečný potenciál pro realizaci SPL jak ze strany zemědělských podnikatelů, kteří již v minulosti hojně využívali a využívají podpory z evropských fondů, tak i ze strany dalších odvětví podnikání, které budou podpořeny a rozvíjeny v rámci SPL MAS Opavsko. Důkaz nám o tom podává výše uvedený přehled podpořených projektů na území MAS.

I když se v případě území MAS Opavsko jedná se o venkovský region, není jeho hospodářská povaha dominantně zemědělská. Velký vliv na charakter hospodářství, strukturu a míru zaměstnanosti mají okolní velká města Opava a Ostrava.

Podrobnější informace jsou uvedeny v Integrované strategii území.

Zemědělství

Na území MAS se nachází několik velkých významných farem, menší farmy a zejména soukromě hospodařící rolníci. Řada farem se již dlouhodobě úzce zaměřuje na pěstování konkrétních plodin a vytvořila si tím v širokém okolí značný věhlas – ve dvou případech lze hovořit již téměř o geografické značce – Otické zelí, Březovské brambory.

Část dnes nevyužívaných provozoven zemědělské výroby je do budoucna pro zemědělství nevyužitelná. Tyto areály tak představují potenciální plochy pro jiné využití. Také zaměření činnosti zemědělců se může v budoucnosti orientovat i na jiné oblasti (např. obnovitelné zdroje energie, agroturistika a jiné služby). V méně příhodných polohách je vhodné podpořit mimoprodukční funkce zemědělství, např. zapojením se do agroenvironmentálních programů a agroturistiky. Zemědělské podniky mají značnou absorpční kapacitu čerpání podpory při realizaci SPL.

Malé a střední podnikání

Na území Opavska vznikla po roce 1989 řada malých a středních firem, hlavně v nevýrobní sféře, v průmyslu a ve stavebnictví, což napomohlo odvětvové a územní diverzifikaci ekonomické základny území. Podmínkou rozvoje ekonomických aktivit je především vybudování kvalitní infrastruktury, s napojením silniční sítě na síť českých a polských dálnic (česká dálnice D47 a polská A4). Pro další hospodářský rozvoj území je mimořádně důležitá úroveň podnikatelské aktivity místních obyvatel a kvalita místního inovačního prostředí, což je také jedním z cílů SPL.

Sektor služeb

Sektor služeb navazuje na místní zemědělskou a průmyslovou výrobu a na soustředění obyvatelstva v sídlech. Koncentrace nabídky je závislá na velikosti sídel. Venkovská sídla jsou charakteristická místy nižší nabídkou služeb (zejména pro obyvatelstvo), nabídka v okolních sídlech městského typu je s hledem na regionální podmínky uspokojivá. V závislosti na nutnosti změn hospodářské struktury, ale také na investičních možnostech místních podnikatelských subjektů se sektor služeb po roce 1989 pozitivně rozvíjel, ale v současné době se jeho rozvoj zpomalil. Silnou konkurenci místním poskytovatelům služeb tvoří nabídka blízkých měst, především pak síla rychle se rozvíjející sítě hyper a supermarketů. Potenciál existuje v sektoru specializovaných služeb a služeb pro návštěvníky regionu. Ožívá zájem o bioprodukcí a místní značky, této poptávce je třeba vyhovět využitím místních zdrojů a potenciálu venkova.

4.2.4. Kulturní zdroje

Kulturní a společenské aktivity jsou především ve větších obcích MAS Opavsko, na poměrně dobré úrovni. Jako nejvýznamnější kulturní centrum oblasti lze označit Hradec nad Moravicí, jmenovitě zámek s programem kulturních akcí (výstav, koncertů atd.). Většina obcí má k dispozici kulturní dům, kde jsou pořádány různé akce. Obyvatelé většiny obcí, kromě těch nejmenších, mají možnost využívat knihovnu přímo ve své obci, součástí jejího vybavení je zpravidla také internet.

Ačkoliv není území MAS Opavsko z hlediska etnografického celistvé a folklór zde nemá silné zázemí tak jako např. na Valašsku nebo na jižní Moravě, lze konstatovat, že tato oblast má dobrý potenciál a zajímavé kulturní aktivity, jež mohou udržovat místní zvyky a zachovat tradice pro budoucí generace, ale taky podpořit turistickou atraktivitu území.

4.2.5. Organizační a institucionální zdroje

Mikroregiony Hvozdnice, Matice Slezská, Moravice a Opavsko Severozápad, jakožto organizační zdroje území MAS, jsou plně funkční, mají svou aktivní organizaci a kancelář s manažerem, jenž se stará o chod mikroregionu. Všechny mají zpracovány integrované rozvojové strategie venkovského mikroregionu. Vzhledem k potřebě dalšího propojení a zintenzivnění spolupráce obcí a mikroregionů s dalšími obcemi, mikroregiony, podnikatelskými subjekty a neziskovými organizacemi se výše jmenované mikroregiony zapojily do širšího svazku Místní akční skupiny Opavsko. Jako další příklad institucionálního zdroje zapojeného do činnosti MAS Opavsko můžeme považovat Okresní agrární komoru Opava – Ostrava.

5. SWOT analýza

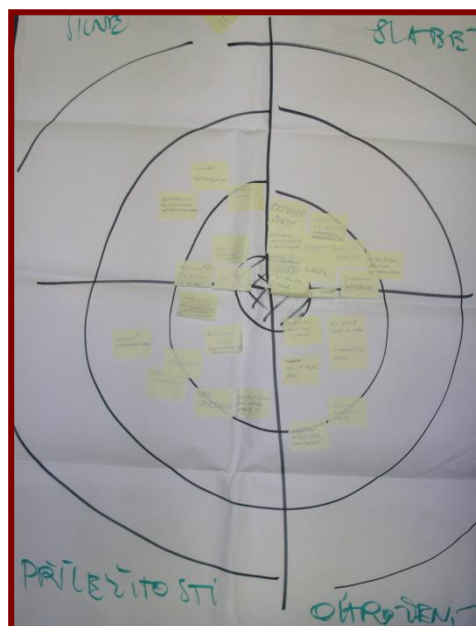
5.1. Metodika SWOT analýzy

V MAS Opavsko bylo stanovení SWOT analýzy prováděno interaktivní metodou, která se odehrála na veřejných projednáních 2. a 14. 10. 2008 v Hradci nad Moravicí. Cílem bylo zpracovat SWOT analýzu v určitých, předem definovaných oblastech:

- A) Infrastruktura obcí, občanská vybavenost
- B) Podnikání na venkově, zemědělství
- C) Cestovní ruch, památky, kulturní dědictví

V úvodu facilitátor vysvětlil účel a princip SWOT analýzy. Poté byli účastníci rozděleni do pracovních skupin dle výše uvedených oblastí. V rámci jednotlivých pracovních skupin byli účastníci vyzváni ke jmenování slabých a silných stránek, příležitostí a ohrožení následujícím způsobem:

Každý člen pracovní skupiny dostal 4 samolepící štítky, na které měl uvést, které téma je pro něj prioritní ať už

v oblasti silných stránek, slabých stránek, příležitostí nebo ohrožení. Členové pracovních skupin se mohli zabývat všemi nebo jen některou ze čtyř oblastí SWOT analýzy. Následně své náměty, napsané na samolepících štítcích, rozmísťovali na flipchart podle příslušnosti k jednotlivým oblastem analýzy. Následovalo rozřazení námětů za pomoci analytického terče, do kterého účastníci umísťovali po vzájemné dohodě navržené aspekty. Čím blíže středu byl námět umístěn, tím rostla jeho relevance pro další rozvoj regionu.

Tímto způsobem jsme chtěli shromáždit a utřídit co největší soubor relevantních nápadů či námětů.

Takto vznikl soubor několika SWOT analýz, které dohromady tvoří SWOT analýzu MAS Opavsko v SPL. Tato SWOT analýza kopíruje priority nastavené v ISÚ.

SWOT analýza vychází z analýzy území získané ze

- a) strategických plánů mikroregionů Hvozdnice, Matice Slezská a Opavsko Severozápad,
- b) integrované strategie území.

Na základě takto zpracované SWOT analýzy byla zvolena strategie a jednotlivá opatření pro SPL. Cílem opatření je využít silných stránek k rozvoji Opavska a existujících příležitostí, čelit hrozbám a překonat slabé stránky. Je zřejmé, že některé slabé stránky a ohrožení není Opavsko schopno řešit samo, ani s podporou prostředků z PRV. Realizací strategie je však možné posílit území tak, aby případné dopady byly co nejnižší.

5.2. Vymezení SWOT analýzy

Oblast A: Infrastruktura obcí, občanská vybavenost

Ident. znak	Silné stránky (S)	Význam	Ident. znak	Slabé stránky (W)	Význam
AS1	Většina obcí je plynofikována, většina domácností je napojena a využívá plynovod.	A	AW1	Sportovní vybavení v obcích je často pouze základní a zastaralé. Nedostatek sportovních a volnočasových zařízení pro děti předškolního věku.	A
AS2	Blízkost okresního (Opava) a krajského města (Ostrava)	A	AW2	Chybí odpovídající kanalizace a čistička odpadních vod ve většině obcí (ČOV se nacházejí pouze v Březové, D. Životice, Hradec n/M., Otice a Slavkov), řada kanalizačních systémů je na hranici životnosti.	A
AS3	Územím prochází významné silniční i železniční tahy na města Opavu, Ostravu, Olomouc, Krnov a Bruntál.	B	AW3	Nedostatečná podpora místních organizací, spolků a kulturních akcí (lidových tradic a zvyků). Upadající zájem mládeže o spolkovou činnost.	A
AS4	Ve 28 (zejména větších) obcích je trvalé nebo detašované pracoviště praktického lékaře.	B	AW4	Špatný technický stav obecních budov (kulturní domy, hasičské zbrojnice, domy služeb atd.)	A
AS5	Dynamický nárůst nově postavených bytů v některých větších obcích (Branka u Opavy, Hrabyně, Hradec nad Moravicí a Slavkov).	C	AW5	Veřejná prostranství ve většině obcí vykazují známky opotřebení a neodpovídají soudobým potřebám prostor pro posilování sociálních kontaktů obyvatel (chybějící mobiliář, zanedbaná zeleň atd.)	B
AS6	Hustota a četnost školních zařízení je v současnosti dostatečná (vzhledem k trvale se snižujícímu počtu žáků v minulých letech).	C	AW6	Mnoho místních komunikací, komunikací II. a III. třídy je ve špatném technickém stavu, minimum bezpečnostních prvků zklidňující dopravu v obcích	B
AS7	Všechny obce mají veřejný vodovod. Využívá ho většina obyvatel území.	C	AW7	Řada kulturních památek je ve špatném technickém stavu	C
			AW8	Na řadě škol lze pozorovat neodpovídající tepelně technický stav objektů, vybavení škol je na	C

				průměrné až podprůměrné úrovni.	
			AW9	Středovým bodem systému dopravní obslužnosti je Opava (dopravní spoje napříč regionem prochází vždy přes Opavu)	C
			AW10	Nedostatečně dobudovaná technická infrastruktura (vodovody, kanalizace, ČOV)	C
Ident. znak	Příležitosti (O)	Význam	Ident. znak	Ohrožení (T)	Význam
AO1	Rekonstrukce místních komunikací, odstranění bodových závad a vybudování obchvatů jsou prioritami Vlády ČR a kraje v oblasti dopravy	A	AT1	Nedostatek prostředků z evropských fondů na rozvoj infrastruktury se projeví na odkládání její modernizace a na jejím zhoršeném stavu	A
AO2	Pořízení nové územně plánovací dokumentace v jednotlivých obcích regionu či změny dokumentace stávající s dostatečně vymezenými plochami pro novou výstavbu.	B	AT2	Volnočasové aktivity a další příležitosti pro děti a mládež se koncentrují ve městě Opavě.	B
AO3	Využívání alternativních zdrojů energie (zejména odpadní dřevní hmoty a dalších typů biomasy) pro vytápění.	B	AT3	Znečišťování životního prostředí topením tuhými palivy, nadměrným dopravním zatížením	B
AO4	Dostačující výběr a dostupnost středních škol v Opavě a Ostravě.	B	AT4	Nevýhodné podmínky financování regionálního školství a v tomto důsledku rušení škol v menších obcích – snížení jejich četnosti a dostupnosti	B
AO5	Specializované zdravotní služby pro obyvatelstvo území MAS jsou dostatečně zabezpečovány v blízkých městech Opavě, Ostravě a Krnově.	C	AT5	Řada důležitých pozemních komunikací je vedena středem obcí – průtahy silnic I. třídy v obcích Slavkov, Litultovice, Mladecko, Velké Heraltice, Hrabyně, Velká Polom, Mokré Lazce, Nové Sedlice a Skrochovice vykazují značné dopravní, bezpečnostní a environmentální problémy.	B
			AT6	Stárnutí bytového fondu a zhoršování stavu neobydlených objektů.	C
			AT7	Nedostatek volnočasových aktivit pro mládež v obcích se projevuje k růstu sociálně patologických jevů.	C
			AT8	Nekontrolovaná výstavba na plochách, které nejsou vymezeny územním plánem.	C

Oblast B: Cestovní ruch, památky, kulturní dědictví

Ident. znak	Silné stránky (S)	Význam	Ident. znak	Slabé stránky (W)	Význam
BS1	Přírodní bohatství (národní přírodní rezervace, řada maloplošných chráněných území a dalších přírodních zajímavostí)	A	BW1	Vzájemné propojení turistických tras (cyklostezky, pěší stezky, kulturních památek atd.)	A
BS2	Existence atraktivních turistických cílů nadregionálního významu (Hradec nad Moravicí, Raduň, Hrabyně, přírodní park Moravice).	A	BW2	Slabý systém informování propagace turistických zajímavostí a služeb (často chybějí informace o přírodních památkách, zajímavostech, službách)	A
BS3	Řada historických a kulturních památek (kapličky, kostely, zámků, zámeckých parků, větrné a vodní mlýny apod.)	B	BW3	Nedostatek zemědělských a nezemědělských podniků v oblasti agroturistiky a jezdeckví	B
BS4	Území je také několik vodních ploch vhodných ke koupání a k provozování vodních sportů (např. řeky, břidlicové lomy v mikroregionu Hvozdnice)	B	BW4	Turistická oblast Opavské Slezsko (včetně města Opavy) patří v rámci turistického regionu Severní Moravy a Slezska k nejméně navštěvovaným oblastem	B
BS5	Zemědělský charakter regionu, skýtá oblast značný turistický potenciál ve formách venkovské turistiky, především v agroturistiky	B	BW5	Řada kulturních památek je ve špatném technickém stavu.	B
BS6	Dobrá lokace regionu nedaleko velkých měst Opava a Ostrava	C	BW7	Málo rozvinutý sektor služeb v oblasti cestovního ruchu (stravování, ubytování, doprovodné služby). Služby se nacházejí především u silnic I. Třídy.	B
			BW8	Nedostatek sportovišť vhodných pro nabídku sportovních aktivit pro návštěvníky regionu	C
			BW9	Chybějí další stezky pro pěší, také naučné stezky, odpočívadla s lavičkami a tábořišti, stezky pro bruslaře a v zimním období pro běžkaře.	C
Ident. znak	Příležitosti (O)		Ident. znak	Ohrožení (T)	
BO1	Využití trvale neobydlených objektů v obcích k rekreačním účelům.	A	BT1	Složité administrativa spojená s čerpáním dotací z EU	B
BO2	Trend zvýšení turistické atraktivity území prostřednictvím specializovaných produktů cestovního ruchu, např. pevnostní systém z dob První republiky, větrné mlýny, gastroturistiky atd., a zároveň v kvalitní propagaci regionu.	B	BT2	Zastínění regionu okolními regiony s vyšším potenciálem cestovního ruchu (např. Beskydy, Jesenicko, atd.)	C
BO3	Rozvoj cykloturistiky v okolních regionech a napojení tras jak na dálkové, tak okruhové po kulturních památkách (např. zámecká cyklotrasa atp.)	B	BT3	Nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření vedoucích k ochraně životního prostředí povede ke zhoršování nebo stagnaci jeho stavu.	C
BO4	Začlenění oblasti turistického ruchu do evropských dotačních programů	C			

Oblast C: Podnikání na venkově, zemědělství

Ident. znak	Silné stránky (S)	Význam	Ident. znak	Slabé stránky (W)	Význam
CS1	Velmi výhodné podmínky pro zemědělství v níže položených územích, jež patří do řepařské výrobní oblasti	A	CW1	Nedostatek ploch a prostor pro rozvoj nového malého a středního podnikání	A
CS2	V oblasti existuje řada silných zemědělských subjektů (ze SWOT analýzy)	B	CW2	Nízká diverzifikace zemědělských aktivit u řady farem, malá diverzita pěstovaných plodin, jež může být riziková z ekonomického hlediska.	A
CS3	Dobrá lokace regionu nedaleko velkých měst Opava a Ostrava	B	CW3	Zanedbané místní komunikace, nedostatečné dopravní napojení oproti regionálním centrům (Opava, Ostrava)	B
CS4	Existence podnikatelských zón v několika obcích MAS, v nichž se vytvářejí další volná pracovní místa (např. Hradec nad Moravicí, Háji ve Slezsku, Otice).	C	CW4	Málo rozvinutý zpracovatelský sektor v zemědělství, většina produkce není dále zpracována v regionu.	B
			CW5	Zastaralé strojní vybavení a nedostatek kvalitního technického vybavení pro výrobu a zpracování zemědělské produkce.	B
			CW6	Negativní dopady konvenčního zemědělství na ekosystémy (nízká biodiverzita), spodní a povrchové vody, půdu a na zdraví obyvatel.	B
			CW7	Nadprůměrná míra nezaměstnanosti v Jakartovicích (13,2 %), Mladecku (13 %), Mikolajicích (10,4 %), Nových Sedlicích (9,9 %), Dolní Lhotě (9,2) Radkově (8,7 %), Hlubočci (8,3 %) a Brumovicích (7,6 %).	B
			CW8	Objem živočišné výroby poklesl na méně než 2/3 objemu před rokem 1989.	C
			CW9	Nízká diverzifikace zemědělské činnosti, malé zapojení zemědělců do venkovského a agroturismu.	C
Ident. znak	Příležitosti (O)		Ident. znak	Ohrožení (T)	
CO1	Zavádění moderních nízkoemisních technologií, větší podpora alternativních paliv (biomasa, doplňkově solární energie či tepelná čerpadla)	A	CT1	Nedostatek kvalifikovaných uchazečů na trhu práce	A
CO2	Možnost čerpání dotací v rámci Operačního programu životní prostředí na zavádění nízkoemisních technologií a alternativních paliv.	B	CT2	Odliv mladých lidí z regionu vlivem nedostatku vhodných pracovních příležitostí	B
CO3	Trend podpory rekonverze nevyužívaných objektů na plochy pro rozvoj podnikání	C	CT3	Nejistota a nestabilita v přidělování zemědělských dotací	B
CO4	Spolupráce obcí regionu s místními zemědělci pro výstavbu bioplynové stanice nebo kompostárny.	C	CT4	Složité administrativní spojená s čerpáním dotací z EU	B
			CT5	Znehodnocování půdy v důsledku intenzivního hospodaření.	C

6. Strategie

6.1. Priority a cíle

Účelem Strategického plánu LEADER Místní akční skupiny Opavsko je podpořit vyvážený rozvoj regionu po stránce ekonomické, environmentální i sociální a implementaci Integrované strategie území (ISÚ). I když SPL pokrývá pouze výsek všech potřeb, metodou uplatněnou v území MAS může přispět i k rozvoji dalších oblastí. Umění spolupráce, sdílení informací a komunikace mezi aktéry rozvoje regionu rozvinuté prostřednictvím dotačního programu bude trvale podporovat i vznik nových aktivit, projektů, osobních i profesionálních vazeb.

Strukturu strategie uvozuje globální cíl, který uzavírá celou kostru do jednoho vnitřně provázaného celku a je východiskem pro formulaci „podřízených“ částí. Pro větší přehlednost je kapitola členěna do priorit, které se dále rozpadají do opatření (fichí) a typových projektů, jenž sehrají jednu z hlavních úloh při kompozici fichí.

Globálním cílem SPL je:

Rozvíjet atraktivní podmínky pro seberealizaci, odpočinek a volnočasové aktivity místních obyvatel.

Rozšiřování pracovních příležitostí v obcích prostřednictvím rozvoje sektoru zemědělství, cestovního ruchu a nezemědělského podnikání.

Posílení místního patriotismu, zlepšení vzájemných vztahů obyvatel i vztahu k přírodnímu a kulturnímu bohatství regionu.

Priority SPL (vycházející z Integrované strategie území) jsou soustředěny do tří oblastí:

- 1) Rozvoj turistického potenciálu
- 2) Veřejná infrastruktura
- 3) Rozvoj podnikatelských aktivit

Priority jsou dále specifikovány do opatření, které jsou předefinovány specifickými cíli. Specifický cíl pozornému čtenáři SPL napoví, jaké efekty při realizaci projektů předpokládat. Jsou klíčovými vodítky při odpovídajícím nastavení preferenčních kritérií a pomůckou při stanovování a monitorování indikátorů SPL a v konečném důsledku pro celý proces evaluace.

Priorita 1: Rozvoj turistického potenciálu

Specifické cíle:

- Zvýšení atraktivity Opavska pro návštěvníky i místní obyvatele prostřednictvím využití kulturního a přírodního dědictví.
- Zvýšení návštěvnosti Opavska prostřednictvím rozšíření služeb a zvýšení jejich kvality

Opatření 1.1.: Podpora cestovního ruchu – rozvoj turistiky – Fiche

Charakteristika opatření:

Z analýzy vyplynuly nedostatky v oblasti infrastruktury cestovního ruchu, kdy se jako zásadní ukazuje nedostatečně propojená a propagovaná síť pěších tras a cyklotras. Je proto nutné pokračovat v jejich výstavbě a síťování. Region postrádá ucelenou koncepci rozvoje turistiky, zejména plán pěších tras a cyklostezek z Opavy do okolních obcí. V rámci této fiche proto chceme umožnit rozvoj činností v cestovním ruchu – především ve venkovské turistice pomocí zlepšování nabídky a stavu turistických tras, naučných stezek, hipposteze a doprovodné infrastruktury, včetně budování rozhleden jako cílů pro příměstskou a rodinnou turistiku.

Oblasti podpory:

- tvorba, obnova a rozšíření pěších a lyžařských stezek, hipposteze, vinařských stezek a dalších tematických stezek (směrové tabule, informační tabule, značení, odpočinková místa podél stezek³⁴, budování a zpevnění mostků, lávek a povrchů, vyhlídky, zábradlí, úvaziště pro koně a veškeré další stavební výdaje související s danou stezkou)
- výdaje na rekonstrukce a novou výstavbu rozhleden
- nákup a výsadba doprovodné zeleně
- nákup pozemků souvisejících s projektem
- propagace a marketing - tištěné materiály, internetové stránky, informační poutače apod. *(nelze použít v případě, že dotace je poskytnuta na základě Obecného nařízení o blokových výjimkách)*
- projektová dokumentace
- technická dokumentace

Opatření 1.2.: Obnovení kulturních a historických hodnot venkova – Fiche

Charakteristika:

Opavsko nabízí velké množství stavebních památek a jiných turisticky zajímavých objektů. Mnoho z nich je však málo známých a postavených mimo zájem veřejnosti, přestože jde o cenné doklady umu našich předků a bohatství v pravém slova smyslu. Řada objektů je ve špatném technickém stavu a proto je nutná jejich rekonstrukce. Pro další rozvoj v oblasti venkovského turismu je kromě rozšíření aktivit a služeb cestovního ruchu zapotřebí kulturní památky nejen obnovovat, udržovat, ale často taky hledat jejich multifunkční využití.

Podpora v tomto opatření umožní realizovat projekty spojené s údržbou, obnovou, zhodnocením nebo využitím kulturního dědictví venkova (kulturní památky, památkově významná území, kulturní prvky vesnic, krajinné prvky, budování muzejních expozic s vazbou na místní historii, místní kulturní a umělecké tradice) včetně obnovy a udržování veřejné zeleně. Projekty budou usilovat o zachování tradičního vzhledu obcí a lokalit. Uvedené aktivity přispějí k zachování historického a kulturního dědictví pro další generace a přispějí současně ke zvýšení turistického potenciálu Opavska.

Oblasti podpory:

- **a) studie a programy obnovy, využití a regenerace kulturního dědictví venkova**
- V případě záměru a) se za kulturní dědictví venkova považuje kromě **nemovitých a movitých památek** také **nehmotné kulturní dědictví** (např. staročeské kuchařské recepty, lidové písně, folklor, vyprávění pamětníků, pověsti, zvyky).
- zpracování studií obnovy a využití kulturního dědictví, restaurátorských průzkumů a restaurátorských záměrů včetně souvisejících historických průzkumů k zajištění potřebných podkladů (např. kulturně-historických podkladů, archivních materiálů a dokumentace, fotodokumentace), geodetických prací a kartografických prací.
- zpracování programů regenerace památkově chráněných území, plánů péče o krajinné památkové zóny včetně souvisejících historických průzkumů k zajištění potřebných

podkladů (např. kulturně-historických podkladů, archivních materiálů a dokumentace, fotodokumentace) geodetických a kartografických prací,

- zpracování soupisů a map kulturního dědictví na venkově včetně souvisejících historických průzkumů k zajištění potřebných podkladů (např. kulturně-historických podkladů, archivních materiálů a dokumentace, fotodokumentace), geodetických a kartografických prací,
- publikační činnost ve vztahu k výstupům projektu a propagace projektu prostřednictvím letáků, brožur, internetových stránek apod.
- **b) obnova a zhodnocování kulturního dědictví venkova**
- V případě záměru b) se kulturním dědictvím venkova rozumí **nemovité památky**, např. zámečky, tvrze, kostely, hřbitovy, fary, kaple, radnice, stavby lidové architektury, zemědělské usedlosti, špýchary, technické památky - staré kovárny, vodní hamry, pily, mlýny, drobná sakrální architektura – kapličky, křížové cesty, zvoničky, kulturní prvky venkovské krajiny a obcí – boží muka, smírčí kříže, sochy a sousoší svatých včetně skupin stromů, rozcestníky, pomníky obětem válek, busty či sochy slavných rodáků, pamětní desky, památníky, kašny, historické mostky, rodné domy významných osobností, včetně doprovodné zeleně a historické parky, zahrady, aleje, skupiny stromů i solitéry a **movité památky**, např. hudební nástroje, kostelní zvony, obrazy, knihy, sochy, drobné stavby v krajině, které nejsou zaneseny v katastru nemovitostí, historický nábytek.
- stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení, restaurování), a zhodnocení památkových budov, ploch, kulturních objektů a prvků, včetně:
- rozvodů, vytápění, sociálního zařízení, sítí technické infrastruktury v nezbytném rozsahu pro realizaci projektu (např. vodovodní a kanalizační přípojky do 50 m, přípojky elektřiny, plynu, zabezpečovacího zařízení, komunikačních sítí včetně bezdrátových technologií),
- chodníků, přístupových komunikací, nezbytného oplocení a osvětlení, venkovního označení (informačních tabulí, panelů, poutačů), parkovišť pro návštěvníky a parkových úprav (terénní úpravy, ohumusování, zatravnění včetně nákladů na osivo, nákup a výsadba květin a dřevin a na ošetření stávajících dřevin), nezbytného venkovního mobiliáře jako např. laviček, odpadkových košů, stojanů na kola, zábradlí, soliterních hracích prvků, které slouží k dotvoření celkového charakteru veřejného prostranství
- obnova historických parků, zahrad, alejí, skupin stromů i soliterních dřevin (např. zahradnické a sadovnické práce a úpravy, terénní úpravy, revitalizace a konzervace věkových dřevin, opravy a/nebo výstavba stavebně-technických prvků – např. obvodových a opěrných zdí, teras, vstupních bran, parkových cest, altánů, fontán, jezírek), včetně:
- - rozvodů, vytápění, sociálního zařízení, stavebních výdajů na stavební obnovu a/nebo novou výstavbu sítí technické infrastruktury v nezbytném rozsahu pro realizaci projektu (např. vodovodní a kanalizační přípojky do 50 m, přípojky elektřiny, plynu, zabezpečovacího zařízení, komunikačních sítí včetně bezdrátových technologií),
- - chodníků, přístupových komunikací, nezbytného oplocení a osvětlení, venkovního označení (informačních tabulí, panelů, poutačů), parkovišť pro návštěvníky a parkových úprav (terénní úpravy, ohumusování, zatravnění včetně nákladů na osivo, nákup a výsadba květin a dřevin), nezbytného venkovního mobiliáře jako např. laviček, odpadkových košů, stojanů na kola, zábradlí, soliterních hracích prvků, které slouží k dotvoření celkového charakteru veřejného prostranství,
- - restaurování/obnova movitých předmětů kulturního dědictví venkova - významných děl výtvarných umění nebo uměleckořemeslných prací umístěných v budovách zpřístupněných veřejnosti pro kulturní, výchovně vzdělávací nebo náboženské účely (například obrazy, sochy, varhany, zvony, hudební nástroje),
- - zpracování studií obnovy a využití kulturního dědictví, záchranných archeologických průzkumů, restaurátorských zpráv, restaurátorských průzkumů a restaurátorských

záměrů, programů regenerace památkově chráněných území, plánů péče o krajinné památkové zóny včetně souvisejících historických průzkumů k zajištění potřebných podkladů (např. kulturně-historických podkladů, archivních materiálů a dokumentace, fotodokumentace) a geodetických prací nezbytných pro realizaci projektu – způsobilé výdaje mohou být realizovány od 1.1.2007 do data podání Žádosti o dotaci na MAS,

- nákup staveb souvisejících s projektem,
- nákup pozemků souvisejících s projektem,
- **c) stálé výstavní expozice a muzea**
- V případě záměru c) lze poskytnout dotaci např. na Vesnické muzeum, Dům starých časů, Dům zaniklých řemesel, Rodný dům slavného rodáka, Archeoskanzen) s nabídkou místních kulturních a historických zajímavostí, rarit, kuriozit s vazbou na místní historii, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu (např. expozice a muzea zaměřená na životní styl, lidovou architekturu, umění, historii, zemědělství, lesnictví, hornictví, sklářství, rybářství, myslivost, technické památky, řemesla).
- - stavební výdaje na novou výstavbu nebo stavební obnovu (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov a ploch pro realizaci výstavních expozic a muzeí s nabídkou místních kulturních a historických zajímavostí s vazbou na místní historii, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu, včetně:
- - rozvodů, vytápění, sociálního zařízení, stavebních výdajů na stavební obnovu a/nebo novou výstavbu sítí technické infrastruktury v nezbytném rozsahu pro realizaci projektu (např. vodovodní a kanalizační přípojky do 50 m, přípojky elektřiny, plynu, komunikačních sítí včetně bezdrátových technologií),
- - chodníků, přístupových komunikací, nezbytného oplocení a osvětlení, venkovního označení - informačních tabulí, panelů, poutačů a parkových úprav, nezbytného venkovního mobiliáře jako např. laviček, odpadkových košů, stojanů na kola, zábradlí, soliterních hracích prvků, které slouží k dotvoření celkového charakteru veřejného prostranství
- - výdaje na pořízení materiálně-technického zázemí pro realizaci výstavních expozic a muzeí s nabídkou místních kulturních a historických zajímavostí s vazbou na místní historii, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu včetně:
- - zařízení a vybavení nutného pro provoz – např. výstavních vitrín, panelů, informačních tabulí, osvětlení, audiovizuální techniky, počítačové techniky – hardware, software, zabezpečovacího zařízení,
- - muzejní exponáty,
- - nákup staveb souvisejících s projektem,
- - nákup pozemků souvisejících s projektem.
- **Způsobilé výdaje společné pro všechny záměry**
- projektová dokumentace
- technická dokumentace

Priorita 2: Veřejná infrastruktura

Specifické cíle:

- Zvýšení kvality života a atraktivity Opavska rozvojem a zvýšením dostupnosti služeb pro obyvatele a zlepšením vzhledu obcí.
- Zlepšení podmínek pro rozvoj spolkového života a volnočasových aktivit.

Opatření 2.1.: Obnova a rozvoj vesnic - Fiche

Charakteristika:

Cílem tohoto opatření je zlepšit prostředí venkovských obcí, zachovat a rozvíjet atraktivitu venkovského prostoru – jedná se o stavební úpravy místních komunikací, veřejných prostranství, i obnovu a rozšiřování ploch zeleně.

Realizace aktivit v rámci této fiche v dlouhodobější perspektivě přispěje ke zvýšení atraktivity území jak pro místní obyvatele, tak návštěvníky. Atraktivita území se projeví i ve stabilizaci obyvatel a zlepšení demografické struktury se všemi příznivými dopady na rozvoj ekonomiky, ochranu životního prostředí a kvalitu života.

Oblasti podpory:

- výdaje na novou výstavbu/obnovu místních komunikací III. a IV. třídy a veřejně přístupných účelových komunikací (§6, 7 a 9 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích) včetně jejich součástí a příslušenství podle §12 a §13 zákona č. 13/1997 o pozemních komunikacích (např. doprovodná vegetace, všechny konstrukční vrstvy vozovky a krajnic včetně zastávkových pruhů, zpomalovací prahy, propustky, mostky, lávky pro chodce nebo cyklisty, příkopy a jiná povrchová odvodňovací zařízení, dopravní značky a značení, zábradlí, svodidla, osvětlení). Hlavním účelem komunikace nesmí být značená cyklostezka.
- výdaje na obnovu a vytváření veřejných prostranství obce⁴³ (např. návsi, parků, hřbitovů, parkovišť, chodníků, odstavných a manipulačních ploch a stanovišť kontejnerů pro komunální odpad, altánů, orientačních systémů), včetně výdajů na osvětlení, oplocení a venkovního mobiliáře (např. lavičky, venkovní stoly, odpadkové koše, psí záchody, stojany na kola, zábradlí, úřední desky, informační panely, orientační mapy, plakátovací plochy, rozcestníky), obnova/doplnění nových prvků na veřejná prostranství (např. estetické prvky, vodní prvky, herní prvky – dotaci lze poskytnout pouze na solitérní prvky, které slouží k dotvoření celkového charakteru veřejného prostranství) a obnova nebo výstavba čekáren na zastávkách hromadné dopravy a obnova nebo výstavba požárních nádrží v intravilánu obce.
- výdaje na budování a/nebo obnovu sítí technické infrastruktury - energetická vedení, produktovody, veřejný rozhlas, veřejný bezdrátový rozhlas, kamerový a monitorovací systém, informativní měřič rychlosti (vyjma infrastruktury, kterou řeší záměr b)
- výdaje na parkové úpravy veřejných prostranství obce⁴⁴ (terénní úpravy, ohumusování, zatravnění, včetně nákladů na osivo, nákup a výsadba květin a dřevin) a na ošetření stávajících dřevin
- výdaje na nákup techniky pro údržbu veřejných prostranství obce³³ vyjma ručního nářadí - úplný výčet techniky pro údržbu veřejných prostranství viz Závazný přehled maximálních hodnot způsobilých výdajů pro opatření III.2.1.1. Efektivita využití techniky musí být zdůvodněna v projektu. Technika používaná v souvislosti se spolkovou činností je podporována v rámci podopatření III.2.1.2.
- nákup pozemků v souvislosti s projektem budování a rekonstrukce vodovodů pro veřejnou potřebu (včetně vodovodních přípojek do délky 50 m) pro veřejnou potřebu, včetně vodních zdrojů (kopené nebo vrtané studny, vrty včetně vystrojení, jímací zářezy, přivaděč ze skupinového vodovodu) a včetně souvisejících objektů (čerpací stanice, úpravny vody, vodojemy, hydranty) včetně doprovodných sítí technické infrastruktury včetně obnovy ploch po realizaci:
 - stavební výdaje na zpevnění ploch a pokládka zpevněných povrchů a dlažeb, zejména pro vodu propustných (komunikace, chodníky, odstavné a manipulační plochy, apod.)
 - výdaje na parkové úpravy (ohumusování, terénní úpravy, zatravnění včetně nákladů na osivo, nákup a výsadba dřevin a květin) v zastavěném území obce – intravilánu

budování a rekonstrukce kanalizací pro veřejnou potřebu (včetně kanalizačních přípojek⁴⁷ do délky 50 m) pro veřejnou potřebu, čistíren odpadních vod (ČOV): kořenové ČOV (předčištění, filtrační pole, vegetační celek, odtoková zóna); biologické ČOV (usazovací a kalová nádrž, membrána-modul, aktivační modul, akumulární nádrž, dosazovací nádrž, odtok), domovní ČOV (vodotěsná nádrž s mechanickým předčištěním, biologickou částí – aktivace, biodisky, biofiltry, dosazovací nádrží a kalovým prostorem), včetně provozních budov, doprovodných sítí technické infrastruktury pro ČOV (voda, plyn, elektřina, komunikační vedení) a výdajů na nezbytné úpravy recipientů včetně výdajů na nákup strojů, technologií, hardware, software souvisejících s projektem na výstavbu nebo rekonstrukci ČOV včetně výdajů na vybavení provozní místnosti obsluhy ČOV - WC s umyvadlem a ohřívačem vody včetně obnovy ploch po realizaci:

- stavební výdaje na zpevnění ploch a pokládka zpevněných povrchů a dlažeb, zejména pro vodu propustných (komunikace, chodníky, odstavné a manipulační plochy, apod.)
 - výdaje na parkové úpravy (ohumusování, terénní úpravy, zatravnění včetně nákladů na osivo, nákup a výsadba dřevin a květin) v zastavěném území obce – intravilánu
- nákup pozemků v souvislosti s projektem

nákup budov a staveb v souvislosti s projektem (souvisejících s ČOV)

- zpracování územního plánu projektantem (včetně nezbytných vyhodnocení – posouzení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území a posouzení územního plánu z hlediska vlivu na životní prostředí SEA a vlivu na evropsky významnou lokalitu či ptačí oblast soustavy NATURA 2000 - zpracovaných příslušnou autorizovanou osobou)
- projektová dokumentace
- technická dokumentace

Opatření 2.2.: Zlepšení občanské vybavenosti - Fiche

Charakteristika:

Mezi slabé stránky regionu patří také nedostatečné zázemí pro volnočasové aktivity dětí (ale také dospělých) a zastaralé a nevyhovující sportovní vybavení. Pro vznik a rozšíření nabídky individuálních i organizovaných sportovně-vzdělávacích a odpočinkových aktivit dětí i dospělých jsou předpokladem realizace a opravy hřišť a modernizace vybavení pro zájmové kroužky. Rozšíření možností těchto aktivit přispěje k celkovému zkvalitnění života na venkově a spolu s možnostmi práce či bydlení může ovlivnit mladého člověka a jeho volbu života v obci.

Cílem této fiche je proto umožnit stavební obnovu a výstavbu objektů pro služby – volnočasové aktivity, činnosti spolkových a neziskových organizací, péči o děti, vzdělání, sport a veřejnou správu. Důraz bude kladen rozšíření příležitostí pro volnočasové a spolkové aktivity především pro mladé lidi do 30 let, ženy, rodiny s dětmi a mládež. V dlouhodobější perspektivě přispěje realizace projektů ke snížení rozdílu v kvalitě a dostupnosti služeb, možnosti kulturního a společenského vyžití mezi městskými aglomeracemi a venkovskou oblastí Opavska. Vybudovaná infrastruktura současně podpoří rozvoj turistického ruchu a drobného podnikání v obcích.

Oblasti podpory:

- výdaje na novou výstavbu nebo stavební obnovu (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov, ploch a výdaje na pořízení materiálně-technického zázemí:
- **v oblasti sociální infrastruktury**
- k zajištění občanského vybavení v oblasti sociálních služeb (§ 40 pečovatelská služba, § 44 odlehčovací služby, § 45 centra denních služeb, § 46 denní stacionář, § 47 týdenní stacionář, § 48 domovy pro osoby se zdravotním postižením, § 49 domovy pro seniory, § 50 domovy se zvláštním režimem, § 51 chráněné bydlení, § 54 raná péče, § 57 azylové domy, § 58 domy na půl cesty, § 59 kontaktní centra, § 61 nízkoprahová denní centra, § 62 nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, § 63 noclehárny, § 65 a § 66 sociálně aktivizační služby, § 67 sociálně terapeutické dílny, § 68 terapeutické komunity a § 70 sociální

rehabilitace zákona č. 108/2006 o sociálních službách) včetně doprovodných stravovacích zařízení

- **v oblasti kulturní infrastruktury**
- pro kulturní a spolkovou činnost (např. centra společenského života, kulturní a spolkové domy, víceúčelové objekty - dům kultury a služeb, klubovny, knihovny apod.)
- **v oblasti péče o děti**
- k zajištění péče o děti (předškolní a mimoškolní péče) včetně doprovodných stravovacích zařízení a hřišť s příslušným vybavením (např. prolézačky, skluzavky)
- **v oblasti vzdělávání**
- k zajištění občanského vybavení a služeb v oblasti školství (venkovské školy) včetně doprovodných stravovacích zařízení
- **v oblasti zdraví, sportu, volnočasových aktivit**
- k zajištění občanského vybavení a služeb v oblasti zdravotnictví (ordinace lékaře), pro sportovní, volnočasové aktivity a tělovýchovu (např. hřiště, tělocvičny, kuželny, víceúčelová sportovně-společenská centra) včetně zázemí (např. šatny, umývárny, WC, občerstvení, lavičky, stoly), přestavba a rekonstrukce stávajících objektů a ploch, které sloužily původně jiným účelům,
- **v oblasti vybavenosti pro veřejnou správu, integrovaných informačních a školících center s využíváním ICT a budov hasičských zbrojnic**
- **v souvislosti s církevními aktivitami**
- k modlitbám, církevním obřadům a zabezpečení chodu církví apod. (např. kaple, modlitebny, sborové domy, fary a kostely v případě, že nejsou kulturní památkou)
- včetně rozvodů, vytápění, sociálního zařízení, stavebních výdajů na stavební obnovu a/nebo novou výstavbu sítí technické infrastruktury v nezbytném rozsahu pro realizaci projektu (např. vodovodní a kanalizační přípojky do 50 m, přípojky elektřiny, plynu, komunikačních sítí včetně bezdrátových technologií), chodníků, přístupových komunikací, nezbytného oplocení a osvětlení, venkovního označení (např. informační tabule, panely, poutače) a parkových úprav
- včetně technologie, zařízení, vybavení, hardware, software
- - výdaje na novou výstavbu nebo stavební obnovu (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov, ploch a výdaje na pořízení materiálně-technického zázemí **pro základní obchodní vybavenost (prodejna smíšeného zboží, stabilní stánky) a budovy pošty**
- - nákup **mikrobusu/minibusu** (*pouze v případě, že žadatelem je obec či svazek obcí*)
- - nákup staveb souvisejících s projektem
- - nákup pozemků souvisejících s projektem
- - projektová dokumentace

- technická dokumentace

Priorita 3: Rozvoj podnikatelských aktivit

Specifické cíle:

- Zakládání nových a podpora rozvoje existujících mikropodniků.
- Stabilizace zemědělských podniků prostřednictvím rozvoje činností nezemědělské povahy.
- Zvýšení počtu pracovních příležitostí na venkově.

Opatření 3.1.: Podpora nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit - Fiche

Charakteristika:

Pro dosažení silného podnikatelského prostředí na venkově je žádoucí podporovat vznik nových a rozvíjet existující podnikatelské aktivity, jež přispějí k udržení zaměstnanosti a pozitivně ovlivní

nabídku služeb a aktivit pro širokou veřejnost. Cílem je podpořit nové a stávající aktivity malých firem (mikropodniků), a to zejména aktivity spojené s nabídkou nových výrobků a služeb.

Podpora v rámci této fiche umožní zakládání nových a rozvoj existujících mikropodniků včetně nových živností v oblasti výroby a zpracování. Podporovány budou podniky se zaměřením na doplňkovou a řemeslnou výrobu mimo zemědělskou výrobu především s využitím místních zdrojů. V dlouhodobější perspektivě přispěje realizace projektů k sektoru drobného podnikání, což se odrazí na zvyšování počtu pracovních míst. Svou činností se podniky podílejí na ekonomickém rozvoji území Opavska. Fiche se současně zaměřuje na podporu výkonnosti zpracovatelských podniků, zlepšování kvality výrobků a podporu vývoje nových produktů.

Oblasti podpory:

- nová výstavba, rekonstrukce, modernizace či přestavba provozovny určené pro zakládání a rozvoj existujících mikropodniků (včetně nezbytného zázemí pro zaměstnance) - stavební materiál, stavební práce, bourací práce, rozvody, přípojky základních inženýrských sítí ve vztahu k provoznímu příslušenství, technická zařízení staveb, včetně úpravy povrchů v areálu podnikatelské provozovny (zejména odstavná a parkovací stání, úprava povrchů pro skladové hospodářství, manipulační plochy, účelové komunikace, osvětlení, oplocení, nákup a výsadba doprovodné zeleně),
- nákup strojů, technologií a dalších zařízení sloužících k zakládání a rozvoji mikropodniků včetně montáže a zkoušek před uvedením pořizovaného majetku do stavu způsobilého k užívání, včetně mobilních technologií, včetně nákupu vybavení provozovny v souvislosti s projektem (základní nábytek) a nezbytné výpočetní techniky v souvislosti s projektem (hardware, software)
- výdaje na propagaci a marketing – internetové stránky včetně objednávkového systému, propagační materiály, prezentační akce, billboard, směrové tabule apod. (pouze v případě režimu „de minimis“)
- projektová dokumentace
- technická dokumentace
- nákup pozemků souvisejících s projektem
- nákup staveb souvisejících s projektem

Opatření 3.2.: Diverzifikace činností nezemědělské povahy – Fiche

Charakteristika:

V poslední době sílí trend směřující zemědělské podnikatele k rozšiřování svých aktivit mimo typické aktivity tohoto odvětví. Roste zájem o energetiku, a to zejména o různé způsoby využití biomasy, netradiční využití zemědělských produktů a další aktivity, jako např. turistický ruch, drobná výroba apod.

Cílem opatření je uzpůsobení zemědělské výroby novým možnostem podnikání, dosažení různorodosti zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce. Naplnění těchto cílů může mít řadu pozitivních dopadů na venkovské prostředí, znamená dosažení různorodosti venkovské ekonomiky a zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.

Diverzifikace rozvine organizační, technický a ekonomický potenciál zemědělských subjektů. Z dlouhodobého hlediska zajistí jejich stabilitu a umožní jejich další rozvoj směrem k nezemědělskému podnikání na venkově. Současně uchová a vytvoří pracovní místa pro místní obyvatele a tím přispěje ke stabilizaci zaměstnanosti v regionu a nabídne nové pracovní příležitosti.

Spektrum ekonomických aktivit opatření doplňují investice do zemědělských staveb (rekonstrukce příp. nová výstavba) a technologií pro živočišnou a rostlinou výrobu. Investice jednoznačně umožní modernizaci zemědělských podniků a přispěje k jejich konkurenceschopnosti.

Nedílnou součástí projektů se můžou stát akce rozvíjející zpracování a marketing surovin a výrobků, využívání tržních příležitostí díky inovacím, restrukturalizaci a rozvoj technického potenciálu, dále má podporovat inovační proces a zvyšovat konkurenceschopnost.

Oblasti podpory:

- nová výstavba, rekonstrukce, modernizace či přestavba provozovny určené pro nezemědělskou činnost (včetně nezbytného zázemí pro zaměstnance) - stavební materiál, stavební práce, bourací práce, rozvody, přípojky základní technické infrastruktury ve vztahu k provoznímu příslušenství, technická zařízení staveb, včetně úpravy povrchů v areálu podnikatelské provozovny určené pro nezemědělskou činnost (zejména odstavná a parkovací stání, úprava povrchů pro skladové hospodářství, manipulační plochy, účelové komunikace, osvětlení, oplocení, nákup a výsadba doprovodné zeleně apod.),
- nákup strojů, technologií a dalších zařízení sloužících k diverzifikaci do nezemědělských činností včetně montáže a zkoušek před uvedením pořizovaného majetku do stavu způsobilého k užívání, včetně mobilních technologií, včetně nákupu vybavení provozovny (základní nábytek) a nezbytné výpočetní techniky (hardware, software)
- výdaje na propagaci a marketing – internetové stránky včetně objednávkového systému, propagační materiály, prezentační akce, billboard, směrové tabule apod. (pouze v případě režimu „de minimis“)
- bioplynová stanice: skladovací kapacity vstupního materiálu, technologie homogenizace a hygienizace, fermentační technologie včetně fermentoru, plynové hospodářství, kogenerační jednotka s příslušenstvím (včetně např. ORC jednotky) včetně příslušné provozní budovy a nezbytného zázemí pro zaměstnance, rozvody tepla pro vlastní technologii, rozvody odpadního tepla pro další využití, elektroinstalace a vyvedení výkonu, technologie odsíření, skladovací kapacity výstupu kapalné a pevné frakce digestátu (včetně odvodnění), včetně montáže a zkoušek před uvedením pořizovaného majetku do stavu způsobilého k užívání, včetně úpravy povrchů v areálu bioplynové stanice – zejména odstavná a parkovací stání, úprava povrchů pro skladové hospodářství, manipulační plochy, účelové komunikace, oplocení, nákup a výsadba doprovodné zeleně
- technologie čištění bioplynu za účelem použití pro pohon motorových vozidel: technologie odsíření, technologie pro snížení obsahu CO₂, případně dalších nežádoucích příměsí, technologie pro hrubé sušení bioplynu, technologie pro další využití odstraněného CO₂ (např. k pěstování biomasy) včetně montáže a zkoušek před uvedením pořizovaného majetku do stavu způsobilého k užívání
- veřejná plnicí stanice: kompresory, odlučovač olejových kapek a kondenzátu, chladič/sušička včetně regenerace adsorbentu/čistička plynu, tlakový zásobník stanice, výdejní stojan, zařízení pro kontrolu kvality plynu (analyzátor CO₂ a CH₄, měření vlhkosti plynu a tlaku), zařízení na odorizaci plynu, plynová přípojka na přívodní straně, strojovna kompresoru a armatur, včetně montáže a zkoušek před uvedením pořizovaného majetku do stavu způsobilého k užívání; prostory a zázemí pro obsluhu, přístřešek pro zásobník, přístřešek pro výdejní místo, příjezdová komunikace
- nová výstavba, rekonstrukce, modernizace či přestavba kotelny a výtopny na biomasu včetně nezbytného zázemí pro zaměstnance (stavební materiál, stavební práce, bourací práce, rozvody, přípojky základní technické infrastruktury ve vztahu k provoznímu příslušenství, technická zařízení staveb) včetně skladu paliva a příslušných technologií (doprava paliva do kotle, kotel s příslušenstvím, odprášení kotle – čištění spalin, zařízení na výrobu elektřiny, vyvedení výkonu elektroinstalace, kabeláž, rozvodna, transformátor, rozvody tepla, řízení provozu včetně nákupu nezbytné výpočetní techniky v souvislosti s projektem – hardware, software), včetně úpravy povrchů v areálu zařízení (zejména odstavná a parkovací stání, úprava povrchů pro skladové hospodářství, manipulační plochy, účelové komunikace, osvětlení, oplocení, nákup a výsadba doprovodné zeleně), včetně montáže a zkoušek před uvedením pořizovaného majetku do stavu způsobilého k užívání
- nová výstavba, rekonstrukce, modernizace či přestavba zařízení na výrobu tvarovaných biopaliv včetně nezbytného zázemí pro zaměstnance (stavební materiál, stavební práce, bourací práce, rozvody, přípojky základní technické infrastruktury ve vztahu k provoznímu příslušenství, technická zařízení staveb) včetně příslušných technologií

(technologie skladu, příjmu, dopravy a třídění biomasy, technologie dezintegrace biomasy, technologie sušení biomasy, technologie mixování a úpravy biomasy, technologie lisování, technologie úpravy a expedice produktu, elektroinstalace, řízení provozu včetně nákupu nezbytné výpočetní techniky v souvislosti s projektem – hardware, software), včetně úpravy povrchů v areálu zařízení (zejména odstavná a parkovací stání, úprava povrchů pro skladové hospodářství, manipulační plochy, účelové komunikace, osvětlení, oplocení, nákup a výsadba doprovodné zeleně v souvislosti s projektem), včetně montáže a zkoušek před uvedením pořizovaného majetku do stavu způsobilého k užívání

Opatření 1.1. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům - Fiche

Charakteristika:

Podpora je zaměřena na hmotné a nehmotné investice do zpracovatelských provozů, které se týkají výroby potravin, nebo krmiv určených pro hospodářská zvířata poskytující potraviny. Podopatření navazuje na strategický cíl zlepšení konkurenceschopnosti zemědělsko-potravinářského odvětví, zejména se zaměřuje na podporu výkonnosti zpracovatelských podniků, zvýšení jejich konkurenceschopnosti a v neposlední řadě přispěje k řešení nových výzev, tzn. ke zmírnění změny klimatu podporou moderních energeticky úsporných zpracovatelských technologií a k účinnému využívání vodních zdrojů. Podpořené akce by měly řešit problematické oblasti, jako jsou nízká produktivita práce a nízký podíl produkce s vyšší přidanou hodnotou. Jedním z důležitých cílů je zvyšování přidané hodnoty produktů a jejich certifikace, která umožňuje zviditelnění a lepší uplatnění produktů na trhu díky moderním marketingovým nástrojům.

Oblasti podpory:

- technologické investice vedoucí ke zlepšení zpracování zemědělských a potravinářských produktů,
- nákup zařízení přímo souvisejících s finální úpravou, balením a značením výrobků ve vztahu ke zvyšování kvality včetně technologií souvisejících s dohledatelností výrobků a včasného upozornění na nebezpečné potraviny,
- investice ke zlepšování a monitorování kvality zemědělských a potravinářských produktů (včetně provozních laboratoří a výdajů na související hardware a software) max. do výše 1 mil. Kč,
- investice spojené s vývojem a aplikací nových zemědělských a potravinářských produktů, postupů a technologií v zemědělsko-potravinářské výrobě,
- investice spojené se skladováním druhotných surovin vznikajících při zpracování zemědělských a potravinářských produktů (s výjimkou odpadních vod),
- investice do zařízení na skladování zpracovávaných/zpracovaných surovin a výrobků, včetně expedičních skladů zpracovatele,
- projektová dokumentace (tj. zpracování projektu dle závazné osnovy, podnikatelský záměr, studie proveditelnosti, marketingová studie, zadávací řízení) – pro uznání výdaje musí být zaúčtováno jako investice
- technická dokumentace (tj. projektová dokumentace ke stavebnímu řízení, ohlášení stavby či jiné jednání se stavebním úřadem, odborné posudky ve vztahu k životnímu prostředí, položkový rozpočet)
- nákup stavby/budovy včetně pozemku, na kterém stavba/budova stojí

Opatření 1.1.: Podpora cestovního ruchu – ubytování a sport - Fiche

Charakteristika opatření:

Z analýzy vyplynuly nedostatky v oblasti nabízených služeb cestovního ruchu, především se to týká stravovacích a ubytovacích kapacit, které nejsou nabízeny rovnoměrně ve všech turisticky zajímavých

oblastech MAS Opavsko. Také kapacita a kvalita nabízených služeb je často, vzhledem k narůstající náročnosti návštěvníků, nedostačující.

V rámci této fiche chceme umožnit rozvoj činností v cestovním ruchu – především ve venkovské turistice. Důraz bude kladen na rozvoj zemědělských farem v oblasti agroturistiky, budování malokapacitních ubytovacích a stravovacích zařízení, dalších služeb pro turistiku a budov a ploch pro sportovně-rekreační vyžití se zaměřením na letní i zimní turistiku. S dlouhodobějšího hlediska nám jde o rozvoj funkčních celků, které umožní vytvářet turistické produkty a komplexní balíčky služeb zaměřené na konkrétní cílové skupiny. Nabídka více příležitostí v jednom balíčku dle požadavků konkrétní cílové skupiny bude zvyšovat spokojenost návštěvníků a prodlužovat jejich pobyt v regionu. Projekty v tomto opatření vytvoří pro takovýto přístup předpoklady.

Oblasti podpory:

- náklady na stavbu, modernizaci, rekonstrukci či přestavbu malokapacitního (max. 60 lůžek) ubytovacího³⁶ či stravovacího zařízení, půjčovny sportovních potřeb, sportovních zařízení
- včetně rozvodů, vytápění, sociálního zařízení, zázemí pro zaměstnance, výstavby požárních nádrží do objemu 10 m³, chodníků, vnitřních a přístupových komunikací, garážových a parkovacích stání, odstavných ploch pro karavany, oplocení, osvětlení a parkových úprav (včetně ošetření stávajících dřevin) apod.
- nákup vybavení pro malokapacitní ubytovací nebo stravovací zařízení (nábytek, kuchyňské vybavení, elektrické spotřebiče, základní wellness apod.)
- nákup vybavení a sportovních potřeb pro půjčovny sportovních potřeb (např. cyklistická a motorová kola, motokáry) a pro sportovní zařízení (např. sněžné skútry, rolby)
- nákup nezbytné výpočetní techniky (hardware, software)
- propagace a marketing - tištěné materiály, internetové stránky, informační poutače apod. *(nelze použít v případě, že dotace je poskytnuta na základě Obecného nařízení o blokových výjimkách)*
- nákup staveb v souvislosti s projektem
- nákup pozemků v souvislosti s projektem

Vazba priorit SPL MAS Opavsko na PRV

Tab. 11 Přehled vybraných os/opatření/podopatření z PRV implementovaných v rámci SPL

Priorita SPL	Opatření SPL	Osa PRV	Opatření PRV	Podopatření/záměr PRV
1. Rozvoj turistického potenciálu	1.1. Podpora cestovního ruchu	III	III.1.3. Podpora cestovního ruchu	III.1.3. a) Rozhledny, pěší trasy, vinařské stezky, hippostezky a další tematické stezky III.1.3. b) Ubytovaní a sport
	1.2. Obnovení kulturních a historických hodnot venkova		III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	III.2.2.2. Kulturní dědictví venkova: III.2.2.2. b) Obnova a zhodnocování kulturního dědictví venkova III.2.2.2. c) Stálé výstavní expozice a muzea
2. Veřejná infrastruktura	2.1. Obnova a rozvoj vesnic	III	III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic: III.2.1.1. a) Zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí

3. Rozvoj podnikatelských aktivit	2.2. Občanské vybavení a služby			III.2.1.2. Občanské vybavení a služby: III.2.1.2. a) Občanské vybavení a služby III.2.1.2. c) Zázemí pro společenské, kulturní, spolkové a církevní aktivity
	3.1. Podpora nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit	III	III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	III.1.2. a) Zakládání a rozvoj mikropodniku
		I	I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	I.1.3.1. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
	3.2. Diverzifikace činností nezemědělské povahy	III	III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy	III.1.1. a) Diverzifikace činností nezemědělské povahy
		I	I.1.1. Modernizace zemědělských podniků	I.1.1.1 Modernizace zemědělských podniků I.1.1.1. a) Investice do budov, staveb a technologií pro živočišnou výrobu I.1.1.1. b) Investice do budov, staveb a technologií pro rostlinnou výrobu
			I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	I.1.3.1. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

6.2. Způsob dosahování cílů

SPL **má charakter integrovaného projektu**. Jeho cíle a priority budou naplňovány realizací dílčích aktivit, které budou mít charakter samostatných projektů a budou v souladu s tímto SPL. Dosažení cílů SPL závisí na realizaci a **vzájemné obsahové i časové souvztažnosti jednotlivých dílčích projektů**. Stěžejní úlohu v tomto směru bude plnit Místní akční skupina Opavsko, která bude celý proces iniciovat a koordinovat.

Naplnění cílů a priorit bude MAS Opavsko dosahovat prostřednictvím:

- a) projektů místních subjektů, podporovaných v rámci vyhlášení výzev podle pravidel programu Leader a v souladu s pravidly Programu rozvoje venkova. Monitoring a vnitřní evaluace jsou nastaveny tak, aby byl pokrok v naplňování strategie průběžně sledován,
- b) realizací vlastních projektů v oblasti vzdělávání, animace území, posilování místních kapacit tak, aby v území vznikala dostatek kvalitně připravených projektů. Součástí těchto aktivit budou i projekty spolupráce. (zatím ve stádiu vytipování možností a hledání partnerů),
- c) systematickým propojováním souvisejících, dosud izolovaných aktivit a projektů v území, podporou vzniku nových partnerství, řetězců a projektů spolupráce.

Tyto tři cesty přispějí v dlouhodobé perspektivě k maximální aktivizaci vnitřních zdrojů Opavska. Smyslem rozvíjení metody Leader je podpořit životaschopné trendy a subjekty tak, aby po ukončení podpory z Programu rozvoje venkova po roce 2013 fungovaly nezávisle na vnějším financování a staly se základnou pro další rozvoj území. Zároveň je prioritou maximální účast místních subjektů na formulaci strategie, monitoringu a evaluaci a z nich vyplývajících úprav strategie a na výběru rozvojových projektů k podpoře tak, aby strategie byla „místním vlastnictvím“ – aby byla dílem vyspělých a odpovědných místních partnerů. V rámci národní i mezinárodní spolupráce je cílem

rozvinutá schopnost přijímat a sdílet podněty z podobných venkovských území, která přispěje ke zvýšení stability založené na vlastních kapacitách.

V zásadě lze očekávat jistou synergii dvou cílů a sice vytváření pracovních míst a zvyšování sociability společných zařízení, která vyústí ve zvýšení spokojenosti obyvatel a v dlouhodobém měřítku zlepšování regionální demografické struktury. MAS si je vědoma, že programem LEADER může nastartovat určité pozitivní trendy, jenž mohou stát startérem motoru trvalého růstu regionu, které povedou k naplnění cílů ISÚ. V tomto ohledu je třeba předcházet určitým nesnázím, který mohou proces zbrzdit v horším případě zastavit. Jednou z prvotních důležitých předpokladů je kvalitně zpracované SPL, jenž se stane managementu MAS každodenní pomůckou při uskutečňování společné vize regionu. Další významným prvkem je složení kvalitního týmu pracovníků MAS, kteří budou program každodenně vykonávat.

Dopady a přínosy SPL v dlouhodobější perspektivě

Dlouhodobost a udržitelnost projektů i po ukončení jejich financování je zaručena jednak podmínkami pro jejich přijatelnost stanovených v jednotlivých fichích, dále pak jejich pečlivým výběrem a zejména monitoringem, který bude prováděn i po ukončení financování projektů. Celkový dlouhodobý dopad a přínos SPL spočívá jednak v materiálních hodnotách, které vzniknou při realizaci jednotlivých projektů, ve zlepšení životního prostředí při realizaci projektů s tímto předmětem, ale zejména pak v navázaném partnerství, spolupráci a nabytých zkušenostech, které budou v území využity i po ukončení financování SPL.

Soulad cílů a priorit s trvale udržitelným rozvojem

Evropský parlament definoval udržitelný rozvoj jako „zlepšování životní úrovně a blahobytu lidí v mezích kapacity ekosystémů při zachování přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro současné a příští generace.“ Ve vymezeních tohoto strategického plánu je udržitelný rozvoj charakterizován jako společný průnik množin aktivit tří problémových okruhů, tj. „Krajina“, „Společnost“ a „Hospodářství“, které jsou specifikovány v kap. 6.1.

To znamená, že aktivity realizované v rámci jednoho problémového okruhu musí respektovat a nesmí být v protikladu s aktivitami realizovanými v rámci ostatních problémových okruhů. Na tomto principu byly stanoveny priority a cíle a dále odpovídající alokace prostředků pro jejich realizaci. Jejich naplňování v praxi s uplatněním principů udržitelného rozvoje budou zajišťovat zejména MAS a v ní zastoupení členové výběrem vhodných projektů a důsledným monitoringem jejich realizace. Struktura členů MAS, strategický plán a principy iniciativy typu LEADER zaručují vyrovnanost zájmů ve všech problémových okruzích, což ve svém důsledku představuje záruku udržitelného rozvoje venkova v území působnosti MAS při postupné realizaci SPL.

6.3. Zapojení inovačních prvků

Doposud se na území regionu řešily místní problémy zejména na úrovni veřejné správy v obcích a prostřednictvím mikroregionů (svazků obcí). V rámci zpracování a realizace SPL však v MAS budou společně rozhodovat o rozvoji a aktivitách regionu zástupci samosprávy, neziskových organizací a podnikatelé. Rozhodování o využití dotačních prostředků určených na rozvoj území a jejich rozdělování je realizováno přímo v místě určení. Předpokládá se výrazné zapojení občanů, využití potenciálu škol, vzdělávacích a profesních institucí. Tím bude dosaženo využití celého potenciálu regionu. V této skupině bude také prováděno hodnocení a výběr projektů a přidělování finančních prostředků.

V předkládaných projektech v rámci SPL bude preferováno:

- a) integrace více propojených aktivit v jednom projektu,
- b) skutečné partnerské propojení, tj. smluvní spolupráce obcí, podnikatelů a NNO na území MAS,
- c) společná propagace aktivit a projektů vybraných v rámci fiche a jejich monitoring prostřednictvím MAS,
- d) předpoklady pro nové akce meziregionální a mezinárodní spolupráce.

Inovační prvky (popis, přínos, účinnost a udržitelnost):

1) Nové výrobky a služby, které odrážejí specifčnost daného území

SPL bude ve fichi Diverzifikaci činností nezemědělské povahy, Nové podnikatelské aktivity a Podpora služeb cestovního ruchu podporovat uvedení nových výrobků a služeb na trh. Ty budou spojeny s tvorbou nových podnikatelských výrobních a odbytových sítí. Novým prvkem ve službách bude způsob distribuce jednotlivých výrobků odrážejících specifčnost daného území od výrobce (zemědělci a drobní řemeslníci) ke konečnému spotřebiteli prostřednictvím sítě, ve které budou zapojeni prvovýrobci a podnikatelé v cestovním ruchu. Významnou úlohu zde sehrají infocentra všech partnerských regionů, které budou propagovat turistické možnosti, ale také místní výrobky včetně zajišťování jejich přísunu k návštěvníkům. Přínosem pro region bude vznik nových produktů v oblasti výroby a služeb a nových odbytových příležitostí.

2) Kombinace a propojení mezi ekonomickými odvětvími tradičně od sebe oddělenými

V rámci projektů dojde k propojení především třech ekonomických odvětví, které v současné době jsou oddělené – zemědělské výroby, malého a středního podnikání a turistického ruchu. Zemědělství zajišťuje především výrobu potravin a údržbu krajiny, odvětví turistického ruchu využívá ke své činnosti rekreační zařízení, přírodní a kulturní bohatství k přilákání návštěvníků. Při své činnosti také využívají služeb místních podnikatelů. Propojení mezi těmito ekonomickými obory podnikání tradičně od sebe oddělenými spočívá ve využití

zemědělského potenciálu v cestovním ruchu a opačně potenciálu cestovního ruchu pro rozvoj zemědělství. V rámci tohoto předkládaného partnerství se předpokládá využití zemědělských produktů v cestovním ruchu, např. chov koní pro rozvoj agroturistiky, chov skotu jako významného prvku v údržbě krajiny (zemědělská oblast) a zdroje tvorby produktů (potravinářské výrobky jako maso, sýry). Bude podporována dlouhodobá spolupráce výrobců se službami (např. výrobce potravin – služby v oblasti ubytování a stravování nebo místní obchod).

Přínosem této inovace bude zvýšení příjmů místních výrobců (zvýšení přidané hodnoty, rozšíření trhu), zvýšení kvality, především u potravin a výšení stability místní ekonomiky. Obnova veřejné infrastruktury rovnoměrně přispěje k naplnění předpokladů pro udržitelný rozvoj socioekonomických aktiv obyvatel regionu.

3) Netradiční způsoby řízení a zapojení místního obyvatelstva v rozhodovacím procesu a realizaci projektů

MAS bude pro řízení programu využívat všech 4 mikroregionálních manažerů. Vznikne tak organizační struktura, která bude pomáhat efektivněji realizovat SPL a rozvíjet nové aktivity. V MAS Opavsko jsou zastoupeny všichni rozhodující aktéři regionálního rozvoje, tj. veřejná správa, podnikatelé a neziskový sektor. Uvedení zástupci komunikují v rámci své skupiny s dalšími subjekty. Veřejná správa všemi dostupnými komunikačními prostředky zveřejní možnosti, které dává tento program tak, aby byl přístupný všem obyvatelům. Pravidelnou komunikací s občany bude dosaženo zapojení široké veřejnosti do rozhodovacího procesu. Přínosem je ověření netradičních přístupů k zapojování veřejnosti do plánovacích a rozhodovacích procesů v území a posílení účasti veřejnosti na rozvoji území. Udržitelnost je zajištěna stabilizací MAS Opavsko jako NNO s profesionálním vedením a různorodými zdroji financování. Takto fungující organizace se v území stane dynamickým rozvojovým prvkem.

4) Nové akce či aktivity prováděné v území poprvé

Zavádění nových tradic, technologií a postupů (nové technologie šetrné k životnímu prostředí, nové technologie zaměřené na úspory energie a využívající místní zdroje). Budování místních expozic.

5) Program „Mladé památky“

Při realizaci SPL budou preferovány ve fichi Obnovení kulturních a historických hodnot venkova projekty mladých do 30 let, kteří si adoptují památku a spolu s vlastníkem připraví projekt a pomůžou s jeho realizací. K vyhlášení dané fiche bude rozběhnuta adekvátní propagační kampaň, která bude propagovat myšlenku záchrany památek mezi mladými. Ukázkové projekty budou sloužit pro další rozvinutí myšlenky prohlubování vztahu mladých generací ke kulturnímu bohatství obce.

6) Soutěž „Největší leader regionu“

Pro podporu propagace myšlenky LEADERu, inovativních projektů a meziodvětvové spolupráce bude každoročně vyhlašována soutěž „Největší leader regionu“, ve které bude vybrán ukázkový projekt naplňující nejlépe principy dotačního programu. Výsledky soutěže budou podpořeny propagační kampaní. Nositel vítězného projektu bude za svůj přínos do rozvoje regionu náležitě oceněn a získá Řád čestných rytířů programu Leader.

7) Využití internetových stránek MAS Opavsko jako komunikačního a informačního centra pro obyvatele regionu

Oživení, aktualizace a interaktivní zpracování stránek MAS Opavsko pro propagaci, komunikaci a diskusi obyvatel. Lidé jsou povzbuzováni k psaní článků a názorů na internetové stránky. Tento přístup povzbuzuje veřejnou diskusi a debatu a pro MAS je užitečným nástrojem šíření a získávání informací. Projekt je inovativní, protože je modelem, který umožňuje občanům na území MAS získat okamžitý přístup k informacím a je velmi přínosný pro široký okruh cílových skupin: občany, sdružení, komunity, podnikatele aj. Je to zajímavý informační kanál, který přispívá ke spolupráci mezi mikroregiony, MAS a dalšími subjekty.

6.4. Finanční plán

Finanční plán se promítá přijatou strategií do obrazu reálných finančních alokací. Rozvržení finančních prostředků uvádí v procentickém vyjádření níže uvedená tabulka a počítá kromě stanovených opatření (fichí) i s financováním zázemí MAS ve výši 16,7 % přiznaných finančních prostředků. Finanční plán byl stanoven z výsledků průzkumu mezi účastníky veřejného jednání pracovních skupin (Hradec nad Moravicí, 14.10.), na základě analýzy projektových námětů a názoru Programového výboru MAS. Zatímco analýza projektových námětů do procesu jeho přípravy včlenila aspekt absorpční kapacity regionu, konečné znění finančního plánu stanovené Programovým výborem odráží vůli MAS nejen financovat stávající trendy v regionu, ale vývoj regionu pozitivně ovlivňovat.

Tab. 12 A, Finanční plán - původní

Fiche	2009	2010	2011	2012	2013	Celk. alok. %
Podpora turistického ruchu	0,0	5,2	2,8	0,0	3,2	11,2
Obnova kulturních a historických hodnot venkova	2,4	2,4	0,0	2,4	0,0	7,2
Obnova a rozvoj vesnic	4,4	0,0	2,8	3,2	4,8	15,2
Občanské vybavení a služby	5,2	4,0	0,0	4,0	2,8	16,0
Podpora nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit	0,0	4,4	5,2	0,0	0,0	9,6
Diverzifikace činností nezemědělské povahy	4,0	0,0	5,2	6,4	5,2	20,8
Zázemí MAS	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	20,0
Celkem	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	100,0

Tab. 12 B, Finanční plán – 2010

Fiche	2009	2010	2011	2012	2013	Celk. alok. %
Podpora turistického ruchu	0	3	2,8	0	3,2	9
Obnova kulturních a historických hodnot venkova	2,4	2,4	0	2,4	0	7,2
Obnova a rozvoj vesnic	4,4	2,2	2,8	3,2	4,8	17,4

Občanské vybavení a služby	5,2	3	0,0	4	2,8	15
Podpora nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit	0	4,4	5,2	0	0	9,6
Diverzifikace činností nezemědělské povahy	4	1	5,2	6,4	5,2	21,8
Zázemí MAS	4	4	4	4	4	20
Celkem	20	20	20	20	20	100

Tab. 12 B, Finanční plán – nový 2011

Fiche	2009	2010	2011	2012	2013	Alokace 2011 - 2013	Celk. alok.	Celkem 2009 +2010
							%	%
Cestovní ruch - rozvoj turistiky	0,00	0,56	0,65	0,65	0,65	1,93	2,5	0,58
Cestovní ruch - ubytování a sport	0,00	0,56	0,65	0,65	0,65	1,93	2,5	0,58
Obnovení kulturních a historických hodnot venkova	4,67	4,60	1,91	1,91	1,91	5,73	15	9,27
Obnova a rozvoj vesnic	3,90	4,69	2,14	2,14	2,14	6,41	15	8,59
Občanské vybavení a služby	10,00	6,12	4,63	4,63	4,63	13,88	30	16,12
Podpora nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit	0,00	4,23	5,26	5,26	5,26	15,77	20	4,23
Diverzifikace činností nezemědělské povahy	0,75	0,00	3,08	3,08	3,08	9,25	10	0,75
Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	0,00	0,00	1,67	1,67	1,67	5,00	5	0,00
Celková výše alokované částky na projekty IV.2.1						59,90	100	40,10
Zázemí MAS IV.1.1.	4	4	4	4	4			

6.5. Integrovaná strategie území

SPL je součástí integrované strategie území v působnosti MAS Opavsko. Integrovaná strategie MAS Opavsko vznikala metodou, jež kombinuje komunitní přístupy práce místních odborníků s širokou veřejností. Pracovní skupiny složené ze zástupců odborníků i veřejnosti formulovaly priority, opatření a jednotlivé aktivity. ISU se zabývá komplexně všemi oblastmi problémů a rozvoje území a jsou v ní obsaženy i oblasti přijatelné po podporu z jiných zdrojů než je Program rozvoje venkova. Pro podporu aktivit uvedených v integrované strategii lze kromě Programu rozvoje venkova využít zejména Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko, ale i dalších operačních programů, resp. jiných dotačních titulů.

Obsah Integrované strategie území se člení na následující hlavní části: „Představení MAS Opavsko“, „SWOT analýza“ a „Strategie rozvoje území“.

Integrovaná strategie území MAS Opavsko je integrovaným projektem celého území, obsahuje podrobnou analýzu výchozího stavu a souhrn navrhovaných řešení. Na tento projekt budou navazovat individuální projekty dílčího významu, které budou zaměřeny jednak na řešení věcné problematiky, týkající se Opavska jako celku a dále pak na řešení problematiky týkající se jednotlivých obcí, podnikatelských subjektů i neziskových organizací, působících v daném území.

Globálním cílem této strategie je zachovat na Opavsku atraktivní a zdravé prostředí pro život, práci, odpočinek a trávení volného času místních obyvatel i návštěvníků, adekvátně venkovskému charakteru území a požadavkům třetího tisíciletí.

Strategie vychází z potřeb svazků obcí, které na tomto území působí, a současně respektuje i zájmy jednotlivých obcí. Celkovým záměrem integrované strategie je stanovení globálního cíle a strategie rozvoje Opavska spočívající v uplatňování stanovených priorit, které jsou soustředěny do tří problémových okruhů s následujícími cíli a záměry:

- Problémový okruh „**Krajina**“ s cílem dosáhnout růstu kvality životního prostředí a životních podmínek obyvatel. Záměrem je vyvážený rozvoj technické, především vodohospodářské a dopravní infrastruktury, včetně infrastruktury nakládání s odpady, posílení krajinyotvorné funkce zemědělství a lesnictví, zajištění ekologické stability a využívání obnovitelných zdrojů energií.
- Problémový okruh „**Společnost**“ s cílem dosáhnout harmonického rozvoje lidských zdrojů, místní společnosti a kultury. Záměrem je zachování kvalitního životního prostředí, zajištění uspokojování základních potřeb obyvatel, včetně přijatelné úrovně sociálních, vzdělávacích a zdravotních služeb a infrastruktury volného času.
- Problémový okruh „**Hospodářství**“ s cílem dosáhnout udržitelného hospodářského rozvoje regionu. Záměrem je zajistit zdroj obživy a zároveň služby pro uspokojování základních potřeb obyvatel, zajistit údržbu kulturní krajiny, rozvoj cestovního ruchu, transformace a konkurenceschopnost zemědělství a využití brownfieldů.

Tab. 13 Soulad mezi opatřeními Integrované strategie území a SPL

Integrovaná strategie území			SPL
Okruh	Priority	Opatření	Opatření
Krajina	K.2 Ochrana a tvorba krajiny	K.2.1 Obnova a údržba intravilánů obcí	2.1. Obnova a rozvoj vesnic
	K.3 Rozvoj dopravní infrastruktury	K.3.1 Rekonstrukce a údržba komunikací K.3.2 Rozvoj pěší a cyklistické dopravy	2.1. Obnova a rozvoj vesnic 1.1. Podpora cestovního ruchu
Společnost	S.4 Podpora kultury a volnočasových aktivit	S.4.1 Péče o kulturní dědictví S.4.2 Vytváření a podpora kulturních a volnočas. aktivit	1.2. Obnovení kulturních a historických hodnot venkova 2.1. Obnova a rozvoj vesnic 2.2. Občanské vybavení a služby
Hospodářství	H.1 Rozvoj podnikatelských aktivit	H.1.1 Vytváření prostředí pro podnikání H.1.2 Podpora vzniku nových podnikatelských aktivit H.1.3 Rozvoj stávajících podnikatelských aktivit H.1.4 Rozvoj podnikání v cestovním ruchu H.1.5 Rozvoj infrastruktury v cestovním ruchu	3.1. Podpora nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit 1.1. Podpora cestovního ruchu
	H.2 Rozvoj zemědělských a lesnických podnikatelských aktivit	H.2.1 Modernizace zemědělství H.2.2 Podpora zpracování zemědělských produktů H.2.3 Diverzifikace zemědělské činnosti	3.2. Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Soulad a souvislost SPL s integrovanou strategií území

Strategický plán Leader je v přímém souladu s integrovanou strategií území, protože z ní přejímá část konkrétních priorit a opatření aplikovatelných v ose IV - Leader Programu rozvoje venkova a upravuje je tak, aby splňovaly podmínky této osy. SPL je součástí integrované strategie jako jeden z hlavních dílčích projektů integrovaného charakteru pro naplňování jejích cílů.

Další rozvojové dokumenty

Pro rozvoj území v působnosti MAS Opavsko byly zpracovány další rozvojové dokumenty strategického charakteru.

Jedná se o tyto dokumenty:

- ❖ Strategie mikroregionu Hvozdnice
- ❖ Strategie mikroregionu Matice Slezská
- ❖ Strategie mikroregionu Moravice
- ❖ Strategie mikroregionu Opavsko Severozápad

6.6. Monitoring naplňování cílů SPL

Monitorování naplňování cílů bude prováděno pomocí tzv. monitorovacích indikátorů a jejich plánovaných hodnot. Monitorovací indikátor je údaj o podobě výstupů podpořených projektů a jeho hodnota ukazuje jeho kvantifikovanou hodnotu výstupů programu v určitém časovém období. V tomto případě se jedná o hodnoty konce roku 2010.

Monitorovací indikátory byly zvoleny na základě cílů a priorit ISÚ a SPL.

Monitoring je zaměřen na:

- a) sledování naplnění cílů SPL a PRV prostřednictvím projektů podpořených ve výzvách
- b) sledování dopadů realizace SPL na místní zemědělské i nezemědělské podnikatelské kapacity a posilování místního sociálního kapitálu

Pro kvantitativní sledování byly zvoleny tyto indikátory:

Tab. 14 Indikátory sledování naplňování cílů SPL

Indikátor	Plánovaný stav k 31. 12. 2010	Naplnění stavu k 31.12.2010	Plánovaný stav k od 1.1.2011 do 31. 12. 2013
Počet zrealizovaných projektů	25	43	40
Počet nových/rekonstruovaných budov a ploch sloužících k zajištění občanského vybavení	7	17	10
Počet obnovených a zhodnocených památkových objektů nebo počet nových či obnovených expozic a muzeí	5	7	10
Počet nových/modernizovaných technologií/staveb přispívajících k diverzifikaci nezemědělských aktivit	1	1	2
Počet nových pracovních míst	3	1	1
Počet nových/rekonstruovaných zařízení pro cestovní ruch	5	1	6
Počet realizovaných projektů obcí v oblasti základní dopravní infrastruktury a zlepšení vzhledu obcí	4	9	4
Počet nově upravených veřejných prostranství	2	9	4
Počet místních produktů podpořených aktivitami MAS Opavsko	-	-	10

7. Partnerství MAS

7.1. Historie MAS

Místní akční skupina Opavsko byla založena jako občanské sdružení registrované dne 1.3.2006 na Ministerstvu vnitra ČR pod č.j. VS/1-1/63349/06-R. Území, na kterém působí, spojením Mikroregionu Matice Slezská, Hvozdnice, Opavsko Severozápad a částí obcí mikroregionu Moravice, které spádově a historicky nedílně připadají k Opavsku. Spolupráce mezi mikroregiony se začala rozvíjet od roku 2000 s prvními společnými projekty (cyklotrasy).

Založení MAS předcházela prvotní schůzka zakládajících partnerů Agrární komory, sdružení ARVEN, Mikroregionu Hvozdnice, Mikroregionu Matice Slezské, která vyústila v založení přípravného výboru. Po registraci stanov byla svolána ustavující členská schůze, na kterou bylo pozváno široké spektrum aktérů rozvoje území MAS (samosprávy, mikroregiony, zástupci zemědělských podniků podnikatelů a neziskových organizací). Na propagaci založení MAS se podíleli Agrární komora i Hospodářská komora okresu Opava. Členy MAS Opavsko se staly obce a mikroregiony, podnikatelé a neziskové organizace. V současné době má MAS Opavsko 41 členů, z toho 22 ze soukromého sektoru (podnikatelé, neziskové organizace) a 18 z veřejného sektoru (obce a mikroregiony). Počet členů MAS Opavsko narostl za poslední rok o 18 %.

MAS v průběhu dvou let své činnosti úspěšně realizovala dva projekty (viz, kap. Zkušenosti MAS), pracovníci MAS i členové absolvovali řadu vzdělávacích kurzů, byla započata příprava dalších projektů (vzdělávání žáků ZŠ – OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, projekt Vzdělávání a informace – Program rozvoje venkova ČR).

7.2. Zapojení partnerů do přípravy SPL

První verze Strategického plánu LEADER byla připravena už v roce 2007. Do přípravy SPL byli zapojeni partneři ze všech zúčastněných skupin (samosprávy, podnikatelů, neziskových organizací). Postup při tvorbě SPL byl pravidelně konzultován na pracovních jednáních Programového výboru sdružení, kterého se účastnili i další partneři. Jednotliví partneři a veřejnost se dále do tvorby SPL zapojili v rámci dotazníkového průzkumu (200 respondentů), který poskytl nezbytné množství informací o potřebách a možnostech regionu. Příprava a obsah SPL byl rovněž širší veřejností diskutován na seminářích, které MAS uskutečnila v rámci seminářů financovaných z projektu Vzdělávání a poradenství v MAS (Komunitní školy, obnovitelné zdroje energie, venkovský turistický ruch, exkurze do Hostětína, účast celkem 90 osob) a dále v rámci projektu Osvojování schopností MAS v letech 2006 a 2007 proběhly celkem 4 semináře v mikroregionech, které tvoří území MAS. MAS nebyla v prvním kole zařazena mezi MAS doporučené k financování.

Pro kolo druhé byla nejdříve zpracováno hodnocení neúspěšného SPL nezávislým odborníkem stejně jako byly zhodnoceny dosavadní kroky v přípravě regionu na využití programu. Na přelomu srpna a září byl odstartován proces aktualizace SPL, který měl napravit nedostatky jak v procesu přípravy, tak i v samotném SPL.

V úvodní fázi se sešel Programový výbor MAS (23/9), který připomínkoval návrh harmonogramu aktualizace a diskutoval téma společných charakteristik území, jenž se stalo úvodním vstupem do aktualizace plánu. Zasedání programového výboru se účastnili 4 manažeři mikroregionů, kteří byli záměrně vtaženi do procesu přepracování SPL, aby se podíleli na propagaci LEADERu a pomohli vtáhnout aktéry ze svých mikroregionů rozvoje do procesu aktualizace.

Následovalo veřejné jednání pracovních skupin MAS (rozvoj vesnic, rozvoj podnikání a zemědělství a cestovní ruch, ženy), na kterém byly představeny výsledky diskuse programového výboru na téma společných charakteristik, následně byli účastníci rozřazeni do jednotlivých pracovních skupin, ve kterých měli za úkol zrevidovat SWOT analýzu, určit významnost jednotlivých regionálních aspektů a prodiskutovat draft projektů, které z charakteristik regionu vychází. Výstupy jednání pracovních skupin byly představeny a připomínkovány v plénu. Jednání se uskutečnilo 2. října 2008 zúčastnilo 38 zástupců obcí, zemědělců, místních podnikatelů a neziskových organizací.

Druhé otevřené jednání pracovních skupin pokračovalo v revizi dalších kapitol SPL. Po úvodním shrnutí výstupů z předchozího jednání byli účastníci opět rozděleni do tématických pracovních skupin (rozvoj vesnic, rozvoj podnikání a zemědělství, kulturní dědictví a cestovní ruch, ženy), které nejprve formulovaly cíle SPL v příslušných tématech, následně doplňovaly typy projektů, které k naplnění cílů nejvíce přispějí. Účastníci diskusi za asistence facilitátora a pomocí matrice realizovatelnosti a dopadů vybírali typy projektů s nejvyšším dopadem na rozvoj území MAS, které se následně promítly do návrhu SPL a fichí. Následná diskuse o nejdůležitějších aspektech podporovaných projektů vyústila v návrh prvotní sady preferenčních kritérií, podle kterých by měla výběrová komise hodnotit předkládané projekty. Po představení výsledků pracovních skupin byly v plénu navrženy fiche včetně jejich nejvýznamnějších charakteristik. V samotném závěru účastníci navrhovali ideální rozdělení finančních prostředků mezi jednotlivé fiche. Jednání se uskutečnilo 14/10 v Hradci nad Moravicí a zúčastnilo se jej 23 účastníků.

Další detaily byly projednávány na veřejném zasedání Programového výboru (20/10, Hradec nad Moravicí), který připomínkoval celý návrh SPL, upřesnil navržené fiche včetně doplňujících podmínek a preferenčních kritérií. Dále upřesnil návrh finančního plánu a strukturu monitorovacích indikátorů. Strategický plán byl schválen na veřejném jednání vlné hromady 24/10 v Hradci na Moravicí.

Kampaň za zapojení veřejnosti do aktualizace aktualizace SPL

V průběhu aktualizace SPL byla rozběhnuta kampaň, která měla za úkol vtáhnout do procesu přípravy nové aktéry rozvoje a veřejnost. Pozvánky na veřejné zasedání pracovních skupin byly rozesílány nejen na adresáře z prvního kola přípravy SPL, ale do procesu oslovování aktérů a veřejnosti byly zapojeni i členové MAS, manažeři jednotlivých mikroregionů a starostové a starostky jednotlivých obcí. Plakátky i pozvánky byly zveřejněny na úředních deskách.

7.3. Vztah k obyvatelstvu

MAS si uvědomuje, že pozitivní ohlas o své činnosti a o výsledcích programů může získat jen za předpokladů průběžného informování veřejnosti a propagací výsledků její práce, proto průběžně informuje o svých aktivitách širokou veřejnost nejen obyvatel svého území, ale i veřejnost z blízkého okolí (Opava) a veřejnost odbornou.

Obyvatelé MAS jsou o činnosti MAS informováni prostřednictvím internetové prezentace www.masopavsko.cz, která tvoří stabilní nástroj elektronického archivu a informování. K doplňkovým nástrojům pokrývajícím další cílové skupiny patří pravidelné zveřejňování článků v obecních zpravodajích, zveřejňování pozvánek na úředních deskách a plakátovacích plochách členských obcí. Významnou výhodou je existence regionálních periodik, které jsou dostupné ve všech obcích (Opavský týden, Opavský kurýr).

Potřeby obyvatel se zjišťovaly v rámci dotazníkového průzkumu (200 respondentů), zpětnou vazbu poskytla série seminářů realizovaných v roce 2007.

Do budoucna se plánuje rozšíření funkčnosti internetových stránek, ze kterých vznikne regionální informační portál s redakčním systémem umožňujícím zapojení aktivních obyvatel do správy a zveřejňování informací z celého regionu.

7.4. Otevřenost MAS

Do občanského sdružení může vstoupit každý subjekt. V souladu se stanovami je členství ve sdružení dobrovolné. Řádnými členy sdružení mohou být právnické a fyzické osoby, které se budou podílet na činnosti sdružení a mají trvalý pobyt či sídlo v obcích regionu Opavsko. Řádné členství je nepřevoditelné na jiný právní subjekt. Členství ve sdružení může být rovněž čestné. Čestnými členy sdružení se mohou stát právnické a fyzické osoby, které se mimořádně zasloužily o rozvoj sdružení. Čestní členové nemají právo hlasování ani volby. Stanovy sdružení spolu s přihláškou jsou zveřejněny na internetových stránkách MAS.

8. Zkušenosti a spolupráce

8.1. Zkušenosti

MAS v roce 2006 úspěšně realizovala projekt „**Osvojování schopností k provádění programu LEADER – MAS Opavsko**“, který byl financován z OP RVMZ Opatření 2.1. Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí, podopatření 2.1.4. Rozvoj venkova (podopatření LEADER +). Strategie MAS, která byla vytvořena v rámci této dotace, představuje základ strategie MAS předkládané v rámci Programu rozvoje venkova. V rámci projektu byla realizována řada schůzek začleněných mikroregionech, na kterých byla diskutováno návrh Strategického plánu LEADER. Rozpočet projektu byl 498.000 Kč.

V roce 2007 MAS Opavsko byla rovněž úspěšná v Programu obnovy venkova Moravskoslezského kraje, kde získala v roce 2007 dotaci na projekt „**Vzdělávání a poradenství Místní akční skupiny Opavsko**“. Tato získaná dotace, kromě další činnosti MAS, podpořila aktivity MAS směrem do oblastí vzdělávání a poradenských činností v oblasti rozvoje venkova. Rozpočet projektu, díky kterému MAS realizovala sérii seminářů na téma obnovitelné zdroje energie, cestovní ruch, komunitní školy, byl 718.000 Kč

Projekt Motor M byl MAS předložen v roce 2008 do Grantového programu Operačního programu Vzdělávání a konkurenceschopnost Moravskoslezského kraje. Projekt byl zaměřen vzdělávání žáků na základních školách v oblasti manuálních dovedností a řemesel. Partnery bylo 10 základních škol z území MAS.

8.2. Spolupráce

MAS Opavsko se od svého vzniku snaží spolupracovat s již existujícími MAS. Cílem této spolupráce je zkvalitnit přípravu, realizaci a účast v projektech založených na principech LEADER. Rozvoji meziregionální a mezinárodní spolupráci je věnována pozornost v rámci SPL.

MAS Opavsko má podepsány smlouvy o spolupráci s MAS z ČR i ze zahraničí. Z českých MAS byly uzavřeny dvoustranné dohody o spolupráci s MAS Pobeskydí, MAS Rýmařovsko a MAS Kyjovské Slovácko v pohybu.

V zahraničí byly navázány kontakty a uzavřeny smlouvy s MAS ze Slovenska MAS Terchová Dolina a z Polska Lokalna Grupa Dzielania „Plaszkowy Dobry Zemi“ se sídlem v Brnicích, která přímo sousedí s MAS Opavsko přes řeku Opavu. Navázané kontakty dávají dobrý předpoklad přenosu dobrých praktik z dalších regionů na území MAS Opavsko a naopak. MAS připravují projekty do programu spolupráce, které jsou opřeny o priority stanovené v SPL (jedná se o projekty zaměřené na využití kulturního dědictví, rozvoj spolkových a podnikatelských aktivit).

V letech 2010 až 2011 se nám podařilo zrealizovat projekt spolupráce „Ovoce k lidem, lidé do sadů“ – tento projekt je ve spolupráci s MAS Rozvoj Krnovska.

S MAS Nížký Jeseník se v roce 2011 realizuje projekt „Oživlý svět technických památek“, který potrvá až do roku 2012.

Tak jako v roce 2009, tak v roce 2011 se koná LeaderFEST. 2009 – LeaderFEST v Hradci nad Moravicí. LeaderFEST 2011 ve Štramberku, tyto akce chceme dále rozvíjet a realizovat i v dalších letech. Tuto akce realizuje Národní síť Místních akčních skupin České republiky MAS Opavsko je jedním s organizátorů.

Grundtvig – jedná se o program celoživotního učení. Projekt „Tradice a historie – jako základ bohatého života na venkově“ má pomoci k dalšímu rozvoji tradic a ukázat další možnosti a cesty, které pomáhají zapojit obyvatele venkova a angažovat je v této oblasti.

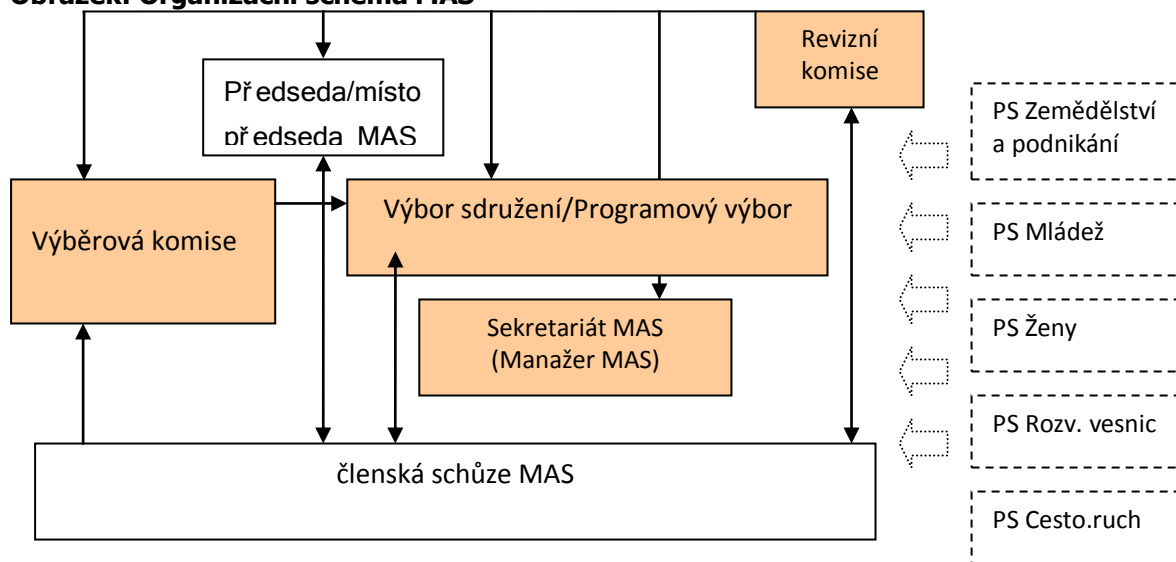
V roce 2011 získala MAS Opavsko mezinárodní projekt spolupráce – Doubravka a Miešek – 1000 let společné česko-polské historie. Tento projekt realizuje MAS Opavsko společně STOWARZYSZENIE LGD "PŁASKOWYŻ DOBREJ ZIEMI", jedná se o historické průvody.

9. Organizace a zdroje MAS

9.1. Organizační struktura a rozdělení odpovědností

Organizační struktura a funkční vazby mezi složkami vychází ze stanov sdružení, dále jsou specifikovány Členskou schůzí prostřednictvím doplňkových aktů, které byly přijímány s ohledem na pravidla programu LEADER, náročnost administrativních postupů a odpovědnost, jež MAS nabude schválením návrhu SPL. Prováděcí směrnice detailněji upravují pravomoci a kompetence organizačních složek MAS jsou organizační řád a jednací řád. Průběh voleb orgánů MAS se řídí řádem volebním.

Obrázek: Organizační schéma MAS

Tab. 15 Přehled doplňkových aktů

Název směrnice	Specifikace	Datum schválení členskou schůzí
Stanovy sdružení	Cíl činnosti sdružení, právní postavení sdružení, členství ve sdružení atd.	19/4/2006
Volební řád	Upřesňuje procedury voleb do orgánů MAS.	20.3.2006
Organizační řád	Stanovuje doplňkové orgány a odpovědnosti k realizaci programu LEADER	14.10.2008
Statut Programového výboru	Vymezuje pravomoci a způsob jednání programového výboru.	14.10.2008
Statut Výběrové komise	Vymezuje pravomoci a způsob jednání výběrové komise.	14.10.2008
Směrnice o oběhu účetních dokladů	Upřesňují pracovní postupy při nakládání s účetními doklady.	14.10.2008
Archivační a skartační řád	Upřesňují pracovní postupy archivaci dokladů MAS.	14.10.2008
Pracovní řád	Vznik pracovního poměru, Povinnosti zaměstnance v souvislosti s ukončením pracovního poměru	schváleny výborovou schůzí - 25/8/2009
Směrnice o provádění monitoringu a evaluace	Provádění monitoringu a evaluace navání SPL a	schváleny výborovou schůzí – 25/10/2010

	programu LEADER	
Razítka	Výměna stávajících razítek za nové.	schváleny výborovou schůzí – 25/10/2010

Následující text blíže specifikuje odpovědnost a funkční vazby mezi jednotlivými složkami sdružení jak po stránce formálního fungování sdružení, tak po stránce správy dotačního programu LEADER.

Jednotlivé orgány MAS a jejich činnosti a zodpovědnost jsou následující:

Členská schůze MAS - je vrcholným orgánem MAS Opavsko s právy a povinnostmi dle čl. XI. Stanov sdružení. Jedná se zejména o schvalování organizačního, volebního řádu stejně jako dalších směrnic upřesňujících činnost sdružení. Dále rozhoduje o rozpočtu a koncepci sdružení, schvaluje závěrečný účet a uzávěrku. Členská schůze zároveň schvaluje Integrovanou strategii MAS, záměr místní akční skupiny a výběr projektů. Členská schůze MAS volí výbor sdružení, výběrovou komisi, komisí revizní.

Kompetence z hlediska LEADER: Přijímá spolu s programovým výborem Strategický plán LEADER, volí a odvolává členy výboru sdružení, kteří současně plní roli programového výboru, a dále volí a odvolává členy výběrové komise.

Výbor sdružení – je devítičlenný, činnost se řídí dle čl. XII. Stanov sdružení. Členem výboru je předseda a místopředsedové. Výbor má v pravomoci jmenování účetní, manažera a poradce sdružení. Výbor rozhoduje o záležitostech, které nejsou svěřeny do působnosti členské schůze. Funkční období výboru sdružení je tříleté.

Kompetence v programu LEADER: Výbor sdružení vedle povinností svěřených stanovami plní funkci programového výboru. Programový výbor garantuje přípravu Integrované strategie území (ISÚ) a odpovídá za přípravu a následně schvaluje Strategický plán LEADER. Ve fázi připravuje metodiku pro výběr projektů a projednává a schvaluje návrh projektů doporučených k financování, rozhoduje o přesunech nevyužitých alokací. V souvislosti se schvalováním hodnocení realizace SPL přijímá nápravná opatření.

Tab. 16 Seznam členů Výboru sdružení

Jména a Příjmení	Instituce	Pozice
Ing. Jiří Krist	Akademie rozvoje venkova - ARVEN	předseda výboru (předseda sdružení)
Vladimír Chovanec	Obec Slavkov	člen
Ing. Břetislav Hrbáč	ZD "Hraničář" Loděnice	místopředseda
Ing. Karel Hanák	Město Hradec nad Moravicí	místopředseda
Karel Palovský	Obec Háj ve Slezsku	člen
Ing. František Kuča	Obec Brumovice	člen
Ing. Jana Ulbrichová	1. Hradecká zemědělská a.s.	místopředsedkyně
Oldřich Knopp-Kostka	SHR Dolní Životice	člen
Ing. Robert Kučera	Okresní agrární komora Opava-Ostrava	člen
Náhradník:		
Bc. Radim Šnek	Obec Branka u Opavy	
Mgr. Zbyněk Popěk	Mlýn u vodníka Slámy	

Revizní komise – je tříčlenná, je kontrolním a revizním orgánem sdružení, její činnost se řídí dle čl. XV. Stanov sdružení. Ten jí uložil kontrolovat hospodaření sdružení, kontrolovat činnost předsedy sdružení, ověřovat správnost a hospodárnost všech operací. Pro členskou chuť připravuje pravidelné revizní zprávy. Funkční období komise je tříleté.

Kompetence v programu LEADER: Zástupce revizní komise se účastní administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti prováděné manažerem MAS.

Tab. 17 Seznam členů revizní komise

Jména a Příjmení	Instituce
Ing. Marcela Holušová	Výrobní a obchodní družstvo Stěbořice

Marta Gorusová	ZOD Hlavnice
Ing. Vít Kostera	Obec Stěbořice
Náhradník:	
Ing. Ctibor Vajda	Obec Kyjovice

Předseda – je výkonným orgánem sdružení, jeho činnost se řídí dle čl. XIII. Stanov sdružení. Předseda zajišťuje vypracování návrhů ročních a dlouhodobých programů činnosti, návrh rozpočtu, navrhnout nové členy sdružení, uzavírat dohody pro plnění úkolu sdružení.

Kompetence v programu LEADER: Řídí činnost výboru sdružení, tedy programového výboru. Svolává jeho jednání. Dohlíží na práci manažera MAS. **Místopředsedové** – plní funkci předsedy v jeho nepřítomnosti, jejich činnost se řídí dle čl. XIV. Stanov sdružení. Jména předsedy a místopředsedů jsou uvedeny v odstavci Výbor sdružení.

Výběrová komise – *kompetence v programu LEADER:* tato komise provádí výběr projektů podle výběrových kritérií, sestavuje seznam projektů v pořadí podle bodové hodnoty, vyznačuje projekty navržené ke schválení v rámci limitu a projekty náhradní. Seznamuje se s výsledky administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti, reviduje výsledky předběžných kontrol v případě stížnosti žadatele, jehož projekt byl vyřazen z dalšího hodnocení.

Tab. 18 Seznam členů výběrové komise

Jména a Příjmení	Instituce
Ludmila Juráňová	Obec Raduň
Ing. Miroslav Hrabovský	Obec Pustá Polom
Dušan Lederer	Obec Větrkovice
Jaroslav Vaněk	Obec Dolní Životice
Marie Nábělková	AGRINET Smolkov, s.r.o.
Ing. Tomáš Kramný	Zemědělské družstvo „Hraničář“
Ing. Josef Rybička	AGRIMEX Brumovice s.r.o.
Ing. Lumír Juroš	ZOD Hlavnice
Ing. Josef Dihel	Dihel a syn, s.r.o.
NÁHRADNÍCI:	
Jana Zechová	Obec Velké Heraltice
Jindřich Dobřecký	Obec Holasovice

Manažer - řídí sekretariát MAS. Je odpovědný za řízení dotačního programu. Ve své působnosti zpracovává jednotlivé projekty a řídí jejich realizaci. Zpracovává žádost místní akční skupiny a pomáhá při zpracování záměru a výběru projektů.

- ❖ řízení realizace SPL a výkonného sekretariátu MAS
- ❖ vyhlašování veřejných výzev
- ❖ příprava podkladů pro Výběrovou komisi
- ❖ příprava podkladů pro Programový výbor
- ❖ provádění kontrol úplnosti, administrativních kontrol a kontrol přijatelnosti předložených projektů
- ❖ provádění kontrol v průběhu realizace projektů
- ❖ monitorování realizace programu a doporučování změn
- ❖ komunikace se Státním zemědělským a intervenčním fondem

Asistent MAS - přijímá a registruje žádosti, provádí evidenci ostatních delegovaných činností, vyřizuje korespondenci. Vede evidenci projektů, záznamy o kontrolách, evidenci čerpání dotace a financování z vlastních zdrojů. Vypracovává čtvrtletí hlášení o průběhu realizace a monitorovací tabulky. Jeho dalšími povinnostmi jsou:

- ❖ vedení archivu MAS
- ❖ organizační a administrativní zabezpečení chodu výkonného sekretariátu MAS
- ❖ propagace činnosti MAS dle plánu komunikačních aktivit
- ❖ provádění kontrol společně s manažerem MAS
- ❖ organizační zabezpečení jednání orgánů MAS včetně poradních skupin
- ❖ administrativa MAS

Účetní MAS

- ❖ organizační zabezpečení činnosti pracovních a poradních skupin MAS
- ❖ finanční řízení programu
- ❖ vedení účetnictví MAS.
- ❖ příprava podkladů pro žádosti o platby.

Poradce (facilitátor sdružení)

- ❖ facilitace poradních skupin při realizaci programu
- ❖ metodické poradenství při realizaci programu
- ❖ vyhodnocování realizace SPL, aktualizace SPL či doporučování změn.

Pracovní skupiny – pracovní skupiny mají roli poradní. Projednávají návrhy opatření či projektů v prioritách ISÚ. Podílejí se na zpracování a aktualizacích SPL. Doporučují bodování projektů v jednotlivých oblastech, které zastupují. MAS ustavila tyto pracovní skupiny: revitalizace obcí, kulturní dědictví a cestovní ruch, zemědělství a rozvoj podnikání, ženy, mládež do 30 let. Jádro pracovních skupin tvoří účastníci diskusí spojených s přípravou SPL, nicméně pracovní skupiny jsou otevřené a dle potřeb se jich může účastnit kdokoliv z řad široké veřejnosti.

Volby orgánů MAS - voleb do orgánů MAS se může zúčastnit pouze člen sdružení. Na volební členské schůzi je sestavována kandidátka do jednotlivých složek, přičemž je dbáno na skladbu orgánů, tak aby daný orgán reprezentoval celé území MAS včetně různých zájmových skupin (zemědělci, podnikatelé, spolky, obce, veřejnost atd.). Funkční období orgánů MAS je zpravidla tříleté. Při volbě výběrové komise jsou voleni dva náhradníci, kteří zastupují ty členy komise, kteří se dostanou do střetu zájmů.

9.2. Zdroje MAS pro činnosti spojené s realizací SPL

Lidské zdroje MAS

V kanceláři MAS jsou zaměstnaní manažer, účetní a projektový asistent, kteří se jednak účastnili tvorby SPL a průběžně se připravují na realizační fázi. Základním cílem vytváření personálního zázemí MAS je budování soudržného týmu s jasnými kompetencemi, jenž budou předcházet konfliktům a budou přispívat k efektivní realizaci SPL.

Manažer MAS

Mgr. Vladislav Kos – ředitel organizace – manažer SPL

V minulosti působil jako manažer pobočky a psycholog v personální společnosti. Má zkušenosti s prací s lidmi v rámci výběrových řízení teambuildingů a dalších aktivit. Práce s lidmi, jednání s nimi a tvorba projektů, jej naplňuje nejvíce. Realizoval projekty financované Evropskými sociálními fondy. Komunikace Angličtina a Polština.

Manažer MAS

Ing. Kateřina Andělová- ekonom organizace – manažer SPL

Vystudovala Vysokou školu báňskou – Technickou univerzitu Ostrava, Ekonomická fakulta – Marketing a obchod. Domluví se plynule anglicky a částečně rusky. Byla ekonomem organizace Národně památkového ústavu v Hradci nad Moravicí. Vede ekonomiku organizace MAS Opavsko. Kontroluje účetní operace a vede cashflow organizace. Zajišťuje monitoring a komplexní chod organizace.

Projektový asistent

Ing. Iva Cahelová – administrativní pracovník.

Má praxi v oblasti veřejné správy a je absolventem Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, Ekonomická fakulta – obor Regionální rozvoj. Domluví se španělsky a částečně anglicky. Provádí konzultace a poradenství v oblasti projektového managementu. V organizaci MAS Opavsko má na starosti komunikaci s žadateli projektů.

Účetní MAS

Účetní sdružení (Monika Šenková) má dlouholetou praxi v účetnictví neziskových organizací. Je zaměstnaná u stavební firmy. Má zkušenosti s účetnictvím v podnikatelské sféře a neziskovém sektoru, zkušenost s vedením účtování dotačních programů na krajské i evropské úrovni.

Facilitátor MAS

Ing. Jan Balek - VŠ, obor Veřejná správa a regionální rozvoj, praxe v oboru 7,5 let. V letech 2000 – 2004 projektový manažer a pak zástupce ředitele CpkP střední Morava Přerov. Od roku 2004 do prosince 2007 manažer rozvoje Mikroregionu Hranicko, manažer mezinárodního projektu INNOREF a manažer přípravy regionu Hranicko na program LEADER (úspěšná příprava LEADER ČR 2006 a LEADER 2007 – 2013). V letech 2003 – 2004 byl členem týmu pro přípravu programu LEADER v regionu Hraná (úspěšná příprava v LEADER ČR 2004). Na konci roku 2007 jmenován ředitelem Hranické rozvojové agentury. Úspěšně absolvované vzdělávací programy: Metody komunitního rozvoje (Nadace Partnerství, 2002-2003), mezinárodní studijní program projektu INNOREF (Inovace a efektivní využívání místních zdrojů, 2005 - 2006), Příprava a realizace projektů (Partnerství pro rozvoje Olomouckého kraje, 2007). Studijní cesty za zkušenostmi z využívání evropských dotací (Skotsko, 2000; Rakousko, 2003, Španělsko, 2004; Irsko, 2004, Itálie, 2007.

Odbornost členů MAS odpovídá jejich zaměření. Převládající partneři-členové MAS jsou odborníci z oblasti zemědělství, veřejné správy a samosprávy, ale i vzdělávacích a zájmových sdružení.

Technické prostředky

MAS disponuje plně vybavenou kanceláří v Hradci nad Moravicí s počítačem, tiskárnou, kopírkou a scannerem s odpovídajícím programovým vybavením. Toto vybavení umožňuje komunikovat a informovat členy MAS a obyvatelstvo. Využíváno je obecních zpravodajů a úředních desek členských obcí. Informace jsou rovněž zveřejňovány na webu MAS a zasílány členům e-mailem. Díky spolupráci s manažery jednotlivých mikroregionů může MAS využívat i „dislokovaná“ pracoviště v sídlech jednotlivých mikroregionů.

Finanční prostředky MAS

Vlastní zdroje - Finanční zdroje MAS pocházejí z členských příspěvků, které v roce 2007 dosáhly výše 249 tis. Kč a rovněž z různých dotačních titulů (např. krajských), které se sdružení snaží využívat. V roce 2008 MAS hospodaří s rozpočtem 170.000 Kč. Jiné zdroje – pro předfinancování programu byl předjednaný úvěr v České spořitelně.

Ostatní zdroje

MAS Opavsko si je vědoma, že program LEADER se může stát pouze příspěvkem ke stimulaci dlouhodobého rozvoje podloženého společnou dlouhodobou strategií (ISÚ). MAS bude využívat další dotační programy, které budou zvyšovat přidanou hodnotu investicím realizovaným z leaderovských peněz. MAS připravuje využití těchto programů: OP Přeshraniční spolupráce Česko-Polsko, OP Přeshraniční spolupráce Slovensko – Česko nebo program OP Lidské zdroje a zaměstnanost.

Tab. 19 Odbornost vybraných členů MAS

Jméno Příjmení	Instituce	Odbornost
Judita Žáčková		Euromanažer, zkušenosti s projekty venkovského rozvoje, zástupce pro česko-německé vztahy.
Oldřich Knopp - Kostka	Dolní Životice - Hertice	Soukromý zemědělec. Člen prac. skupiny pro strategický plán a ISÚ. Osvědčení o absolvování vzdělávání – obnovitelné zdroje.
Ing. Břetislav Hrbáč	Zemědělské družstvo "Hraničář" Loděnice	Odborník na zemědělství a obnovitelné zdroje
Ing. Jana Ulbrichová	1. Hradecká zemědělská a.s.	Agroturistika, jezdeckví.
Ing. Jiří Krist	Obč. sdružení ARVEN, Akademie rozvoje venkova	Předseda sdružení. Člen výboru, zástupce neziskového sektoru. Facilitace v komunitním plánování, Využívání obnovitelných zdrojů – akreditace. Akreditovaný školitel v oblasti strateg. plánování.
Ing. Robert Kučera	Okresní agrární komora Opava, Ostrava	Člen výboru, zástupce Agrární komory. Odborník na zemědělství, místní produkty.
Mgr. Josef Kimpl	Mikroregion Matice Slezská	Venkovský cestovní ruch, strategické plánování

		v obci, osvědčení o absolvování vzdělávání – obnovitelné zdroje.
Ing. Karel Hanák	Město Hradec nad Moravicí	Odborník na místní kulturu (člen Matice Slezské). Odborník na vzdělávání (Slezská univerzita). Odborník na zahraniční vztahy (Polsko, Slovensko).
Ing. František Kuča	Obec Brumovice	Venkovský cestovní ruch, strategické plánování v obci, osvědčení o absolvování vzdělávání – obnovitelné zdroje.
Vladimír Chovanec	Svazek obcí, Mikroregion Hvozdnice	Odborník na regionální dopravu, investiční činnost v obci.
Bc. Hana Galvasová	MR Matice Slezská	Zkušenosti v řízení projektů v rozvoji venkova.

Vzdělávání

MAS dlouhodobě realizuje vzdělávací akce pro své členy i pro širokou veřejnost. V roce 2007 se díky projektu podpořeného z Programu rozvoje venkova Moravskoslezského kraje uskutečnila série seminářů na téma cestovní ruch, obnovitelné zdroje energie a komunitní školy, které se staly počátečním bodem ke vzdělávacím programům MAS.

V roce 2007 MAS dále organizovala seminář na téma Revitalizace zemědělských objektů. V roce 2008 to bylo téma využití biomasy v zemědělství a lesnictví.

MAS se zapojila do krajského projektu Partnerství k prosperitě, v rámci kterého manažeři mikroregionů a manažer MAS absolvovali školení na téma projektového řízení a strategického plánování. Projektový management a strategické plánování (manažer MAS, manažeři mikroregionů).

MAS nadále počítá s využíváním dotačních titulů pro rozvíjení znalostí a dovedností nejen členů MAS, ale i ostatních aktérů rozvoje regionu. Školení budou komponována s ohledem na priority a opatření SPL, tak aby přispěly k efektivní realizaci programu.

10. Administrativní postupy

10.1. Registrace projektů

Postup a časový plán při vyhlášení příjmu žádosti

Vyhlášení příjmu žádostí obsahuje cyklus na sebe navazujících aktivit, z čehož dvě jsou alternativní pro případ žádosti žadatele o přezkoumání postupu MAS, realizovaných v jednotlivých kolech. Každé kolo bude obsahovat následující aktivity:

Tab. 20 Časový plán MAS Opavsko při vyhlášení příjmu žádostí

Fáze	Dílní kroky Administrativní postupy	Administrativní postupy	Minimální časová dotace (dny)	Maximální časová dotace (dny)
Přípravná fáze	Příprava výzvy	Návrh výzvy Schválení programovým výborem Kontrola výzvy CP SZIF Zveřejnění výzvy dle komunikačního plánu	21	45
Příjem projektů	Helpdesk žadatelům	Informační seminář Poskytování konzultací Distribuce manuálů, pravidel	10	45
	Příjem žádostí	Poskytování konzultací Kontrola úplnosti (případná žádost o doplnění ve lhůtě 5 dnů) Přijetí žádosti Administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti Písemné oznámení výsledků kontroly (možnost odvolání k MAS a následně RO SZIF)	5	15
Výběr projektů	Období do první schůzky výběrové komise	Příprava žádostí a hodnotících formulářů. Distribuce hodnotících manuálů Rozdělení projektů mezi hodnotitele a vysvětlení hodnotících postupů Hodnocení žádostí	7	21
	Hodnocení a druhá schůzka komise	Oznámení výsledků	5	14
Oznámení výsledků	Oznámení výsledků a opravné postupy	Registrace žádostí RO SZIF Opravné postupy Oznámení výsledků Uzavření smluv Zahájení realizace	30	94
Celkem			78 33 dní rozdíl	234
Realizační fáze	Helpdesk realizátorům projektů	Konzultace a podpora žadatelů v přípravě		
Vyhodnocení	Kontroly realizace	Plán kontrol ve spolupráci s RO SZIF Provádění kontrol Zprávy z kontrol		

Časový plán vyhlášení příjmu žádostí a následné uskutečnění výběru projektů je závislé na termínu schválení SPL a uzavření Dohody ze strany MZe a SZIF. V případě jiného skutečného termínu bude časový plán přiměřeně upraven tak, aby navazoval na plánované aktivity. Rovněž jsou možné i další změny termínů, pokud nastanou skutečnosti, které nelze dopředu předvídat.

Přípravná fáze

Klíčovým bodem této fáze je zahájení daného kola příjmu žádostí formou veřejné výzvy. Výzvy v rámci SPL MAS Opavsko budou vyhlášovány 1x za rok s minimální lhůtou 21 kalendářních dní k předkládání žádostí. Na začátku měsíce vyhlášení výzvy předloží MAS text výzvy k odsouhlasení CP SZIF, oddělení metodiky osy IV PRV.

Pracovníci MAS spolu s Programovým výborem budou odpovědní za přípravu metodického pokynu pro výběrovou komisi, jenž se jí stane oporou, která pomůže zvyšovat konzistentnost hodnocení. Metodický pokyn bude schválen Programovým výborem a stane se součástí balíčku dokumentů pro žadatele. Žadatelé se tak mohou podrobně seznámit se způsobem hodnocení projektů, což bude posilovat transparentnost celého procesu.

Struktura textu výzvy:

- ❖ název MAS a SPL časové rozmezí a místo příjmu Žádostí o dotaci , informaci o termínu příjmu povinných příloh k Žádosti o dotaci
- ❖ odkaz na internetové stránky MAS jméno a kontaktní údaje (telefon, e-mail) na pracovníka MAS, poskytujícího informace případným konečným žadatelům předpokládanou alokovanou částku a kolo příjmu PRV, ve kterém budou Žádosti registrovány na SZIF Výzva stanoví termín uzávěrky příjmu žádostí. Součástí výzvy bude i Příručka pro žadatele, fiche, Strategický plán Leader, Žádost.

Výzva včetně souvisejících dokumentů bude zveřejněna:

- ❖ na webové stránce www.masopavsko.cz,
- ❖ bude zaslána na všechny obce MAS Opavsko

Během této lhůty bude žadatelům poskytována individuální konzultační podpora při přípravě projektů. Bezprostředně po vyhlášení výzvy bude uspořádáno školení pro žadatele. Termín školení bude součástí vyhlášení výzvy. Programem školení bude podrobná informace o pravidlech pro vyhlášené fiche, prezentace formulářů a vzorů dokumentů s vysvětlením, vstupní konzultace pro individuální záměry, posouzení vhodnosti v rámci vyhlášených fichí.

Účastníci školení obdrží elektronické verze pravidel, Žádost o dotaci. Tyto dokumenty budou zveřejněny jako přílohy výzvy i na www.masopavsko.cz.

Příjem a registrace projektů žádostí

Projekty budou předkládány v různých termínech dle jednotlivých fichí osobně prostřednictvím statutárního popřípadě zplnomocněného zástupce, žadatelé je budou podepisovat při předložení na sekretariátu MAS Opavsko v Hradci nad Moravicí. Žadatelé budou předkládat dvě paré žádosti, projektu, povinných a nepovinných příloh. Za účasti žadatele provede manažer MAS nebo projektový asistent kontrolu úplnosti žádosti na základě kontrolního listu, který na závěr kontroly podepisuje zástupce MAS i zástupce žadatele. Úplné žádosti budou předloženy k administrativní kontrole.

Neúplné žádosti budou žadatelům na místě vráceny s písemným protokolem, který bude obsahovat důvod nepřijetí žádosti a výzvu k doplnění povinných příloh s termínem do 5 kalendářních dnů. Po uplynutí této lhůty vyhotoví sekretariát MAS Opavsko seznam přijatých i nepřijatých žádostí pro další postup administrace a přijaté postoupí dál k administrativní kontrole a kontrole přijatelnosti.

Administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti

Termín administrativní kontroly sjedná sekretariát MAS Opavsko s Výběrovou komisí, jejíž alespoň 1 zástupce se kontroly zúčastní. Kontrola přijatelnosti ověří přijatelnost žadatele, projektu a nákladů, administrativní kontrola prověří žádosti z hlediska obsahové správnosti na základě tabulky k jednotlivým fichím, k nimž budou žádosti předkládány. O výsledcích kontroly sepíše sekretariát MAS protokol, který podepisuje manažer MAS a zástupce Výběrové komise. Po provedení administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti bude MAS informovat písemně konečného žadatele o výsledku kontroly do 5 kalendářních dnů od ukončení kontroly. Doklad bude zaslán doporučeně nebo předán osobně proti podpisu konečného žadatele.

Zjistí-li kancelář MAS při administrativní kontrole, že žádost včetně projektu a příloh je neúplná nebo obsahuje zjevně chybné údaje, oznámí žadateli konkrétní závady s výzvou k jejich odstranění do 7 kalendářních dnů od doručení či převzetí žádosti. Do 5 pracovních dnů po doplnění podkladů se uskuteční kontrola odstraněných závad a do dalších 3 kalendářních dnů budou žadatelé o výsledku dodatečné kontroly informováni. Manažer MAS vydá potvrzení o převzetí opravených či doplněných částí žádosti, projektu nebo příloh. Nedojde-li k odstranění závad žádosti, projektu a příloh, považuje se žádost za neúplnou a bude ukončena její administrace. Dodatečné předkládání nepovinných příloh není možné.

Žadatel, jehož projekt byl na základě administrativní kontroly MAS vyřazen, má možnost do 7 kalendářních dnů ode dne následujícího po obdržení doporučené zásilky od MAS podat žádost o přezkoumání postupu MAS k Výběrové komisi. V případě, že ve lhůtě 5 kalendářních dnů nedojde ke shodnému závěru Výběrové komise MAS a žadatele, má konečný žadatel právo podat žádost o přezkoumání postupu MAS na příslušné RO SZIF nejpozději v termínu, kdy MAS předkládá vybrané/nevybrané projekty k zaregistrování. Pokud tak učiní, má zároveň povinnost dát tuto skutečnost MAS na vědomí. Až po vydání stanoviska RO SZIF k přezkumům může následovat procedura přípravy na hodnocení projektů Výběrovou komisí. Opravenou a doplněnou žádost, projekt a přílohy musí žadatel doručit na sekretariát MAS osobně nebo prostřednictvím pověřené osoby.

10.2. Způsob výběru projektů

Výběrová komise provede u žádostí, které prošly kladně administrativní kontrolou a kontrolou přijatelnosti, bodové hodnocení za každou fichi dle předem stanovených preferenčních kritérií.

Příprava na hodnocení projektů Výběrovou komisí MAS

Součástí přípravy hodnocení je provedení všech vstupních kontrol, které jsou podmínkou pro hodnocení projektu. Sekretariát MAS připraví každému členu Výběrové komise elektronickou verzi popřípadě tištěnou verzi všech předložených žádostí před prvním zasedání komise. Povinné i nepovinné přílohy žádostí budou členům Výběrové komise k dispozici k nahlédnutí v kanceláři MAS Opavsko. Současně budou připraveny čestná prohlášení o nestrannosti a nepodjatosti.

Způsob bodování v návaznosti na preferenční kritéria

Sekretariát MAS zajistí odpovídající prostory a další technické zázemí. Výběrová komise bude svolána po ukončení administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti. Zároveň je nutné, aby členové Výběrové komise měli možnost důkladně se seznámit s předloženými žádostmi. Jednání Výběrové komise bude svoláno nejpozději do 25 kalendářních dnů od uzávěrky příjmu žádostí. Toto jednání bude zaměřeno na školení členů výběrové komise, kde budou představeny fiche, metodika bodování dle preferenčních kritérií a monitorovací kritéria pro danou výzvu. Členové Výběrové komise budou důkladně proškoleni jak hodnotit projekt a správně bodovat dle preferenčních kritérií. V rámci první schůzky dané výzvy budou projednány výsledky administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti popřípadě projedná odvolání žadatelů proti ukončení administrace na základě předběžných kontrol. V případě kladné revize kontroly provedené manažerem MAS se žádost vrací do hry a je zařazena do dalších fází hodnocení. Následně dojde k rozřazení projektů mezi hodnotitele. Rozřazení projektů je neveřejné. Lhůta pro vyhodnocení a obodování přidělených projektů činí minimálně 10 kalendářních dnů.

V průběhu lhůty pro hodnocení projektů bude svoláno veřejné slyšení žadatelů. Veřejné slyšení umožní se hodnotitelům blíže seznámit s předloženými projekty, popřípadě položit doplňující dotaz. Slyšení bude otevřené veřejnosti a bude náležitě propagováno v souladu s komunikačním plánem MAS.

Bodování se provádí v rámci každé fiche zvlášť. Preferenční kritéria a jejich bodové ohodnocení zohledňují charakter jednotlivých fichí. Preferovaným způsobem bodování je ten, že každý projekt budou hodnotit minimálně 3 hodnotitelé (členové Výběrové komise) podle bodové stupnice vycházející z preferenčních kritérií. Druhé zasedání výběrové komise se uskuteční nejpozději do 20 kalendářních dnů od jednání prvního. Hodnotitelé však mají povinnost nejpozději 5 pracovních dnů před druhou schůzkou návrhy svého hodnocení poslat manažerovi MAS, aby připravil souhrnné výsledky hodnocení jak podklad pro jednání. Manažer MAS v rámci přípravy návrhů výsledků sleduje rozptyly přidělených bodů hodnotiteli. Na jednání komise pak kromě představení souhrnných výsledků upozorňuje na významné rozpory v bodování. V takovém případě, se hodnotitelé musí sjednotit za přítomnosti ostatních členů v hodnocení tak, aby se přidělené hodnoty nerozcházely víc jak o jeden stupeň.

Způsob přidělování bodů zobrazují následující tabulky.

Tab. 21 Fiche 1 – Cestovní ruch – rozvoj turistiky

Preferenční kritérium	Způsob bodování
Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa na plný úvazek	Vytvoření pracovního místa ano – 5 b.; ne – 0 b.
Uplatňování inovačních přístupů.	Nové aktivity v obci - 3 b. Nová aktivita v regionu MAS – 3 b. Nová aktivita v kraji - 3b.
Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.	Propojení s jiným odvětvím, subjektem – 3 b.; propojení s jiným projektem – 3 b.
Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let	Žadatel do 30 let – 2 b.; cílová skupina projektu do 30 let - 4 b.
Zaměření dopadů projektu na ženy.	Zaměstnané ženy – 5 b.
Navázání projektů na zajímavosti a ostatní služby v cestovním ruchu.	Navázání na 1 zajímavost, službu – 5 b. Navázání na 2 zajímavosti, služby – 10 b. Navázání na 3 zajímavosti, služby – 15 b.
Místo realizace v obci nebo v místní části obce, která má méně než 500 obyvatel.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Požadovaná výše dotace.	Snížení dotace o 1 % z výchozí hodnoty - 1 b., maximálně však 15% - 15 bodů.
Nižší než maximální možná míra uznatelných nákladů.	Za každých 100 tis. Kč pod úroveň uznatelných nákladů se přičítají 2 body, maximálně však 10 bodů.
Zaměření projektu na seniory.	Ano –5 b.; ne – 0 b.
Vytvoření pracovního místa, nebo udržení zaměstnanosti v organizaci díky novému pracovního místa	10 bodů - Projekt přispěje k vytvoření, nebo k udržení pracovního místa, (0,2 úvazek = 1 bod, 0,4 úvazek = 2 bod atd. 5 bodů = 1 celý pracovní úvazek). 0 bodů - projekt nevytvoří pracovní místo, ani nedojde k jeho udržení
Využívání moderních a inovativních technologií a cílů projektu přispěje k úsporám prostředků v následujících letech oproti stavu, kdy by nebyl projekt realizován	Max. 20 b; Za A: 1. b 1-4% objemu prostředků z projektu jde na aktivity přinášející úspory, 2 b. 5-8%, 3b. 9-12%, 4 b. 13 -16%, 5 b. 17-20%, 6 b. 21-24%, 7 b. 25-28%, 8 b. 29-32%, 9 b. 33 -36 %, 10 b. 37 a více %, Za B: velikost získané úspory oproti původnímu stavu 0-10% body za A děleno 2, 11- 30% jednonásobek bodů za A, 31% a více dvojnásobek bodů za A
Žadatel předložil v daném kole pouze jednu projektovou žádost	1 žádost 10 bodů, více žádostí 0 bodů
Podpora žadatele v minulosti	6 bodů - žadatel nezískal podporu v minulé výzvě 3 bodů - žadatel získal krácenou podporu v minulé výzvě 0 bodů - žadatele získal nekrácenou podporu v minulé výzvě

Tab.22 Fiche 2 - Obnovení kulturních a historických hodnot venkova

Preferenční kritérium	Způsob bodování
Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa na plný úvazek.	Vytvoření pracovního místa ano – 3 b.; ne – 0 b.
Uplatňování inovačních přístupů.	Provázání projektu s veřejným prostranstvím - 3 b., mobiliářem - 3b., infocedulemi - 3b. Nové využití památky - 3b.
Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.	Propojení s 1 odvětvím – 3 b. Propojení se 2 odvětvími – 6 b. Propojení se 3 a více odvětvími – 9 b.
Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let	Mladí lidé projekt navrhnou – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Zaměření dopadů projektu na ženy.	Ženy projekt navrhnou – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Místo realizace v obci nebo v místní části obce, která má méně než 500 obyvatel.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Požadovaná výše dotace.	Snížení dotace o 1 % z výchozí hodnoty - 1 b., maximálně však 15% - 15 bodů.
Nižší než maximální možná míra uznatelných nákladů.	Za každých 100 tis. Kč pod úroveň uznatelných nákladů se přičítají 2 body, maximálně však 10 bodů.
Propojení památky s prvky zvyšující atraktivitu	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Projekt má význam pro zlepšení kvality života obyvatel v obci	6 bodů - projekt svým zaměřením přispívá k zlepšení kvality života všech obyvatel obce, ve které je projekt realizován a obyvatel jiných obcí z okolí. 3 bodů - projekt svým zaměřením přispívá k zlepšení kvality života všech obyvatel obce, ve které je projekt realizován (<i>více než 30 % obyvatel obce</i>) 0 bodů - projekt svým zaměřením přispívá k zlepšení kvality života pouze pro úzkou skupinu obyvatel v obci
Vytvoření pracovního místa, nebo udržení zaměstnanosti v organizaci díky novému pracovnímu místu	10 bodů - Projekt přispěje k vytvoření, nebo k udržení pracovního místa, (0,2 úvazek = 1 bod, 0,4 úvazek = 2 bod atd. 5 bodů = 1 celý pracovní úvazek). 0 bodů - projekt nevytvoří pracovní místo, ani nedojde k jeho udržení
Využívání moderních a inovativních technologií a cílů projektu přispěje k úsporám prostředků v následujících letech oproti stavu, kdy by nebyl projekt realizován	Max. 20 b; Za A: 1. b 1-4% objemu prostředků z projektu jde na aktivity přinářející úspory, 2 b. 5-8%, 3b. 9-12%, 4 b. 13 -16%, 5 b. 17-20%, 6 b. 21-24%, 7 b. 25-28%, 8 b. 29-32%, 9 b. 33 -36 %, 10 b. 37 a více %, Za B: velikost získané úspory oproti původnímu stavu 0-10% body za A děleno 2, 11- 30% jednonásobek bodů za A, 31% a více dvojnásobek bodů za A
Žadatel předložil v daném kole pouze jednu projektovou žádost	1 žádost 10 bodů, více žádostí 0 bodů
Podpora žadatele v minulosti	6 bodů - žadatel nezískal podporu v minulé výzvě 3 bodů - žadatel získal krácenou podporu v minulé výzvě 0 bodů - žadatele získal nekrácenou podporu v minulé výzvě
Příjem dotace na katastru obce ve fichích 2,3 a 4 v programu LEADER v období 2009 – 2011	0-30 b., 0% čerpání – 30b., 10% - 27b., 30% - 21b., 40% - 18b., 50% - 15b., 60% - 12b., 70% - 9b., 80% - 6b., 90% - 3b., 100% - 0 b.

Tab. 23 Fiche 3 – Obnova a rozvoj obcí vesnic

Preferenční kritérium	Způsob bodování
Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa na plný úvazek. (pracovní místo 50+ absolventi)	Vytvoření pracovního místa ano – 3 b.; ne – 0 b.
Uplatňování inovačních přístupů.	Technická inovace – 5 b. Organizační inovace – 5 b.
Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.	Propojení s 1 odvětvím – 3 b. Propojení se 2 odvětvími – 6 b. Propojení se 3 a více odvětvími – 9 b.
Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let	Mladí lidé projekt navrhnou – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Zaměření dopadů projektu na ženy.	Ženy projekt navrhnou – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Místo realizace v obci nebo v místní části obce, která má méně než 500 obyvatel.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Požadovaná výše dotace.	Snížení dotace o 1 % z výchozí hodnoty - 1 b., maximálně však 15% - 15 bodů.
Nižší než maximální možná míra uznatelných nákladů.	Za každých 100 tis. Kč pod úroveň uznatelných nákladů se přičítají 2 body, maximálně však 10 bodů.
Zapojení veřejnosti do plánování a realizace projektů.	Ano – 15 b.; částečně – 7b., ne – 0 b.
Komplexnost řešení projektu.	Projekt + mobiliář – 3 b. Projekt + veřejná zeleň – 3 b. Projekt + estetické řešení – 3 b.
Projekt má význam pro zlepšení kvality života obyvatel v obci	6 bodů - projekt svým zaměřením přispívá k zlepšení kvality života všech obyvatel obce, ve které je projekt realizován a obyvatel jiných obcí z okolí. 3 bodů - projekt svým zaměřením přispívá k zlepšení kvality života všech obyvatel obce, ve které je projekt realizován (<i>více než 30 % obyvatel obce</i>) 0 bodů - projekt svým zaměřením přispívá k zlepšení kvality života pouze pro úzkou skupinu obyvatel v obci
Vytvoření pracovního místa, nebo udržení zaměstnanosti v organizaci díky novému pracovního místa	10 bodů - Projekt přispěje k vytvoření, nebo k udržení pracovního místa, (0,2 úvazek = 1 bod, 0,4 úvazek = 2 bod atd. 5 bodů = 1 celý pracovní úvazek). 0 bodů - projekt nevytvoří pracovní místo, ani nedojde k jeho udržení
Využívání moderních a inovativních technologií a cílů projektu přispěje k úsporám prostředků v následujících letech oproti stavu, kdy by nebyl projekt realizován	Max. 20 b; Za A: 1. b 1-4% objemu prostředků z projektu jde na activity přinášející úspory, 2 b. 5-8%, 3b. 9-12%, 4 b. 13 -16%, 5 b. 17-20%, 6 b. 21-24%, 7 b. 25-28%, 8 b. 29-32%, 9 b. 33 -36 %, 10 b. 37 a více %, Za B: velikost získané úspory oproti původnímu stavu 0-10% body za A děleno 2, 11- 30% jednonásobek bodů za A, 31% a více dvojnásobek bodů za A
Žadatel předložil v daném kole pouze jednu projektovou žádost	1 žádost 10 bodů, více žádostí 0 bodů
Podpora žadatele v minulosti	6 bodů - žadatel nezískal podporu v minulé výzvě 3 bodů - žadatel získal krácenou podporu v minulé výzvě 0 bodů - žadatele získal nekrácenou podporu v minulé výzvě
Příjem dotace na katastru obce ve fichích 2,3 a 4 v programu LEADER v období 2009 – 2011	0-30 b., 0% čerpání – 30b., 10% - 27b., 30% - 21b., 40% - 18b., 50% - 15b., 60% - 12b., 70% - 9b., 80% - 6b., 90% - 3b., 100% - 0 b.

Tab. 24 Fiche 4 – Zlepšení občanské vybavenosti

Preferenční kritérium	Způsob bodování
Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa na plný úvazek.	Vytvoření pracovního místa ano – 3 b.; ne – 0 b.
Uplatňování inovačních přístupů.	Technická inovace – 5 b. Organizační inovace – 5 b.
Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.	Propojení s 1 odvětvím – 3 b. Propojení se 2 odvětvími – 6 b. Propojení se 3 a více odvětvími – 9 b.
Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let	Mladí lidé projekt navrhnou – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Zaměření dopadů projektu na ženy.	Ženy projekt navrhnou – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Místo realizace v obci nebo v místní části obce, která má méně než 500 obyvatel.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Požadovaná výše dotace.	Snížení dotace o 1 % z výchozí hodnoty - 1 b., maximálně však 15% - 15 bodů.
Nižší než maximální možná míra uznatelných nákladů.	Za každých 100 tis. Kč pod úroveň uznatelných nákladů se přičítají 2 body, maximálně však 10 bodů.
Zapojení veřejnosti do plánování a realizace projektů.	Ano – 15 b.; částečně – 7, ne – 0 b.
Využití OZE.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Plánovaný počet uživatelů.	Za každých 50 uživatelů – 1 b., max. však 10 b.
Vytvoření pracovního místa, nebo udržení zaměstnanosti v organizaci díky novému pracovnímu místu	10 bodů - Projekt přispěje k vytvoření, nebo k udržení pracovního místa, (0,2 úvazek = 1 bod, 0,4 úvazek = 2 bod atd. 5 bodů = 1 celý pracovní úvazek). 0 bodů - projekt nevytvoří pracovní místo, ani nedojde k jeho udržení
Projekt má význam pro zlepšení kvality života obyvatel v obci	6 bodů - projekt svým zaměřením přispívá k zlepšení kvality života všech obyvatel obce, ve které je projekt realizován a obyvatel jiných obcí z okolí. 3 bodů - projekt svým zaměřením přispívá k zlepšení kvality života všech obyvatel obce, ve které je projekt realizován (<i>více než 30 % obyvatel obce</i>) 0 bodů - projekt svým zaměřením přispívá k zlepšení kvality života pouze pro úzkou skupinu obyvatel v obci
Využívání moderních a inovativních technologií a cílů projektu přispěje k úsporám prostředků v následujících letech oproti stavu, kdy by nebyl projekt realizován	Max. 20 b; Za A: 1. b 1-4% objemu prostředků z projektu jde na activity přinášející úspory, 2 b. 5-8%, 3b. 9-12%, 4 b. 13 -16%, 5 b. 17-20%, 6 b. 21-24%, 7 b. 25-28%, 8 b. 29-32%, 9 b. 33 -36 %, 10 b. 37 a více %, Za B: velikost získané úspory oproti původnímu stavu 0-10% body za A děleno 2, 11- 30% jednonásobek bodů za A, 31% a více dvojnásobek bodů za A
Žadatel předložil v daném kole pouze jednu projektovou žádost	1 žádost 10 bodů, více žádostí 0 bodů
Podpora žadatele v minulosti	6 bodů - žadatel nezískal podporu v minulé výzvě 3 bodů - žadatel získal krácenou podporu v minulé výzvě 0 bodů - žadatele získal nekrácenou podporu v minulé výzvě
Příjem dotace na katastru obce ve fíchách 2,3 a 4 v programu LEADER v období 2009 – 2011	0-30 b., 0% čerpání – 30b., 10% - 27b., 30% - 21b., 40% - 18b., 50% - 15b., 60% - 12b., 70% - 9b., 80% - 6b., 90% - 3b., 100% - 0 b.

Tab. 25 Fiche 5 - Nové podnikatelské aktivity

Preferenční kritérium	Způsob bodování
Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa na plný úvazek.	Vytvoření pracovního místa ano – 5 b.; ne – 0 b.
Uplatňování inovačních přístupů.	Technická inovace – 5 b. Organizační inovace – 5 b.
Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.	Propojení s 1 odvětvím – 3 b. Propojení se 2 odvětvími – 6 b. Propojení se 3 a více odvětvími – 9 b.
Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let	Mladí lidé projekt navrhují – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Zaměření dopadů projektu na ženy.	Ženy projekt navrhují – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Místo realizace v obci nebo v místní části obce, která má méně než 500 obyvatel.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Požadovaná výše dotace.	Snížení dotace o 1 % z výchozí hodnoty - 1 b., maximálně však 15% - 15 bodů.
Nižší než maximální možná míra uznatelných nákladů.	Za každých 100 tis. Kč pod úroveň uznatelných nákladů se přičítají 2 body, maximálně však 10 bodů.
Produkce OZE.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Nevyužívaný objekt.	Za využití každých 10% budovy ležící ladem – 1 b., max. však 50% - 5 b.
Vyřešený odbyt produktů.	Ano – 8 b.; ne – 0 b.
Využívání místních zdrojů v projektu	2 body – zaměstnává místní obyvatele 2 body – využívání místní energie (solární, větrné, obnovitelné zdroje – peletky apod) 2 body – využívání místních materiálů 2 body – využití místních prostor 0 bodů - nevyužívá žádné místní zdroje
Vytvoření pracovního místa, nebo udržení zaměstnanosti v organizaci díky novému pracovního místa	10 bodů - Projekt přispěje k vytvoření, nebo k udržení pracovního místa, (0,2 úvazek = 1 bod, 0,4 úvazek = 2 bod atd. 5 bodů = 1 celý pracovní úvazek). 0 bodů - projekt nevytvoří pracovní místo, ani nedojde k jeho udržení
Využívání moderních a inovativních technologií a cílů projektu přispěje k úsporám prostředků v následujících letech oproti stavu, kdy by nebyl projekt realizován	Max. 20 b; Za A: 1. b 1-4% objemu prostředků z projektu jde na activity přinášející úspory, 2 b. 5-8%, 3b. 9-12%, 4 b. 13 -16%, 5 b. 17-20%, 6 b. 21-24%, 7 b. 25-28%, 8 b. 29-32%, 9 b. 33 -36 %, 10 b. 37 a více %, Za B: velikost získané úspory oproti původnímu stavu 0-10% body za A děleno 2, 11- 30% jednonásobek bodů za A, 31% a více dvojnásobek bodů za A
Žadatel předložil v daném kole pouze jednu projektovou žádost	1 žádost 10 bodů, více žádostí 0 bodů
Podpora žadatele v minulosti	6 bodů - žadatel nezískal podporu v minulé výzvě 3 bodů - žadatel získal krácenou podporu v minulé výzvě 0 bodů - žadatele získal nekrácenou podporu v minulé výzvě
Rozvoj tradiční místní produkce	5 bodů – projekt má přínos pro rozvoj tradičních řemesel a služeb 0 bodů - projekt má přínos pro udržení a další rozvoj místní nabídky výrobků a služeb

Tab. 26 Fiche 6 - Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Preferenční kritérium	Způsob bodování
Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa na plný úvazek.	Vytvoření pracovního místa ano – 5 b.; ne – 0 b.
Uplatňování inovačních přístupů.	Technická inovace – 5 b. Organizační inovace – 5 b.
Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.	Propojení s 1 odvětvím – 3 b. Propojení se 2 odvětvími – 6 b. Propojení se 3 a více odvětvími – 9 b.
Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let	Mladí lidé projekt navrhnou – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Zaměření dopadů projektu na ženy.	Ženy projekt navrhnou – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Místo realizace v obci nebo v místní části obce, která má méně než 500 obyvatel.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Požadovaná výše dotace.	Snížení dotace o 1 % z výchozí hodnoty - 1 b., maximálně však 15% - 15 bodů.
Nižší než maximální možná míra uznatelných nákladů.	Za každých 100 tis. Kč pod úroveň uznatelných nákladů se přičítají 2 body, maximálně však 10 bodů.
Produkce OZE.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Nevyužívaný objekt.	Za využití každých 10% budovy ležící ladem – 1 b., max. však 50% - 5 b.
Vyřešený odbyt produktů.	Ano – 8 b.; ne – 0 b.
Využívání místních zdrojů v projektu	2 body – zaměstnává místní obyvatele 2 body – využívání místní energie (solární, větrné, obnovitelné zdroje – peletky apod) 2 body – využívání místních materiálů 2 body – využití místních prostor 0 bodů - nevyužívá žádné místní zdroje
Vytvoření pracovního místa, nebo udržení zaměstnanosti v organizaci díky novému pracovnímu místu	10 bodů - Projekt přispěje k vytvoření, nebo k udržení pracovního místa, (0,2 úvazek = 1 bod, 0,4 úvazek = 2 bod atd. 5 bodů = 1 celý pracovní úvazek). 0 bodů - projekt nevytvoří pracovní místo, ani nedojde k jeho udržení
Využívání moderních a inovativních technologií a cílů projektu přispěje k úsporám prostředků v následujících letech oproti stavu, kdy by nebyl projekt realizován	Max. 20 b; Za A: 1. b 1-4% objemu prostředků z projektu jde na activity přinášející úspory, 2 b. 5-8%, 3b. 9-12%, 4 b. 13 -16%, 5 b. 17-20%, 6 b. 21-24%, 7 b. 25-28%, 8 b. 29-32%, 9 b. 33 -36 %, 10 b. 37 a více %, Za B: velikost získané úspory oproti původnímu stavu 0-10% body za A děleno 2, 11- 30% jednonásobek bodů za A, 31% a více dvojnásobek bodů za A
Žadatel předložil v daném kole pouze jednu projektovou žádost	1 žádost 10 bodů, více žádostí 0 bodů
Podpora žadatele v minulosti	6 bodů - žadatel nezískal podporu v minulé výzvě 3 bodů - žadatel získal krácenou podporu v minulé výzvě 0 bodů - žadatele získal nekrácenou podporu v minulé výzvě
Rozvoj tradiční místní produkce	5 bodů – projekt má přínos pro rozvoj tradičních řemesel a služeb 0 bodů - projekt má přínos pro udržení a další rozvoj místní nabídky výrobků a služeb

Tab. 27 Fiche 7 - Přidávání hodnoty zemědělských a potravinářských produktů

Preferenční kritérium	Způsob bodování
Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa na plný úvazek.	Vytvoření pracovního místa ano – 5 b.; ne – 0 b.
Uplatňování inovačních přístupů.	Technická inovace – 5 b. Organizační inovace – 5 b.
Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.	Propojení s 1 odvětvím – 3 b. Propojení se 2 odvětvími – 6 b. Propojení se 3 a více odvětvími – 9 b.
Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let	Mladí lidé projekt navrhuji – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Zaměření dopadů projektu na ženy.	Ženy projekt navrhuji – 3 b., podílejí se na jeho realizaci – 3 b., jsou cílovou skupinou – 3 b.
Místo realizace v obci nebo v místní části obce, která má méně než 500 obyvatel.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Požadovaná výše dotace.	Snížení dotace o 1 % z výchozí hodnoty - 1 b., maximálně však 15% - 15 bodů.
Nižší než maximální možná míra uznatelných nákladů.	Za každých 100 tis. Kč pod úroveň uznatelných nákladů se přičítají 2 body, maximálně však 10 bodů.
Nevyužívaný objekt.	Za využití každých 10% budovy ležící ladem – 1 b., max. však 50% - 5 b.
Vyřešený odbyt produktů.	Ano – 8 b.; ne – 0 b.
Využívání místních zdrojů v projektu	2 body – zaměstnává místní obyvatele 2 body – využívání místní energie (solární, větrné, obnovitelné zdroje – peletky apod) 2 body – využívání místních materiálů 2 body – využití místních prostor 0 bodů - nevyužívá žádné místní zdroje
Vytvoření pracovního místa, nebo udržení zaměstnanosti v organizaci díky novému pracovního místa	10 bodů - Projekt přispěje k vytvoření, nebo k udržení pracovního místa, (0,2 úvazek = 1 bod, 0,4 úvazek = 2 bod atd. 5 bodů = 1 celý pracovní úvazek). 0 bodů - projekt nevytvoří pracovní místo, ani nedojde k jeho udržení
Využívání moderních a inovativních technologií a cílů projektu přispěje k úsporám prostředků v následujících letech oproti stavu, kdy by nebyl projekt realizován	Max. 20 b; Za A: 1. b 1-4% objemu prostředků z projektu jde na activity přinášející úspory, 2 b. 5-8%, 3b. 9-12%, 4 b. 13 -16%, 5 b. 17-20%, 6 b. 21-24%, 7 b. 25-28%, 8 b. 29-32%, 9 b. 33 -36 %, 10 b. 37 a více %, Za B: velikost získané úspory oproti původnímu stavu 0-10% body za A děleno 2, 11- 30% jednonásobek bodů za A, 31% a více dvojnásobek bodů za A
Žadatel předložil v daném kole pouze jednu projektovou žádost	1 žádost 10 bodů, více žádostí 0 bodů
Podpora žadatele v minulosti	6 bodů - žadatel nezískal podporu v minulé výzvě 3 bodů - žadatel získal krácenou podporu v minulé výzvě 0 bodů - žadatele získal nekrácenou podporu v minulé výzvě
Uvedení nového produktu na trh	5 bodů - žadatel se zaváže k uvedení nového produktu na trh, a to do 6 měsíců od ukončení projektu 0 bodů - žadatele neuvede na trh nový výrobek

Zapojení do certifikačního systému regionálních značek	5 bodů - žadatel se zaváže přihlásit výrobek, který je cílem projektu do certifikačního procesu k získání některé z regionálních značek využívaných v ČR do jednoho roku od ukončení projektu. 0 bodů - žadatele nebude žádat o certifikaci výrobku

Tab. 28 Fiche 8 – Rozvoj turistického ruchu – ubytování a sport

Preferenční kritérium	Způsob bodování
Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa na plný úvazek	Vytvoření pracovního místa ano – 5 b.; ne – 0 b.
Uplatňování inovačních přístupů.	Nové aktivity v obci - 3 b. Nová aktivita v regionu MAS – 3 b. Nová aktivita v kraji - 3b.
Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.	Propojení s jiným odvětvím, subjektem – 3 b.; propojení s jiným projektem – 3 b.
Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let	Žadatel do 30 let – 2 b.; cílová skupina projektu do 30 let - 4 b.
Zaměření dopadů projektu na ženy.	Zaměstnané ženy – 5 b.
Navázání projektů na zajímavosti a ostatní služby v cestovním ruchu.	Navázání na 1 zajímavost, službu – 5 b. Navázání na 2 zajímavosti, služby – 10 b. Navázání na 3 zajímavosti, služby – 15 b.
Místo realizace v obci nebo v místní části obce, která má méně než 500 obyvatel.	Ano – 5 b.; ne – 0 b.
Požadovaná výše dotace.	Snížení dotace o 1 % z výchozí hodnoty - 1 b., maximálně však 15% - 15 bodů.
Nižší než maximální možná míra uznatelných nákladů.	Za každých 100 tis. Kč pod úroveň uznatelných nákladů se přičítají 2 body, maximálně však 10 bodů.
Zaměření projektu na seniory.	Ano –5 b.; ne – 0 b.
Vytvoření pracovního místa, nebo udržení zaměstnanosti v organizaci díky novému pracovního místa	10 bodů - Projekt přispěje k vytvoření, nebo k udržení pracovního místa, (0,2 úvazek = 1 bod, 0,4 úvazek = 2 bod atd. 5 bodů = 1 celý pracovní úvazek). 0 bodů - projekt nevytvoří pracovní místo, ani nedojde k jeho udržení
Využívání moderních a inovativních technologií a cílů projektu přispěje k úsporám prostředků v následujících letech oproti stavu, kdy by nebyl projekt realizován	Max. 20 b; Za A: 1. b 1-4% objemu prostředků z projektu jde na aktivity přinášející úspory, 2 b. 5-8%, 3b. 9-12%, 4 b. 13 -16%, 5 b. 17-20%, 6 b. 21-24%, 7 b. 25-28%, 8 b. 29-32%, 9 b. 33 -36 %, 10 b. 37 a více %, Za B: velikost získané úspory oproti původnímu stavu 0-10% body za A děleno 2, 11- 30% jednonásobek bodů za A, 31% a více dvojnásobek bodů za A
Žadatel předložil v daném kole pouze jednu projektovou žádost	1 žádost 10 bodů, více žádostí 0 bodů
Podpora žadatele v minulosti	6 bodů - žadatel nezískal podporu v minulé výzvě 3 bodů - žadatel získal krácenou podporu v minulé výzvě 0 bodů - žadatele získal nekrácenou podporu v minulé výzvě

Členové výběrové komise jsou vázáni statutem Výběrové komise a zásadami pro řešení střetu zájmů: člen Výběrové komise, u něž by mohlo dojít ke střetu zájmů, se hodnocení zdrží a místo něj bude danou žádost hodnotit náhradník schválený Členskou schůzí. K zodpovězení odborných otázek v souvislosti se žádostmi připraví kancelář před jednáním Výběrové komise adresář odborných konzultantů, případně přizve konzultanty k jednání.

Předseda Výběrové komise pak společně s manažerem MAS překontrolují výsledné součty, zapíše je do připraveného protokolu a dopočítají průměrnou výslednou bodovou hodnotu pro každý hodnocený projekt. Na základě těchto hodnot potom projekty seřadí v pořadí od nejlépe hodnoceného k nejhůře hodnocenému. Tímto okamžikem končí zasedání Výběrové komise. Z jednání Výběrové komise je vyhotoven zápis, který podepisuje předseda Výběrové komise. Zápis obsahuje:

- ❖ bodové hodnocení jednotlivých projektů,
- ❖ seznam žádostí seřazený podle bodového hodnocení,

- ❖ záznam diskuse o všech otázkách souvisejících s bodovým hodnocením, vyjádření odborníků.

Schvalování doporučených projektů programovým výborem

Nejpozději do 10 kalendářních dnů od druhého jednání Výběrové komise zasedne Programový výbor za účasti předsedy Výběrové komise, který na tomto zasedání seznámí s pořadím obodovaných projektů. Programový výbor schvaluje návrh Výběrové komise a rozhoduje o přesunech nevyužitých alokací v rámci jednotlivých Fichí.

Rozhodování se musí řídit těmito zásadami:

- ❖ Musí se respektovat pořadí, v jakém jsou projekty seřazeny dle bodového hodnocení.
- ❖ Musí se respektovat alokace stanovená na jednotlivou Fichí. Alokace se nesmí překročit, ale může se nedočerpat v případě, že nebyl podán dostatek projektů, které splnily kritéria přijatelnosti.

Ze zasedání Výběrové komise a z jednání Programového výboru bude vypracována:

- ❖ hodnotící zpráva Výběrové komise a Programového výboru MAS s počtem bodů pro jednotlivé projekty,
- ❖ seznam projektů doporučených k financování,
- ❖ seznam projektů nedoporučených k financování z výzvy.

Kancelář MAS dále předloží :

- ❖ všechny žádosti, u nichž byla hodnocena přijatelnost a které posuzovala Výběrová komise MAS,
- ❖ kontrolní listy povinných a nepovinných příloh všech žádostí,
- ❖ hodnocení přijatelnosti všech žádostí,

Všechny tyto zprávy a seznamy budou předány nejpozději do 5 kalendářních dnů od zasedání Programového výboru na RO SZIF.

V případě, že projekt nebyl vybrán ke spolufinancování z důvodu nedostatku disponibilních finančních prostředků, sdělí tuto skutečnost MAS písemně žadateli. Po předání seznamu projektů na RO SZIF běží lhůta pro registraci žádostí. Následně RO SZIF provede ověření administrativní kontroly Žádosti o dotaci, která byla provedena místní akční skupinou. V případě zjištění nedostatků vyzve do 35 kalendářních dnů od zaregistrování Žádosti o dotaci žadatele k tomu, aby provedl odstranění uvedených konkrétních závad. Nedojde-li k odstranění závad Žádosti o dotaci do 14 kalendářních dnů ode dne následujícího po dni odeslání výzvy žadateli, považuje se Žádost o dotaci uplynutím této lhůty automaticky za chybnou a z tohoto důvodu také bude ukončena administrace.

Žádosti o dotaci. Lhůta pro výzvu SZIF k odstranění závad počíná běžet dnem, který následuje po dni zaregistrování Žádosti o dotaci, lhůta pro odstranění závad v Žádosti o dotaci počíná běžet dnem následujícím po dni odeslání výzvy žadateli k jejich odstranění. V případě, že by měl poslední den lhůty připadnout na den pracovního klidu nebo volna, lhůta se prodlouží a bude končit až nejbližší následující pracovní den. V případě, že projekt vybraný MAS byl schválen ke spolufinancování, je žadatel písemně vyzván k převzetí Rozhodnutí a k podpisu smlouvy při RO SZIF. Žadatel je povinen se před podpisem smlouvy podrobně seznámit s jejím obsahem i s obsahem Rozhodnutí. Podmínky podepisuje žadatel/příjemce pomoci osobně na příslušném RO SZIF.

Pokud RO SZIF shledá pochybení MAS při kontrole přijatelnosti a výběru projektů, napraví MAS tato pochybení do stanoveného termínu. V případě, že RO SZIF posoudí žádost o přezkoumání postupu MAS při administrativní kontrole (na podnět žadatele) jako oprávněnou a vyzve MAS k nápravě, bude opět svolána Výběrová komise, která projekt vrácený do administrace oboduje podle výše uvedených pravidel. Následně opraví seznamy vybraných/nevybraných žádostí a kancelář předloží RO SZIF tyto seznamy a požadované aktualizované přílohy.

10.3. Realizační část

Administrace v průběhu realizace projektů

Po administrativní kontrole RO SZIF a nápravě případných pochybení podepisují žadatelé s RO SZIF Dohodu a zahajují realizaci projektů. Pokud dojde v projektu ke změnám proti žádosti, převezme kancelář MAS Opavsko od žadatele/příjemce dotace Hlášení o změnách, provede jeho kontrolu a předá (zašle doporučeným dopisem) na RO SZIF.

Provádění kontrol projektů

Manažer MAS Opavsko se účastní kontrol projektů podle harmonogramu kontrol RO SZIF (standardně před proplacením dotace, podle možností a podmínek i neplánovaných kontrol). Možnost zúčastnit se kontrol mají i členové Programového výboru a Revizní komise. Kromě těchto kontrol provede MAS Opavsko minimálně jednou ročně vlastní kontrolu projektů tak, aby bylo možné zpracovat zprávu o průběhu projektu do výroční zprávy MAS Opavsko a propagačních materiálů informujících o realizaci SPL na Opavsku. Během kontrol MAS Opavsko pořizuje fotodokumentaci pro potřeby prezentace MAS. Cílem této kontroly je zejména sběr informací o plnění monitorovacích indikátorů.

Tab. 29 Struktura kontrol projektů

Typ kontroly	Obsah kontroly
Kontrola před zahájením realizace	Kontrola stavu místa realizace – kontrola výchozích předpokladů Kontrola plnění preferenčních kritérií Kontrola výchozích předpokladů projektu (předfinancování, plnění výstupů)
Kontrola v průběhu realizace	Kontrola naplňování monitorovacích indikátorů Kontrola dodržování stanoveného harmonogramu Kontrola naplňování předpokládaného plánu projektu
Kontrola po ukončení projektu	Kontrola dodržování monitorovacích indikátorů Kontrola archivace dokumentů Kontrola dodržování pravidel publicity

Z kontrol budou vypracovány zprávy o průběhu kontrol, které bude projednávat Programový výbor a budou zasílány na příslušný RO SZIF.

MAS bude mít za povinnost kontrolovat žádosti o proplacení dotace včetně doplňkových podkladů o platbu.

Administrace proplácení projektů

Potvrzení žádosti o proplacení - k termínu ukončení projektu a předložení žádosti o proplacení zkontroluje kancelář MAS žádost včetně příloh podle kontrolního listu a potvrdí formulář Žádosti o proplacení. Tu příjemce dotace předkládá RO SZIF.

10.4. Kontrola činnosti MAS

Činnost MAS podléhá kontrole ze strany svých orgánů (Programový výbor, Členská schůze) formou interních auditů. MAS vypracuje každoročně výroční zprávu o své činnosti, která bude zveřejněna. Na základě výroční zprávy a zhodnocení činnosti MAS budou aplikovány kroky pro zefektivnění další práce a činnosti.

Kontrola činnosti MAS Opavsko je zajištěna vnitřními předpisy (viz. kap.9 Organizace MAS) a kontrolními mechanismy. Cílem těchto předpisů je zajistit efektivitu a transparentnost činností MAS a správné nakládání s prostředky dotací a jiných zdrojů. Operativní kontrola je součástí řídicí práce manažera, mezi jehož povinnosti patří:

- ❖ řídit se v kontrolní činnosti zákony a vnitřními předpisy MAS Opavsko,
- ❖ přesvědčovat se o plnění plánu činnosti s vazbou na čerpání rozpočtu,
- ❖ kontrolovat plnění úkolů zadaných statutárními orgány,
- ❖ kontrolovat aktuálnost dokumentů: jednacích řádů, vnitřních předpisů, náplní práce apod.,
- ❖ kontrolovat plnění plánu vzdělávání,
- ❖ projednat se statutárními orgány případné nedostatky, navrhnout řešení a opatření.

Nadřízeným orgánem pro kontrolu je pro manažera Revizní komise MAS. K doložení činnosti pracovníků se vede evidence:

- ❖ měsíční pracovní výkazy zaměstnanců,
- ❖ zápisy a vzdělávací materiály ze školení a dalších vzdělávacích akcí, jichž se pracovníci kanceláře zúčastnili,
- ❖ záznamy o poskytnutých konzultacích,
- ❖ zprávy o akcích.

Kontrola účetnictví a finančního řízení MAS

Kontrola je prováděna na úrovni řídicí kontroly a interního auditu. Řídicí kontrolu provádí manažer MAS ve třech časových rovinách:

- ❖ **Předběžná kontrola výdajů:** V rámci této předběžné kontroly příjmů i výdajů budou kontrolovány činnosti předcházející vlastní operaci. V této fázi bude kladen maximální důraz na posouzení souladu zamýšlené operace se schváleným rozpočtem, souladu s parametry SPL a pravidly Programu LEADER. Tato kontrola bude prováděna manažerem MAS.
- ❖ **Průběžná kontrola:** Průběžná kontrola úplnosti a přesnosti průběhu operací bude prováděna od vzniku závazku až do okamžiku jeho splnění ze strany dodavatele, přičemž se kontrolují jednotlivé parametry plnění a rovněž i provedení úhrady ze strany MAS vč. kompletního vyúčtování operace. Bude zde zachována zásada oddělení funkce rozhodovací (manažer MAS nebo předseda MAS), platební (účetní) a účtovací (účetní). Manažer MAS popřípadě předseda MAS je odpovědný za kontrolu souladu operace s objednávkou/smlouvou, finanční manažer za výši a včasnost plnění a účetní za kontrolu náležitosti dokladů a souladu s pravidly účetních operací.
- ❖ **Následná kontrola:** Následná kontrola bude prováděna Kontrolní komisí MAS minimálně jedenkrát ročně a zaměří se zejména na dodržování zákona o účetnictví, dodržování pravidel finanční kontroly, dodržování zásad vedení správného, úplného, průkazného, srozumitelného a přehledného účetnictví vztahujícího se k projektům spolufinancovaným z prostředků z rozpočtu EU v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Ověřuje se zpětně konečný výsledek operace a to za pomoci revizních postupů na vybraném vzorku operací. Následnou kontrolu představuje rovněž zpracování úč. výkazů vč. požadovaných rozborů hospodaření. Cílem je ověřit, zda operace byly provedeny v souladu s předpisy, uzavřenými smlouvami, v částkách schválených rozpočtem. Komise vyhotovuje kontrolní zprávu, projednává ji Členská schůze a taktéž přijímá nápravná opatření vedoucí k odstranění nedostatků.

Interní audit

Prováděním interního auditu je pověřena Revizní komise MAS. Výsledky interního auditu projednává Programový výbor a Členská schůze, která přijímá nápravná opatření.

Interní audit zejména:

- ❖ ověřuje, zda údaje vykázané ve finančních, účetních a jiných výkazech věrně zobrazují majetek, zdroje financování k jeho pořízení a hospodaření s ním,
- ❖ prověřuje zajišťování příjmů, financování činností MAS a zajištění správy prostředků,
- ❖ zkoumá hospodárnost, efektivnost a účelnost operací,
- ❖ předkládá zprávy radě MAS, navrhuje opatření,
- ❖ vypracovává roční zprávu, která jako součást výroční zprávy podléhá schválení Členskou schůzí a je zveřejňována.

Sebehodnocení MAS

Sebehodnocení MAS bude prováděno za účelem vlastního hodnocení organizační struktury, klíčových procesů při realizaci dotačního programu a identifikace kritických míst realizace programu. Systém hodnocení založený na vnitřní výměně názorů a doporučení bude posilovat kulturu sebehodnocení a zpětných vazeb vedoucích ke zlepšování výkonnosti jednotlivých složek MAS a klíčových procesů. Hodnocení bude prováděno průběžně v průběhu realizace programu a bude ho provádět komise složená ze zástupců různých složek řídicí struktury MAS, například: zástupce Výběrové komise, zástupce Programového výboru, předseda MAS, manažer MAS, externí spolupracovník, zástupce kontrolního výboru a zástupce poradní skupiny MAS. Sebehodnocení bude probíhat na základě předem stanovené bodovací stupnice, která bude hodnotit aspekty různých procesů při realizaci SPL v rámci jednoho kola výzvy. Ty budou doplňovány komentáři. Výsledky budou zpracovány do souhrnné zprávy, která bude poskytovat manažerovi MAS, ale i ostatním složkám zpětnou vazbu. Doplnkem pro sebehodnocení bude provádění dotazníkových průzkumů s žadateli a příjemci dotace a účastníky vzdělávacích akcí. Hodnoceno bude i naplňování a efektivita komunikačního plánu MAS. Cílem hodnocení bude lepší výkonnost, která se bude projevovat zkracováním předpokládaných časových lhůt pro zabezpečení administrativních postupů, eliminací konfliktů řídicích složek a z kvalitativním průběhem klíčových procesů.

10.5. Archivace

Plán archivace dokumentace

Archivace dokumentace SPL a projektů vychází z platných zákonů (účetnictví, daně, sociální a důchodové pojištění) a z Metodického pokynu k archivaci dokumentů v období 2007 – 2013 (vyd. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR). V rámci těchto předpisů bude MAS Opavsko archivovat zejména doklady ke konkrétním výdajům a platbám v rámci pomoci ze zdrojů EU a státního rozpočtu ČR tak, aby byly kdykoli dostupné pro kontrolu. Dokumentace bude vedena po dobu vázanosti projektu, pokud není příslušnými zákony určeno jinak (zejména mzdová agenda). Pro ukládání dokumentů a skartaci má jako závaznou vnitřní směrnici zpracován Spisový a skartační řád.

1. Archivace projektové dokumentace

Dokumentace projektů bude archivována po dobu vázanosti projektů, tzn. 5 let po ukončení projektů. Kancelář MAS bude archivovat jak fyzické, tak elektronické dokumenty, pro elektronické kopie dokumentů bude využívat zálohovací média (CD).

2. Archivace dokumentů SPL

K realizaci SPL bude vedena dokumentace:

1) **elektronická** - dokumenty zpracované kanceláří MAS v podobě elektronických kopií(zejména pro usnadnění práce s dokumenty):

- ❖ elektronická verze žádosti a příloh,
- ❖ přehled administrace SPL (zprávy o průběhu realizace, dokumentace výzev včetně způsobů zveřejnění, seznamy podpořených a odmítnutých projektů, metodiky hodnocení a výběru, hlášení o změnách, zprávy o monitoringu atd.),
- ❖ dokumentace akcí MAS (semináře, akce pro veřejnost, kontroly apod.), záznamy o konzultacích, pozvánky a další doprovodné materiály,
- ❖ zápisy z jednání statutárních orgánů a výběrové komise,
- ❖ zápisy o jednáních s partnery,
- ❖ přehled o komunikaci CP a RO SZIF, se žadateli a dalšími zúčastněnými subjekty,
- ❖ tiskové zprávy a veškeré materiály předávané sdělovacím prostředkům, které MAS vytvoří,
- ❖ související dokumenty (evaluační zprávy, průzkumy, prepisy evaluačních rozhovorů, aktualizace SPL),
- ❖ fotodokumentace akcí pořádaných MAS Opavsko.

2) **fyzická** - originály popř. ověřené kopie všech dokumentů souvisejících s realizací SPL:

- ❖ účetní doklady – prvotní doklady, účetní knihy a další evidence,
- ❖ pracovní a mzdová agenda (měsíční výkazy práce zaměstnanců, cestovní výkazy),
- ❖ smlouvy související s realizací SPL – originály veškerých dokumentů dokumentace k výběrovým řízením (podle pravidel pro Osu IV PRV),
- ❖ korespondence související s realizací SPL včetně knihy doručené a odeslané pošty,
- ❖ prezenční listiny a další doprovodné materiály k akcím pořádaným MAS,
- ❖ kopie Hlášení o změnách,
- ❖ kopie potvrzeného formuláře žádosti o proplacení a kontrolního listu příloh,
- ❖ protokoly o provedených kontrolách,
- ❖ další dokumentaci projektu (např. kopie novinových článků, vydané publikace apod.).

❖

Technické zázemí pro archivaci

Technické zázemí pro archivaci tvoří kancelář MAS Opavsko a softwarové vybavení - zálohovací programy pro elektronické dokumenty. Veškeré doklady a dokumentace budou archivovány v souladu s platnou legislativou a v souladu s podmínkami PRV.

10.6. Monitoring

Cílem monitoringu je sledovat dodržování pravidel a náležitostí programu Leader. Monitoring bude prováděn průběžně, po celou dobu realizace SPL. Kancelář MAS Opavsko bude shromažďovat data a sestavovat jejich přehledy tak, aby statutární orgány pro své rozhodování a kontrolu měly kdykoli k dispozici aktuální data. Monitoring provádí manažer MAS a předkládá monitorovací zprávy Programovému výboru.

Monitoring se uskuteční v několika stupních. Postupně u všech žadatelů budou probíhat kontroly před zahájením, v průběhu a po ukončení realizace projektů dle předem zpracovaných plánů kontrol.

Průběžně se bude sledovat realizace projektů v souladu s předloženou charakteristikou projektů – popisem, dokumentací, na kterou byla dotace přidělena a zároveň bude průběžně sledováno naplňování monitorovacích ukazatelů tak, aby byl záměr MAS naplňován jako celek. Každá kontrola bude žadateli v předstihu oznámena, aby jí mohl být přítomen. Ze závěrečné kontroly bude pořízen zápis, který bude podepsán příjemcem dotace.

Tab: 30 Model monitorování programu v rámci jednoho kola

Fáze	Monitoring	Zdroj informací na úrovni projektů	Výstupy na úrovni programu
Vyhlášení veřejné výzvy	Předběžný	Kontrola před zahájením	
Realizace projektů	Průběžný	Průběžné kontroly	
Ukončení realizace projektů	Závěrečný	Závěrečné kontrola Monitorovací zpráva	Finální monitorovací zpráva

10.7. Vyhodnocení SPL (evaluace)

Evaluace má přispívat k účinnějšímu naplnění Strategického plánu Leader, tzn. že MAS Opavsko plánuje takové přístupy a metody, aby bylo možné efektivně sledovat a prokazatelně vyhodnocovat, jak jednotlivé podpořené projekty přispívají k naplnění priorit SPL a jak SPL přispívá k naplnění ISÚ. Zároveň má evaluace přispívat ke správnému fungování programu po celou dobu jeho průběhu – ke správné formulaci, k průběžnému sledování a úpravám založeným na měnících se podmínkách, k vyhodnocení výsledků a dopadů, k vyhodnocování a úpravám administrativních a výběrových postupů a procesů.

Plán vyhodnocování

Hlavním orgánem pro vyhodnocení SPL je Členská schůze, která schvaluje hodnocení zpracovaná externím hodnotitelem. Podklady pro hodnocení předkládá externímu hodnotiteli manažer MAS. Evidenci povinných monitorovacích indikátorů zajišťuje manažer MAS, který zároveň zodpovídá za předložení výstupů monitorovacích indikátorů plnění realizace SPL se Žádostí o proplacení. Výstupy monitorovacích indikátorů schvaluje Programový výbor před předložením Žádosti o proplacení. Vyhodnocování (evaluace) vychází z výsledků monitoringu jednotlivých projektů. Tyto výsledky jsou transformovány a souhrnně zpracovány do hodnocení SPL jako celku. Komplexní hodnocení provádí MAS v polovině období realizace SPL a po skončení. Výsledky těchto hodnocení předává MAS do oddělení metodiky osy IV PRV na CP SZIF.

Postupy vyhodnocování

Manažer MAS zajišťuje průběžnou evidenci naplňování monitorovacích kritérií jednotlivých realizovaných projektů. Tyto výsledky jsou transformovány do průběžného vyhodnocování SPL a předkládány ke schválení Programovému výboru. Po schválení Programovým výborem jsou výsledky hodnocení SPL předkládány spolu se Žádostí o proplacení RO SZIF.

Zajištění evaluace (před zahájením/ex-ante, nahodile/ad-hoc, v průběhu/on-going, po skončení/ex-post)

Evaluace ex-ante byla prováděna v rámci přípravy SPL. Výstupy tohoto hodnocení jsou uvedeny v analytické části tohoto SPL. Evaluace ad-hoc a on-going budou prováděny dle potřeby tak, aby se předcházelo možným problémům s celkovou realizací SPL. Tyto možné problémy budou identifikovány v rámci kontrol a monitoringu jednotlivých projektů konečných příjemců. Evaluace ex-post bude provedena po skončení realizace SPL. Evaluace SPL je zajištěna jednotlivými orgány MAS a jejich zaměstnanci, jak je uvedeno v předcházejících bodech a kapitolách tohoto SPL.

Návrh způsobu zpracování výsledků evaluace do SPL

V průběhu evaluace SPL bude Programovým výborem posuzována potřeba aktualizace SPL na základě zjištěných zkušeností. Návrh na změny SPL předkládá Programový výbor ke schválení Členské schůzi. Provedení změny (formou Hlášení o změnách) zajišťuje manažer MAS.

Způsoby zveřejňování výsledků SPL a vyhodnocování

Výsledky realizace SPL budou zveřejňovány na internetových stránkách MAS Opavsko (www.masopavsko.cz), v místních periodikách, na veřejných setkáních s občany, na odborných seminářích a školeních pořádaných MAS.

10.8. Propagace MAS

Propagační činnost MAS Opavsko bude zajišťovat kancelář MAS na základě pravidel publicity programu a státního rozpočtu ČR. Těmito pravidly je dána základní forma a náležitosti propagace finančního zdroje – Programu rozvoje venkova. Pro snadnou identifikaci programu SPL v rámci činnosti MAS budou veškeré materiály zpracovány s jednotnou grafikou, respektující tato pravidla. MAS bude zároveň kontrolovat, zda jsou správně označovány výsledky podpořených projektů v souladu s Pravidly publicity programu. Za vnitřní i vnější komunikaci odpovídá manažer MAS Opavsko.

Nástroje propagace:

1. Webové stránky MAS Opavsko www.masopavsko.cz - základní informační nástroj, na němž MAS Opavsko zveřejňuje veškeré informace o svých činnostech. Pro realizaci SPL bude zřízena samostatná záložka, kde budou publikovány aktuální informace, termíny, dokumenty k výzvám, zprávy o činnosti a souvisejících akcích. Stránky aktualizuje kancelář MAS Opavsko, technicky nenáročná aktualizace probíhá kdykoli podle potřeby. Větší zásahy do struktury webu budou realizovány dodavatelsky.
2. Další internetové stránky, které zveřejňují informace z území – www.maticeslezska.cz, www.mikroregionhvozdnice.cz.
3. Semináře pro žadatele - organizace seminářů, kde budou potenciálním žadatelům představeny možnosti čerpání v rámci SPL a i další případné programy.
4. Pozvánky, plakáty na pořádané akce, propagační letáky, aktuální sdělení budou distribuovány přímou rozesílkou členům a na širší adresář, prostřednictvím obcí a partnerů (se žádostí o zveřejnění), vyvěšením v informačních centrech a dalších obvyklých informačních bodech.
5. Informační zpravodaj MAS – zpravodaj s aktuálními informacemi vydávaný 2x za rok v tištěné i elektronické podobě.
6. Informační zpravodaje obcí – budou publikovány články v obecních zpravodajích.
7. Tiskové zprávy ke všem aktualitám rozesílané na adresář místních novinářů.

Tab. 31 Komunikační plán MAS a realizace SPL během jednoho kola veřejné výzvy

Fáze	Dílčí kroky	Cílové skupiny
Přiznání podpory SPL	webaktualita, , emailová rozesílka členům MAS, tiskové zprávy, úřední desky obcí	členové MAS, potenciální žadatelé, partneři, odborná i široká veřejnost
Zveřejnění výzvy	hromadný email, informační seminář, inzerce, Zpravodaj MAS, webaktualita, , tisková zpráva	potenciální žadatelé
Zahájení příjmu žádostí	hromadný email, webaktualita, tisková zpráva,	potenciální žadatelé
Týden před ukončením příjmu žádostí	hromadný email, webaktualita,	potenciální žadatelé
Veřejné slyšení	pozvánky, písemný dopis žadatelům, hromadný email, webaktualita, tisková zpráva, fotodokumentace	členové MAS, žadatelé, partneři, odborná i široká veřejnost
Oznámení výsledků	písemný dopis žadatelům, hromadný email, tisková zpráva, webaktualita, newsletter,	členové MAS, žadatelé, partneři, odborná i široká veřejnost
Realizační fáze projektů	webaktuality, veřejné zprávy o realizaci projektů, fotodokumentace	široká veřejnost
Ukončení jednotlivých projektů	webaktuality, závěrečné zprávy z projektů	široká veřejnost
Vyhodnocení daného kola	tisková zpráva, Zpravodaj MAS, hromadný email, webaktualita,	členové MAS, žadatelé, partneři, odborná i široká veřejnost

Monitorování a hodnocení účinnosti propagace bude prováděno minimálně 2x ročně na setkáních Programového výboru. Manažer MAS povede evidenci tiskových zpráv, článků a záznamů v médiích, fotodokumentaci seminářů.

Plán informovanosti o činnosti a výsledcích MAS do budoucna (členy/partnery MAS, obyvatelstvo)
Členové MAS jsou o výsledcích MAS informováni přímo průběžně prostřednictvím elektronické pošty. Oficiálně jsou výsledky MAS projednávány na zasedáních orgánů MAS. Tento způsob bude zachován i do budoucna.

Obyvatelstvo bude i do budoucna informováno o činnosti a výsledcích MAS jako doposud. Snahou MAS bude tuto informovanost zintenzivnit a zkvalitnit. Výsledky a činnost MAS budou zveřejňovány na internetových stránkách MAS Opavsko, v místních periodikách, na veřejných setkáních s občany, na odborných seminářích a školeních pořádaných MAS.

11. Zapojení žen, mladých lidí a zemědělců

Ženy, mladí lidé a zemědělci jsou plnohodnotně zapojeni do činnosti MAS a náleží mezi členy či pracovníky MAS. Při analýze byly zjišťovány a dále při nastavení fichí a cílů odpovídajícím způsobem zohledněny problémy týkající se žen, mladých lidí a zemědělců. Pro tyto skupiny má MAS vytvořeny rovněž 3 pracovní skupiny, které se touto problematikou budou dále zabývat.

V rozhodovacích orgánech MAS jsou zapojeni zemědělci (33 % členů), ženy (14 %) a mladí lidé se účastní práce v administrativě MAS.

11.1. Zapojení zemědělců

Zemědělci jsou v hojné míře členy MAS a svými podněty formují jak „každodenní“ činnost sdružení, tak se úzce podíleli na vzniku SPL. Dokladem toho je, že alokace na finanční opatření týkající se rozvoje zemědělství dosáhly nejvyššího podílu na celkovém rozpočtu dotačního programu (20,8%). V současné době tvoří 31 % členské základny. Přehled zapojených zemědělců uvádí níže uvedená tabulka.

Tab. 32 Zemědělci v MAS

Orgán	Jméno	Instituce
Výbor sdružení/programový výbor	Ing. Jana Ulbrichová,	1. Hradecká zemědělská a.s.
	Ing. Břetislav Hrbáč,	ZD "Hraničář" Loděnice
	Oldřich Knopp-Kostka	SHR Dolní Životice
	Ing. Robert Kučera	Okresní agrární komora Opava-Ostrava
Výběrová komise	Ing. Josef Rybička,	AGRIMEX Brumovice s.r.o.
	Ing. Lumír Juroš	ZOD Stěbořice
	Marie Nábělková,	AGRINET Smolkov, s.r.o.
	Ing. Josef Dihel	Josef Dihel a syn, s.r.o.
	Ing. Tomáš Kramný	Zemědělské družstvo „Hraničář“ Loděnice
Revizní komise	Ing. Marcela Holušová	Výrobní a obchodní družstvo Stěbořice
Člen	Marta Gorusová	ZOD Hlavnice
Člen	Ing. Vít Kostera	Obec Stěbořice

Pro potřeby aktualizace SPL byla založena pracovní skupina Rozvoj podnikání na venkově a zemědělství, která v průběhu dvou veřejných zasedání (2.října, 14. října) rozpracovala prioritu Rozvoj zemědělského a nezemědělského podnikání do podoby opatření, typových projektů a preferenčních kritérií a připravila návrh příslušných fichí pro programový výbor. Pracovní skupina navrhla fichi č. 6 Diverzifikaci činností nezemědělské povahy. Pozitivní trend zapojení a spolupráce zemědělců umocňuje fakt, že nezůstali pouze u „tradiční“ modernizace podniků, ale opatření navrhli způsobem umožňující kombinace nezemědělských aktivit s modernizací podniků a rozvíjením místních produktů. Čímž plnohodnotně budou přispívat k naplňování globálních cílů MAS počítajícím s vytvářením nových pracovních příležitostí.

Tab. 33 Seznam členů pracovní skupiny Podnikání na venkově a zemědělství

Jméno a Příjmení	Instituce	Obec
Josef Rybička	Agrimex	Brumovice
Jiří Hlista	Hesako	Velké Heraltice
Robert Kučera	Agrární komora	Opava
Jana Ulbrichová	1. Hradecká zemědělská	Hradec nad Moravicí
Oldřich Knopp-Kostka	SHR	Hlavnice
Ladislav Kubín	Obec Slavkov	Slavkov

11.2. Zapojení žen

Ženy jsou členkami MAS a podílí se na jejich rozhodovacích orgánech. Ženy v MAS tvoří 14 % členské základny a jsou převážně všechny zapojeny do rozhodování MAS. I ženy mimo členskou základnu se aktivně zapojují do činnosti MAS, účastnily se i přípravy SPL (viz. níže).

Tab. 34 Ženy v MAS

Orgán	Jméno	Instituce
Výbor sdružení	Ing. Jana Ulbrichová,	1. Hradecká zemědělská a.s.
Výběrová komise	Ludmila Jurášková,	Obec Raduň
	Marie Nábělková,	AGRONET Smolkov, s.r.o.
Revizní komise	Marta Gorusová Marcela Holušová	ZOD Hlavnice Výrobní a obchodní družstvo Stěbořice

MAS má pracovní skupinu, která se zabývá problematikou žen. Pracovní skupina žen se účastnila obou jednání pracovních skupin (2. října, 14. října) a paralelně doporučovala úpravy a doplnění SPL. Na prvním i druhém jednání skupina paralelně ve všech projednávaných oblastech doporučovala paralelně. Z jednání vyplynula řada výstupů. Uvádíme některé z nich, které se promítaly do přípravy SPL:

- ❖ Odpolední sportovní hry a kroužky pro děti v prostorách a tělocvičnách škol, rotace v obcích v pracovních dnech, zejména pro děti 2. stupně základních škol (pro 1. stupeň je školní družina).
- ❖ Oživení, aktualizace a interaktivní zpracování stránek MAS Opavsko, pro propagaci, komunikaci a diskusi obyvatel Opavska;
- ❖ Dětská hřiště s různým zázemím i pro rodiče a prarodiče v dopoledních hodinách doma – místnost s kávovarem a hrnečky, dětské prolézačky, pískoviště, místnost s tabulí, dílnou, hračkami pro špatné počasí, toalety.
- ❖ Využití chovů (jiných zemědělských zvířat) pro pravidelné dny s programem pro vzdělávání a prohlídky pro děti (lesní školky, dojení apod.), s doprovodným zázemím (sociální zařízení, dětské hřiště, vaření polévky, pečení koláče a pod.).
- ❖ V podpoře žen v podnikání upřednostňujeme projekty, které napomůžou ženám při rozjezdu podnikání

Následně byla do organizačního řádu MAS zahrnuta pracovní skupina žen jako oficiální pracovní skupina, jejíž role je připomínkovat SPL z hlediska dopadu na mladé, účastnit se jejího vyhodnocování a podílet se na doporučování bodového hodnocení v kritériu dopady na ženy.

Tab. 35 Členky pracovní skupiny ŽENY

Jméno	Instituce
Ing. Jana Ulbrichová,	1. Hradecká zemědělská a.s., Háj ve Slezsku - Lhota
Monika Šneková	Obec Branka u Opavy
Ing. Kateřina Andělová	Branka u Opavy
Lenka Mišíčková	Hradec nad Moravicí

Ženy přispěly k přípravě SPL návrhem inovace na zřízení komunitního webu, do jehož správy by mohli být zapojeni aktivní obyvatelé Opavska. Podílely se i na vydefinování výběrového kritéria Dopad projektu na ženy. Organizační řád sdružení počítá s jejich zapojením do hodnocení kritéria s hlasem poradním.

Zapojení mladých

Mladí lidé do 30 let byli zapojeni do přípravy SPL prostřednictvím účasti na veřejném jednání pracovních skupin 2. října v Hradci nad Moravicí. Byli zapojeni do jednání všech pracovních skupin. Následně byla do organizačního řádu MAS zahrnuta pracovní skupina mládež do 30 let jako oficiální pracovní skupina, jejíž role je připomínkovat SPL z hlediska dopadu na mládež, účastnit se jejího vyhodnocování a podílet se na doporučování bodového hodnocení v kritériu dopady na mládež do 30 let. V rámci bodování projektů budou preferovány projekty, které budou na mládež nejen zaměřeny, ale zapojí ji do přípravy, realizace a péče o výstupy projektu.

Tab. 36 Seznam členů pracovní skupiny

Jména a Příjmení	Obec	Věk
Jan Suchánek	Stěbořice	23
Zuzana Kubánková	Slavkov	23
Kateřina Kristová	Mokré Lazce	20

V Hradci nad Moravicí 13. července 2012 Ing. Jiří Krist, předseda MAS